

HKSCAN

Toimintakertomus
ja tilinpäätös
2023

Toimintakertomus ja tilinpäätös 2023

Hallituksen toimintakertomus 3

Tilinpäätös 2023 28

Konsernin tuloslaskelma 1.1.-31.12.28

Konsernin laaja tuloslaskelma 1.1.-31.12.29

Konsernin tase 31.12.30

Konsernin rahavirtalaskelma31

Laskelma konsernin oman pääoman
muutoksista32

Konsernitiilinpäätöksen liitetiedot 202334

Tuloslaskelman liitetiedot47

Taseen liitetiedot58

Emoyhtiön tuloslaskelma 1.1.-31.12.89

Emoyhtiön tase 31.12.90

Emoyhtiön rahavirtalaskelma91

Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot92

Emoyhtiön tuloslaskelman liitetiedot94

Emoyhtiön taseen liitetiedot96

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen
allekirjoitukset 105

Tilinpäätösmerkintä 105

Tilintarkastuskertomus 106

Hallituksen toimintakertomus tilivuodelta 2023

Konsernin liikevaihto ja -tulos

HKScan Oyj julkisti 29.12.2023 allekirjoittaneensa sopimuksen, jolla se myy Ruotsin tytäryhtiönsä HKScan Sweden AB:n osakkeet ruotsalaiselle Lantmännen ek förille. Kaupan odotetaan toteutuvan vuoden 2024 ensimmäisellä vuosipuoliskolla, ja sen toteutuminen edellyttää EU:n komission ja Ruotsin viranomaisten hyväksyntää ulkomaisten yritysostojen valvonnan (FDI) osalta. Yrityskauppa muuttaa HKScanin rakennetta ja taloudellisia tunnuslukuja. HKScan esittää Ruotsin liiketoiminnan lopetettuna toimintona, ja yhtiön taloudellinen raportointi keskittyy jatkuviin toimintoihin, joita ovat liiketoiminnat Suomessa ja Tanskassa. Kauppaan ei kuulu Puolan pekonia valmistava yksikkö, joka on aikaisemmin raportoitu osana Ruotsin liiketoimintayksikköä. Puolan yksikön luvut raportoidaan tilinpäätöksessä osana Suomen liiketoimintayksikköä. Ruotsin liiketoiminnan luokittelu myytävänä oleviksi varoiksi ja veloiksi sekä arvostaminen käypään arvoon kauppahinnan perusteella johti 17,3 miljoonan euron arvonalentumiseen ja 2,7 miljoonaa euroa sisältyy transaktiokuluina lopetettujen toimintojen tulokseen.

HKScan saattoi loppuun Baltian liiketoimintojen myynnin virolaiselle AS Maag Gruppille 31.8.2023.

Lisätietoa myytävänä olevista varoista ja veloista sekä lopetetuista toiminnoista kerrotaan toimintakertomuksessa omassa kappaleessa.

Liikevaihto

HKScanin jatkuvien toimintojen liikevaihto kasvoi 6,0 prosenttia ja oli 1 163,2 (1 097,5) miljoonaa euroa. Liikevaihto kasvoi sekä Suomessa että Tanskassa. Vähittäiskauppamyynni kasvoi Tanskassa 8 prosenttia ja Suomessa 6 prosenttia. Food service -myynti kehittyi vielä vahvemmin alkuvuoden huomattavan kasvun myötä, mitä osittain selitti Covid-rajoitusten vaikutus edellisenä vuonna. Kokonaismyyntivolyymi supistui edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta vähentyneen lihan vientimyyntin seurauksena.

Liiketulos

HKScanin jatkuvien toimintojen liiketulos oli 17,4 (-2,6) miljoonaa euroa. Jatkuvien toimintojen vertailukelpoinen liiketulos oli 14,9 (-2,9) miljoonaa euroa.

Jatkuviin toimintoihin kirjattiin 2,5 (0,3) miljoonan euron vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät. Tarkempi kuvaus vertailukelpoisuuteen vaikuttavista eristä on liiketoimintayksiköiden katsauksissa.

Vuonna 2023 voimakas kustannusinflaatio jatkui edelleen erityisesti raaka-aineiden ja ulkoisten palvelujen osalta. Lisäksi palkkaratkaisujen yleiskorotukset ja kertaerät nostivat kustannuksia. Energiakustannukset pysyivät maltillisella tasolla katsauskaudella ja olivat heinä-syyskuussa merkittävästi vertailukautta alemmat. Korkeaa kustannusinflaatiota oli pystytty tasapainottamaan myyntihintojen asteittaisilla korotuksilla vuoden 2022 aikana, ja katsauskaudella myyntihinnat ovat pääsääntöisesti kattaneet korkeat kustannukset. Kuluttajakysynnän muutos heikensi liikekulusta alkuvuonna erityisesti Suomessa. Kuluttajakysyntä koheni hieman keväästä alkaen, mutta se painottui erityisesti edullisempiin tuotteisiin. Naudanlihan kysynnän heikkeneminen jatkui vuonna 2023. HKScanin parantunut myynnin rakenne paransi liikekulusta vuoden lopulla. HKScanin toimenpiteet tuotannon tehostamiseksi ja kulujen säästämiseksi paransivat liikekulusta vuonna 2023.

Tase, rahavirta ja rahoitus

HKScanin taseen loppusumma vuoden lopussa oli 851,7 (976,0) miljoonaa euroa. Konsernin korolliset velat olivat vuoden lopussa 306,9 (364,5) miljoonaa euroa sisältäen IFRS 16:n mukaisen leasingvelan 89,6 (101,7) miljoonaa euroa. Yhtiön nettovelka laski vertailukaudesta 65,2 miljoonalla eurolla 287,9 (353,1) miljoonaan euroon. HKScanin nettovelkaantumisasaste oli 121,0 (123,7) prosenttia. IFRS 16:n mukaisen leasingvelan vaikutus nettovelkaantumisasasteeseen oli 43,5 prosenttiyksikköä.

Vuoden 2023 lopussa yhtiöllä oli vuonna 2018 liikkeeseen laskettua hybridilainaa taseessa 25,9 miljoonaa euroa. Lainalla ei ole määrättyä eräpäivää ja sitä käsitellään omana pääomana. Omaan pääomaan lasketulle hybridilainalle maksettiin syyskuussa korkoa taseen voittovaroista 2,1 miljoonaa euroa.

Joulukuussa yhtiö sopi 75,0 miljoonan euron valmiusluoton, 10,0 miljoonan euron valmiusluoton lisäosan ja 36,0 miljoonan euron pankkilainan voimassaoloajan pidentämisestä tammikuulle 2025.

Konsernin maksuvalmiustilanne oli tyydyttävä. 200 miljoonan euron yritystodistusohjelmasta oli käytössä 3,5 (15,0) miljoonaa euroa. Sitovien valmiusluottojen määrä vuoden 2023 lopussa oli 85,0 (145,0) miljoonaa euroa ja niistä oli nostettuna 75,0 (100,0) miljoonaa euroa.

HKScanin pankkilainojen ja valmiusluottojen kovenantit ovat nettovelkaantumisasaste, nettovelan ja käyttökateen suhde sekä likviditeettikovenantti. Käyttökateeseen lasketaan mukaan osuus osakkuusyhtiöiden ja yhteisyritysten tuloksista. Pankkilainojen ehdoissa nettovelkaantumisasasteen raja on 125 prosenttia pankkilainoille ja joukkovelkakirjalainan ehdoissa 130 prosenttia. Vuoden 2023 lopussa nettovelkaantumisasaste oli 121,0 prosenttia.

Nettovelan ja käyttökateen suhteen kovenanttiraja oli vuoden loppuun asti 5,0. Vuoden 2023 lopussa nettovelan ja käyttökateen suhde oli 3,7. Tammikuun 2024 alusta nettovelan ja käyttökateen suhteen kovenanttiraja on 4,5.

Likviditeettikovenantin alaraja on 20,0 miljoonaa euroa. Vuoden 2023 lopussa likviditeetti oli 35,5 miljoonaa euroa. 1.1.2024 alkaen likviditeettikovenanttiraja laskee 15 miljoonaan euroon.

HKScanin johto on arvioinut liiketoiminnan kassavirtaennusteet seuraavan 12 kuukauden aikana, minkä perusteella kovenantit eivät rikkoudu. Lisätietoja on tilinpäätöksen laadintaperiaatteissa Oletus toiminnan jatkuvuudesta -osiossa.

Jatkuvien toimintojen nettorahoituskulut olivat -27,7 (-16,0) miljoonaa euroa. Nettorahoituskulujen kasvu johtui yleisestä korkotason noususta ja lainojen järjestelykuluista. Liiketoiminnan rahavirta oli 50,6 (18,9) miljoonaa euroa. Rahavirta investointien jälkeen oli 73,3 (-21,9) miljoonaa euroa.

Riita-asiat ja vireillä olevat viranomaisprosessit

Tanskan veroviranomaiset suorittivat konsernin tytäryhtiössä HKScan Denmark A/S:ssa energiavero-tarkastuksen, joka kattaa vuodet 2011-2020. Tanskan veroviranomaiset antoivat loppuvuonna 2020 päätöksensä, jonka mukaan yhtiö on ollut velvollinen maksamaan takaisin aiemmin saatuja energiaverojen palautuksia 24,7 miljoonaa Tanskan kruunua (noin 3,3 miljoonaa euroa). Ei voida myöskään sulkea pois mahdollisuutta, että tällä hetkellä vireillä olevan asian lisäksi yhtiölle määrätään erikseen seuraamusmaksuja verotarkastuksen seurauksena. HKScan Denmark A/S on valittanut saadusta päätöksestä. HKScan kirjasi kulun vuonna 2020 ja maksoi summan viranomaisille vuonna 2021.

Investoinnit

HKScanin jatkuvien toimintojen investoinnit olivat 21,5 (20,8) miljoonaa euroa. IFRS 16:n mukaiset lisäykset käyttöoikeusomaisuuseriin olivat 13,1 (4,9) miljoonaa euroa.

Forssan yksikön investointi tuotannon kilpailukyvn ja kustannustehokkuuden parantamiseksi eteni suunnitelman mukaisesti.

Huhtikuussa HKScan päätti toteuttaa Rauman siipikarjaleikkaamon noin 4,6 miljoonan euron kehittämisinvestoinnin, jolla parannetaan yksikön kannattavuutta ja kilpailukykyä. HKScan tavoittelee investoinnilla ja siihen liittyvillä kehittämistoimilla Suomessa yhteensä noin kolmen miljoonan euron vuotuisia säästöjä, joiden arvioidaan toteutuvan investoinnin valmistumisen jälkeen viimeistään vuoden 2024 toisella vuosipuoliskolla. Rauman kehittämisinvestointi eteni myös suunnitellusti.

Tanskassa saatiin päätökseen investointi korkeamman jalostusasteen kypsien siipikarjatuotteiden valmistukseen. Puolan tuotantoyksikössä jatkettiin pekonituotannon kapasiteettia ja tehokkuutta parantavaa sekä jalostusarvon nostoa koskevaa investointia sekä kiinteistön kehityshanketta.

Lisäksi HKScan toteutti useita muita toimintaa tehostavia investointeja osana jatkuvaa investointisuunnitelmaansa Suomessa ja Tanskassa.

(miljoonaa euroa)	2023	2022
INVESTOINNIT		
Suomi		
Bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen	15,9	17,3
Lisäykset käyttöoikeusomaisuuseriin	10,6	3,0
Investoinnit yhteensä	26,5	20,3
Tanska		
Bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen	5,6	3,5
Lisäykset käyttöoikeusomaisuuseriin	2,5	1,9
Investoinnit yhteensä	8,1	5,4
Yhteensä, jatkuvat toiminnot	34,6	25,7

Vienti

HKScanin tavoitteena on kehittää valmisteiden vientiä ja vähentää lihan viennin roolia kotimarkkinoita tasapainottavana kanavana. Tällä hetkellä valmisteiden osuus viennistä on noin viidennes. Lihan vientiä vähennettiin vuonna 2023 suunnitelman mukaisesti. Marraskuussa 2023 suomalainen siipikarjanliha sai vientihyväksynnän Kiinaan. HKScan arvioi viennin käynnistyvän alkuvuoden 2024 aikana. Yhtiö vie jo tällä hetkellä Kiinaan suomalaista sianlihaa. Vuoden aikana HKScan käynnisti myös naudanlihan viennin Suomesta Japaniin.

Muutokset kansainvälisillä lihamarkkinoilla

Siipikarjanlihan vahvan kysynnän arvioidaan jatkuvan edelleen. Naudanlihan kulutuksen arvioidaan edelleen laskevan, mikä osaltaan vaikuttaa jo ennestään hyvään siipikarjatuotteiden kysyntään. Amerikan mantereen erittäin alhainen sianlihan hinta haastaa edelleen EU:n vientihintoja. Viimeaikaisten hintojen laskusta huolimatta sianlihan hintatason arvioidaan pysyvän korkeana EU:ssa.

Liiketoimintayksiköiden katsaukset

(miljoonaa euroa)	2023	2022
LIKEVAIHTO		
- Suomi	933,0	877,2
- Tanska	230,2	220,4
Konserni yhteensä, jatkuvat toiminnot	1 163,2	1 097,5
LIKETULOS		
- Suomi	20,7	6,4
- Tanska	3,1	1,4
Segmentit yhteensä	23,8	7,8
Konsernihallinnon kulut	-6,4	-10,3
Konserni yhteensä, jatkuvat toiminnot	17,4	-2,6

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät

(miljoonaa euroa)	2023	2022
Vertailukelpoinen liiketulos, jatkuvat toiminnot	14,9	-2,9
Työsuhteen lopetus, Konsernihallinto ¹⁾	-	-1,8
Työsuhteen lopetus, Suomi ¹⁾	-0,3	-
Ympäristövarauksen peruutus, Suomi ²⁾	0,5	-
Ennakkomaksun menetyt, Suomi ³⁾	-	-0,2
Omaisuuksien alaskirjauksen palautus, Suomi ²⁾	-	2,3
Sähköjohdannaisten luokittelun muutoksesta johtuva oikaisu, Konsernihallinto ³⁾	2,6	-
Sähköjohdannaisten käyvän arvon muutos, Konsernihallinto ³⁾	0,0	-
Osakkuusyhtiön arvonalentuminen, Tanska ³⁾	-0,2	-
Liiketulos, jatkuvat toiminnot	17,4	-2,6

¹⁾ Sisältyvät tuloslaskelmassa riville "Työsuhte-etuuksista aiheutuneet kulut"

²⁾ Sisältyvät tuloslaskelmassa riville "Poistot"

³⁾ Sisältyvät tuloslaskelmassa riville "Liiketoiminnan muut kulut"

Liiketoimintayksikkö Suomi

Liikevaihto Suomessa oli 933,0 (877,2) miljoonaa euroa. Liikevaihto kasvoi pääasiassa ennen katsauskautta tehtyjen hinnankorotusten ansiosta. Myyntivolyymi oli vertailukauden tasolla. Vähittäiskauppamyynnin arvo kasvoi selvästi. Erityisesti HKScanin omien brändituotteiden osalta vähittäiskauppamyynnin arvo kasvoi vahvasti. Vähittäiskaupan volyyymi laski hieman katsauskaudella alkuvuoden heikon kuluttajakysynnän seurauksena, mutta koheni keväästä alkaen. Food service -myynnin kasvu jatkui voimakkaana etenkin vuoden ensimmäisellä neljänneksellä tasaantuen vuoden loppua kohti. Vahvinta kasvu oli strategisesti tärkeissä siipikarjatuotteissa. Myös sianlihan myynti kasvoi selvästi, kun taas naudanlihan kysyntä heikkeni. Alkuvuonna voimakkaasti kasvanut sianlihan vienti kääntyi selvään laskuun toisella neljänneksellä.

Liiketulos oli 20,7 (6,4) miljoonaa euroa. Vertailukelpoinen liiketulos oli 20,5 (4,3) miljoonaa euroa. Liiketulokseen sisältyi 0,1 (2,1) miljoonan euron vertailukelpoisuuteen vaikuttava erä. Kustannustaso Suomessa pysyi korkeana, ja erityisesti raaka-aineet olivat vertailukautta kalliimpia. Kustannusten nousu katettiin korkeammilla myyntihinnoilla. Lisäksi palkkatarkistusten yleiskorotukset ja kertaerät sekä ulkoisten palvelujen kohonneet hinnat nostivat kustannuksia. Energiakustannukset olivat edellisvuotta pienemmät. Alkuvuonna voimakkaasti kasvanut sianlihan vienti vaikutti negatiivisesti kannattavuuteen. Brändituotteiden myynnin kasvua tuettiin markkinointitoimenpiteiden lisäpanostuksilla, mikä kasvatti kiinteitä kuluja. Suotuisampi myynnin rakenne paransi liiketulosta vuoden lopulla. Tuotannon tehostaminen ja onnistuneet kaupalliset toimenpiteet paransivat liiketulosta vuonna 2023.

HKScan päätti keväällä käytyjen muutosneuvotteluiden jälkeen toteuttaa kannattavuutta ja kilpailukykyä parantavan 4,6 miljoonan euron kehittämisinvestoinnin Rauman yksikössä. Investointiin liittyvän toiminnan uudelleenorganisoinnin ja henkilöstömäärän sopeuttamisen myötä Rauman siipikarjaleikkaamosta vähenee enimmillään 35 työtehtävää ja runsaaseen 200 työtehtävään tulee muutoksia. HKScan tavoittelee investoinnilla ja siihen liittyvillä kehittämistoimilla Suomessa yhteensä noin kolmen miljoonan euron vuotuisia säästöjä, joiden arvioidaan toteutuvan investoinnin valmistumisen jälkeen viimeistään vuoden 2024 toisella vuosipuoliskolla.

Liiketoimintayksikkö Tanska

Liikevaihto Tanskassa oli 230,2 (220,4) miljoonaa euroa. Ennen katsauskautta tehdyt hinnankorotukset kasvattivat liikevaihtoa huomattavasti alkuvuonna, mutta inflaation ja hinnankorotusten vaikutus tasaantui toisesta neljänneksestä lähtien. Vähittäiskaupan myynnin kasvu oli erityisen vahvaa vuoden alussa, mutta kasvu tasaantui keväästä alkaen. Lisäksi kampanjamyyntin merkitys korostui vuoden loppua kohden. Food service -myynti Tanskassa kasvoi selvästi. Kotimarkkinoiden vahvan kysynnän seurauksena vienti väheni edellisestä vuodesta.

Liiketulos Tanskassa oli 3,1 (1,4) miljoonaa euroa. Vertailukelpoinen liiketulos oli 3,3 (1,4) miljoonaa euroa. Liiketulokseen sisältyi -0,2 (0,0) miljoonan euron vertailukelpoisuuteen vaikuttava erä. Voimakas kustannusinflaatio katettiin ennen katsauskautta tehdyillä myyntihintojen korotuksilla. Onnistuneet kaupalliset toimenpiteet, vahva kuluttajakysyntä ja pitkäjänteinen tuotannon tehostaminen paransivat liiketulosta.

HKScanin strategian mukainen investointi siipikarjatuotteiden myynnin kasvuun ja tuotteiden jalostusarvon nostamiseen valmistui Tanskassa. Tuotanto uudella kypsien pintapaistettujen siipikarjatuotteiden käynnistyi elokuussa.

Myytävänä oleviksi luokitellut varat ja velat sekä lopetetut toiminnot

Baltian toimintojen myynti

HKScan ja AS Maag Grupp saattoivat 31.8.2023 päätökseen aiemmin ilmoittamansa järjestelyn, jossa HKScan myi Baltian liiketoimintonsa virolaiselle AS Maag Gruppille. Kaupan kohteena olivat HKScanin Baltian liiketoimintayksikön muodostaneiden tytäryhtiöiden, AS HKScan Estonian, AS HKScan Latvian ja UAB HKScan Lietuvan, osakkeet. Velaton kauppahinta oli 90 miljoonaa euroa, josta 20 miljoonan euron osuus on ehdollinen erikseen määritellyn kaupan kohteena olevan lihaliiketoiminnan ja Maag Gruppinn Baltian lihaliiketoiminnan seuraavan kolmen vuoden yhteenlasketulle tulokselle. Kiinteästä 70 miljoonan euron kauppahinnasta 55 miljoonaa euroa maksettiin yrityskaupan toteuttamisen (closing) yhteydessä ja loput maksetaan

seuraavan kolmen vuoden aikana. HKScan sai closingissa rahavaroja 40,8 miljoonaa euroa. Myytyjen yhtiöiden closingin rahavarat olivat 2,8 miljoonaa euroa.

Baltian liiketoimintayksikkö luokiteltiin 31.12.2022 taseessa myytävänä oleviksi varoiksi ja veloiksi ja esitetään 2023 ja 2022 tuloslaskelmassa lopetettuna toimintona. Joulukuun 2023 lopussa konsernin taseessa on kauppaan liittyen 24,5 miljoonan euron kauppahintasaaminen. Kiinteä ja vakuudeton 15 miljoonan euron kauppahintasaaminen on arvostettu jaksotettuun hankintamenuun ja diskontattu 5 prosentilla. Ehdollinen kauppahintasaaminen arvostetaan käypään arvoon tuloksen kautta ja sisältää johdon harkintaa ja arviota. Johto on arvioinut earn-outin toteutumisen todennäköisyyttä ja siinä on huomioitu epävarmuus kannattavuuden kehittymisestä. Earn-outin toteutumiseen vaadittava EBITDA myytävän liiketoiminnan osalta on alhaisempi mitä konserni on aikaisemmin arvostamisessa käyttänyt, koska earn-outin toteutumiseen vaikuttaa merkittävästi myös ostajan lihaliiketoiminnan ja saavutettavien synergioiden kehitys. Ehdollisen kauppahinnan käyväksi arvoksi on määritetty joulukuun 2023 lopussa 10,5 miljoonaa euroa.

Konsernin merkittävät sisäiset transaktiot jatkuvien ja lopetettujen toimintojen välillä olivat Baltian liiketoiminnan ja muun konsernin välinen tuotemyynti ja -osto, konsernin hallintopalveluveloitukset Baltian liiketoiminnolta sekä konsernin rahoitustuotto Baltian liiketoiminnan lainoittamisesta. Jatkuvien ja lopetettujen toimintojen luvut kuvastavat ulkoista myyntiä ja sen kustannuksia konsernin segmenttiraportoinnin mukaisesti. Lopetetun toiminnon rahoituskuluna näytetään Baltian liiketoiminnan ulkoiset rahoituskustannukset.

Ruotsin toimintojen myynti

HKScan on sopinut 29.12.2023 Ruotsin tytäryhtiön HKScan Sweden AB:n osakkeiden myynnistä ruotsalaiselle Lantmännen ek förille. Kauppaan ei kuulu Puolan pekonia valmistava yksikkö, joka on aikaisemmin raportoitu osana Ruotsin liiketoimintayksikköä. Puolan yksikön luvut raportoidaan tilinpäätöksessä osana Suomen liiketoimintayksikköä. Vuoden 2023 tilinpäätöksessä Ruotsin liiketoimintayksikkö, poislukien Puolan yksikkö, on luokiteltu myytävänä oleviksi varoiksi ja veloiksi ja ne esitetään lopetettuina toimintoina.

HKScan Sweden AB:n osakkeiden kauppahinta muodostuu noin 60 miljoonan euron käteisvastikkeesta sekä Lantmännenin omistamista HKScanin A-osakkeista (6 869 750 kpl) ja K-osakkeista (665 000 kpl). Lisäksi Lantmännen maksaa takaisin HKScanin ja HKScan Sweden AB:n välisen sisäisen lainan, jonka määrä on noin 50 miljoonaa euroa. HKScanilta poistuu myös taseen ulkopuolista factoring-rahoitusta noin 55 miljoonaa euroa ja IFRS-16 leasingvelkaa noin 13 miljoonaa euroa. Kauppahinnasta maksettiin sopimuksen allekirjoituksen (signing) yhteydessä 25 miljoonan euron ennakkomaksu. Ennakkomaksulle on otettu pankkitakaus. Kauppahinnan loppuosa maksetaan yrityskaupan toteuttamisen (closing) yhteydessä. Käteisvastiketta oikaistaan kaupantekohetkellä tavanomaisilla oikaisuerillä. Lantmännenin omistamien kauppahintana HKScanille luovutettavien A- ja K-osakkeiden yhteismäärä on 7 534 750 kpl, ja niiden laskennallinen markkina-arvo sopimuksen allekirjoitushetkellä on 5,5 miljoonaa euroa.

Kaupan odotetaan toteutuvan vuoden 2024 ensimmäisellä puoliskolla ja sen toteutuminen edellyttää EU:n komission ja lisäksi Ruotsin viranomaisten hyväksyntää ulkomaisten yritysostojen valvonnan (FDI) osalta. HKScanin hallitus tulee kutsumaan koolle ylimääräisen yhtiökokouksen kaupan vahvistamiseksi ja hyväksymiseksi, minkä yhteydessä hallitus tulee esittämään yhtiökokoukselle kaupan toteuttamisen edellyttämiä hyväksyntöjä, mukaan lukien valtuutus toteuttaa Lantmännenin omistamien HKScanin A- ja K-osakkeiden suunnattu hankinta.

Myytävänä olevat varat ja velat on arvostettu 115,5 miljoonan euron kauppahintaan vähennettynä transaktiokuluilla mikä johti 17,3 miljoonan euron arvonalentumiseen omaisuuserien kirjanpitoarvoissa, joka kohdennettiin liikearvoon ja 2,7 miljoonaa euroa sisälty transaktiokuluina lopetettujen toimintojen tulokseen. Konsernin oman pääoman muuntoero tulee lähes kokonaan Ruotsin toiminnoista ja kaupan toteutushetkellä se kirjataan laajasta tuloksesta tuloslaskelmaan.

Konsernin merkittävät sisäiset transaktiot jatkuvien ja lopetettujen toimintojen välillä ovat Ruotsin ja muun konsernin välinen tuotemyynti ja -osto, konsernin hallintopalveluveloitus Ruotsilta sekä konsernin rahoitustuotto Ruotsin lainoittamisesta. Jatkuvien ja lopetettujen toimintojen luvut kuvastavat ulkoista myyntiä ja sen kustannuksia konsernin segmenttiraportoinnin mukaisesti. Lopetetun toiminnon rahoituskuluna näytetään Ruotsin ulkoiset rahoituskustannukset.

Alla esitetyt tulos ja rahavirrat sisältävät Ruotsin toiminnot koko vuosilta 2022-2023 ja Baltian toiminnot elokuuhun 2023 asti. Taseen tiedot sisältävät Ruotsin toiminnot vuonna 2023 ja Baltian toiminnot vuonna 2022.

Lopetetun toiminnon tulos	2023	2022
Liikevaihto	862,5	931,9
Hankinnan ja valmistuksen kulut	-822,7	-914,4
Muut tuotot ja kulut	-29,0	-35,1
Liiketulos	10,7	-17,6*
Rahoitustuotot ja -kulut	-1,8	-0,5
Osuus osakkuusyritysten ja yhteisyritysten tuloksista	0,0	0,1
Tuloverot	-0,7	-1,3
Tilikauden voitto/tappio	8,2	-19,4
Arvonalentuminen käypään arvoon arvostamisesta	-17,3	-30,6
Oman pääoman erän siirto tilikauden tulokseen	2,2	-
Tilikauden tappio lopetetuista toiminnoista	-6,9	-50,0

* Sisältää 15,6 miljoonan euron arvonalentumisen liikearvoon.

Lopetetun toiminnon rahavirrat	2023	2022
Liiketoiminnan rahavirrat	12,4	12,1
Investointien rahavirrat	48,9	-22,7
Rahoituksen rahavirrat	-3,5	-4,1
Rahavirrat yhteensä	57,7	-14,7

Myytävänä oleviksi luokitellut varat ja velat	2023	2022
Aineettomat hyödykkeet	52,1	0,0
Aineelliset hyödykkeet	88,7	49,7
Muut pitkäaikaiset varat	20,2	-
Vaihto-omaisuus	39,0	34,4
Saamiset	45,7	17,2
Rahat ja pankkisaamiset	0,3	0,6
Varat yhteensä (A)	246,0	101,9

Leasingvelat	14,1	8,1
Ostovelat ja muut velat	124,9	32,2
Velat yhteensä (B)	139,0	40,4
Nettotasearvo (A-B)	107,1	61,5

Strategia

HKScanin pitkän aikavälin strateginen tavoite on kasvaa monipuoliseksi ruokataloksi. Nykyisessä poikkeuksellisessa ja nopeasti muuttuvassa toimintaympäristössä yhtiö keskittyy taloudellisen perustan vahvistamiseen sekä ydinliiketoimintansa kannattavuuden parantamiseen. HKScanin ydinliiketoimintaa ovat liha, lihavalmisteet ja valmisruoat, joita ovat esimerkiksi ateriat, ateriakomponentit ja välipalat.

Pitkän aikavälin strategian edistäminen edellyttää HKScanilta nykyistä vahvempaa tasetta. Taloudellisen liikkumatilan lisäämiseksi yhtiö arvioi jatkuvasti eri liiketoimintojen asemaa osana konsernia. Tuottavuuden nosto kaikissa liiketoimintaprosesseissa on tärkeää.

Taloudellisten resurssiensa puitteissa HKScan hakee uutta kasvua ja tarttuu strategiaa edistäviin liiketoimintamahdollisuuksiin. HKScanille kumppanuudet tarjoavat mahdollisuuden edetä uusille liiketoiminta-alueille nopeasti ja joustavasti.

HKScan haluaa kasvaa ydinliiketoiminnassaan nostamalla tuotteiden jalostusarvoa sekä vahvistamalla yhtiön omien brändien arvonluontikykyä. Tavoitteena on kasvaa kuluttajan arkea helpottavissa tuotekategorioissa, kuten aterioissa, ateriakomponenteissa ja välipaloissa. Lisäksi tavoitteena on kasvaa siipikarjatuotteissa ja uusissa tuotekategorioissa sekä vahvistua kasvavissa ja uusissa myyntikanavissa. HKScan haluaa vahvistaa suhdettaan kuluttajiin luotettujen brändiensä kautta ja uudistua kaupallisesti.

Vastuullisuuden rakentaminen liiketoiminnan arvoa luovaksi perustaksi on keskeistä luotaessa erilaistavaa arvoa markkinassa. Vastuullisuustyön keskiössä ovat liiketoiminnan tarpeet sekä keskeisten sidosryhmien odotukset ja vaatimukset. HKScan jatkaa tavoitteellista ilmastotyötään.

Keskeistä 2023

Juha Ruohola aloitti toimitusjohtajana 2.3.2023

HKScanin hallitus nimitti 2.3.2023 maa- ja metsätaloustieteen maisteri, eMBA Juha Ruoholan HKScan Oyj:n toimitusjohtajaksi. Ruohola toimi sitä ennen HKScanin väliaikaisena toimitusjohtajana 29.9.2022 lähtien.

HKScan saattoi loppuun Baltian liiketoimintojen myynnin virolaiselle AS Maag Gruppille 31.8.2023

Kaupan kohteena olivat HKScanin Baltian liiketoimintayksikön muodostaneiden tytäryhtiöiden, AS HKScan Estonian, AS HKScan Latvian ja UAB HKScan Lietuvan, osakkeet. Kauppaa edelsi Viron kilpailuviranomaisten heinäkuussa 2023 AS Maag Gruppille antama asiaa koskeva hyväksyntä. Latvian kilpailuviranomainen hyväksyi kaupan ilman ehtoja helmikuussa 2023. Velaton kauppahinta oli 90 miljoonaa euroa, josta 20 miljoonan euron osuus on ehdollinen erikseen määritellyn kaupan kohteena olevan lihaliiketoiminnan ja Maag Gruppinn Baltian lihaliiketoiminnan seuraavan kolmen vuoden yhteenlasketulle tulokselle. Kiinteästä 70 miljoonan euron kauppahinnasta 55 miljoonaa euroa on maksettu yrityskaupan toteuttamisen (closing) yhteydessä ja loput maksetaan seuraavan kolmen vuoden aikana.

Kauppan myötä HKScanin omistus Baltian liiketoiminnoissa päättyi. Baltian liiketoimintojen myynti paransi HKScanin kannattavuutta ja vahvisti tasetta.

Tietoja kaupasta on kerrottu tiedotteilla: [13.12.2022](#), [24.7.2023](#) ja [31.8.2023](#).

HKScan allekirjoitti 29.12.2023 sopimuksen Ruotsin liiketoimintojensa myynnistä

HKScan Oyj julkisti 29.12.2023 allekirjoittaneensa sopimuksen, jolla se myy Ruotsin tytäryhtiönsä HKScan Sweden AB:n osakkeet ruotsalaiselle Lantmännen ek förille. Kaupan odotetaan toteutuvan vuoden 2024 ensimmäisellä vuosipuoliskolla, ja sen toteutuminen edellyttää EU:n komission ja Ruotsin viranomaisten hyväksyntää ulkomaisten yritysostojen valvonnan (FDI) osalta.

HKScan Sweden AB:n osakkeiden kauppahinta muodostuu noin 60 miljoonan euron käteisvastikkeesta sekä Lantmännenin omistamista HKScanin A-osakkeista (6 869 750 kpl) ja K-osakkeista (665 000 kpl). Lisäksi Lantmännen maksaa takaisin HKScanin ja HKScan Sweden AB:n välisen sisäisen lainan, jonka määrä on noin 50 miljoonaa euroa. HKScanilta poistuu myös taseen ulkopuolista factoring-rahoitusta noin 55 miljoonaa euroa ja IFRS-16 leasingvelkaa noin 13 miljoonaa euroa. Kauppahinnasta maksettiin sopimuksen allekirjoituksen (signing) yhteydessä 25 miljoonan euron ennakkomaksu.

Tietoja kaupasta on kerrottu tiedotteella: [29.12.2023](#)

Investointeja kannattavuuteen ja jalostusarvon nostamiseen

HKScan jatkoi investointien toteuttamista kannattavuuden parantamiseksi ja jalostusarvon kasvattamiseksi useissa tuotantoyksiköissään Suomessa ja Tanskassa.

SBTi:n hyväksyntä HKScanin lyhyen aikavälin ja maaperään liittyvien päästöjen ilmastotavoitteille

HKScan on ensimmäisten pohjoismaalaisten ruokayritysten joukossa eritellyt lyhyen aikavälin tavoitteet teollisuudessa käytetylle energialle (Industrial) ja maankäyttösektorille (Forest, Land and Agriculture = FLAG).

SBTi:n hyväksymien lyhyen aikavälin tavoitteiden mukaan HKScan sitoutuu vähentämään teollisen toiminnan ja energian osalta absoluuttisia scope 1- ja 2 -kasvihuonekaasupäästöjä 42 prosenttia vuoteen 2030 mennessä vuoden 2022 lähtötasoon nähden. Samoin HKScan sitoutuu vähentämään määrättyjen scope 3 -kategorioiden päästöjä 42 prosenttia samalla aikavälillä. Tavoite sisältää myös bioenergian raaka-aineisiin liittyvät päästöt.

Lisäksi HKScan vähentää maaperään liittyvien päästöjen osalta absoluuttisia scope 3 FLAG -kasvihuonekaasupäästöjään 30,3 prosenttia vuoden 2022 lähtötasoon nähden. HKScan sitoutuu myös metsäkadon torjuntaan niiden hyödykkeiden osalta, joita metsäkato koskee.

Selvitys muista kuin taloudellisista tiedoista

HKScan on pohjoiseurooppalainen ruokatalo, joka valmistaa, myy ja markkinoi maistuvaa ja vastuullisesti tuotettua ruokaa kuluttajien erilaisiin ruokahetkiin. Yhtiön strateginen tavoite pitkällä aikavälillä on kasvaa monipuoliseksi ruokataloksi. HKScanin jatkuvien toimintojen kotimarkkinoita ovat Suomi ja Tanska. Yhtiön tunnettuja tuotemerkkejä ovat muun muassa HK, Kariniemen, Via ja Rose. HKScanin selvitys muista kuin taloudellisista tiedoista kattaa konsernin jatkuvat toiminnot.

Vastuullisuustyö on HKScanin strategian perusta ja sen keskiössä ovat liiketoiminnan tarpeet sekä keskeisten sidosryhmien odotukset ja vaatimukset. Konsernitason strategisesti tärkeimmät vastuullisuustavoitteet on kiteytetty vastuullisuusohjelmaan, jonka olennaiset teemat on määritelty sidosryhmäanalyysin ja olennaisuusarvion pohjalta. HKScan on päivittänyt vastuullisuusohjelmansa ilmastotavoitteet ja aikataulun vastaamaan paremmin kansainvälisiä ilmastotyön suuntaviivoja ja raportointistandardeja vuoden 2024 alussa.

HKScanin johtoryhmän hyväksymän vastuullisuusohjelman tavoitteet liittyvät luonnon ja ihmisten hyvinvointiin: ilmastoon, pakkauksiin, luonnon monimuotoisuuteen sekä henkilöstön turvallisuuteen ja hyvinvointiin. Muita yhtiölle keskeisiä vastuullisuusteemoja ovat eläinten hyvinvointi, turvallinen ruoka, kilpailukykyinen tuottajayhteisö sekä hyvä hallintotapa. Näitä teemoja edistetään liiketoimintayksiköissä, sillä niihin liittyy paikallista sääntelyä ja sidosryhmien odotukset vaihtelevat eri markkinoilla.

HKScanin vastuullisuustyön edistymisestä kerrotaan laajemmin viikolla 11/2024 julkaistavassa GRI Standards -viitekehyksen mukaan laaditussa Vuosi- ja vastuullisuusraportissa. Raportissa kuvataan tarkemmin HKScanin vaikutuksia ympäristöön ja ihmisiin sekä yhtiön vastuullisuustoimenpiteitä.

Tärkeimmät sitoumukset, politiikat ja periaatteet

HKScanin toimintatavan perustan luovat yhtiön arvot ja eettiset toimintaohjeet (Code of Conduct). HKScanin toimintaa ohjaavat muun muassa konsernitason hallinnointi-, tietoturva-, tietosuojaj-, tiedonanto-, palkitsemis-, riskienhallinta- ja ympäristöpolitiikat, työterveys- ja turvallisuuspolitiikka, elintarviketurvallisuus- ja laatu- ja ympäristöpolitiikka sekä

eläinten hyvinvointipolitiikka. Yhtiöllä on tavarantoimittajien ja palveluiden toimittajille oma toimintaohjeisto (Supplier Code of Conduct), jolla sitoutetaan hankintaketjun toimijat noudattamaan yhtiön asettamia vaatimuksia koko toimitusketjussaan. Näiden lisäksi yhtiöllä on useita eettiseen toimintatapaan liittyviä sisäisiä politiikkoja ja toimintaohjeita. HKScan kunnioittaa ja tukee kansainvälisiä ihmisoikeussopimuksia, YK:n sopimusta lapsen oikeuksista ja kansainvälisen työjärjestö ILO:n perussopimuksia. Lisäksi HKScan huomioi toiminnassaan YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia ohjaavat periaatteet sekä OECD:n ohjeet monikansallisille yrityksille.

HKScan on YK:n Global Compact -vastuullisuusaloitteen jäsen ja on integroinut sen kestävä liiketoiminnan periaatteet Code of Conduct -toimintaohjeeseensa. Lisäksi HKScan on sitoutunut YK:n kestävä kehityksen tavoitteisiin (Sustainable Development Goals, SDG) osana konsernin vastuullisuusohjelmaa. Terveysteen ja hyvinvointiin (SDG 3), tasa-arvoon (SDG 5), työhön (SDG 8), vastuulliseen kuluttamiseen (SDG 12), ilmastoon (SDG 13) ja maaekosysteemeihin (SDG 15) liittyvien kestävä kehityksen tavoitteiden edistymistä seurataan konsernin vastuullisuusohjelman mittareilla.

Vuonna 2023 HKScan jatkoi valmistautumista EU:n kestävyysraportointidirektiiviin (CSRD) muun muassa päivittämällä vastuullisuuden olennaisuusanalyysiä ja tutustumalla Euroopan tilinpäätösraportoinnin neuvoo-antavan ryhmän European Financial Reporting Advisory Groupin (EFRAG) laatimiin ja EU:n komission heinäkuun lopulla hyväksymiin direktiivin jalkauttamista ohjeistaviin ESRS-standardeihin. HKScan päivitti myös yhtiön ilmastopäästöjen laskentaa vastaamaan uutta maankäyttösektoria koskevaa GHG-protokollan laskentamallia.

Ympäristö

Katsauskauden jälkeen tammikuussa 2024 HKScan ilmoitti päivittäneensä vastuullisuusohjelmansa ilmastopäästöjen laskennan ja ilmastotavoitteen sekä aikataulun vastaamaan paremmin kansainvälisiä ilmastotyön suuntaviivoja, laskentaohjeistuksia ja raportointistandardeja.

HKScan-konsernin uudistettu ilmastotavoite on saavuttaa nettonolla kaikkien kasvihuonekaasupäästöjen osalta (net zero) viimeistään vuonna 2050. Kasvihuonekaasujen kokonaispäästöjen merkittävä leikkaaminen on HKScanin

ensisijainen tapa saavuttaa nettonolla. Tavoitteen saavuttamiseksi kasvihuonekaasujen leikkaamista on lisäksi täydennettävä kestävillä hiilenpoistoilla joko luonnon tai teknisten ratkaisujen avulla. Yhtiön aiempi ilmastotavoite oli hiilineutraali ruokaketju maataloilta kuluttajille 2040.

Ilmastotavoitteen päivittämisen yhteydessä HKScan kertoi saaneensa lyhyen aikavälin ja maaperään liittyvien päästöjen ilmastotavoitteille SBTi:n (Science Based Targets initiative) hyväksynnän. HKScanin uudistettu ilmastolaskenta osoittaa, että yhtiön kokonaispäästöistä noin yksi prosentti syntyy yhtiön omassa toiminnassa ja 99 prosenttia ruokaketjun muissa osissa. Maankäytön ja koko ruokaketjun päästöjen huomiointi on siksi keskeistä.

HKScanin ilmastotyötä ohjaa kattava toimenpidekokonaisuus. Se koostuu kymmenistä liiketoimintayksiköidemme määrittelemistä, mitattavista ilmastopäästöjen vähentämistoimista. Yhtiö etenee kohti ilmastopäästöjen nettonollaa yhdessä sopimustuottajien ja muiden kumppaneiden kanssa.

Oman tuotantonsa ilmastotyössä HKScan keskittyi vuonna 2023 erityisesti energiatehokkuuden parantamiseen. Vantaalla otettiin maakaasun rinnalle mahdollisuus käyttää sähköä yhden valmisruokalinjaston lämmöntuotannossa. Lisäksi Tanskan Vinderupin yksikössä korvattiin maakaasu hiilineutraalilla sähköllä. Vinderupissa voidaan jatkossakin tarvittaessa käyttää maakaasua.

HKScan jatkoi tutkimuksia parhaista käytännöistä lihantuotannon ilmastovaikutusten vähentämiseksi yhdessä noin 50 pilottitilan kanssa Suomessa ja Tanskassa. Kesän 2023 kasvukaudella HKScan selvitti peltojen hiilensidonnasta tehostamista pilottitiloilla muun muassa maaperäensensoreiden, sääasemien ja hiilivuomittauslaitteistojen avulla sekä eri viljalajikkeita vertailemalla. Tutkimusten ja kerätyn tiedon pohjalta yhtiö antaa toimenpidesuosituksia sopimustuottajilleen.

Vuoden aikana yhtiö kehitti digitaalisen datan keräämistä arvoketjun ilmastovaikutuksista. Suomessa HKScan laajensi Zero Carbon -mittarin käyttöä. HKScan saa digitaalisilla ilmastotyökaluilla tietoa sopimustuottajiensa ilmastovaikutuksista, ja maatilat voivat kohdentaa ilmastotekonsa vaikuttavuudeltaan merkittävimpiin asioihin.

HKScan edistää luonnon monimuotoisuutta maataloilla ja omassa tuotannossaan sekä vastuullisen hankinnan käytännöillä. Vuonna 2023 HKScan selvitti luontovaikutustensa nykytilannetta osallistumalla Suomessa Elintarviketeollisuusliiton (ETL) selvitykseen, jossa kartoitettiin elintarviketeollisuuden keskeisimpiä luontovaikutuksia ja haettiin keinoja niiden vähentämiseksi. Lisäksi HKScan valittiin UN Global Compact Network Finlandin Tieteeseen perustuvat luontotavoitteet -koulutusohjelmaan, jossa yhtiön luontotyötä kehitetään Science Based Targets Networkin viitekehyksen mukaisesti. Suomessa HKScan on myös kaudella 2022-2026 mukana Elintarvikealan materiaalitehokkuuden sitoumuksessa, jolla vähennetään ruoan ja ruokapakkausten ympäristövaikutuksia koko elintarvikealalla. Tehokas materiaalien käyttö pienentää merkittävästi yhtiön ympäristövaikutuksia.

Tanskassa HKScan on tukenut sopimustuottajiaan siirtymisessä aurinkosähköön. Ensimmäiset aurinkopaneelit, joilla vähennetään ostetun sähkön tarvetta, on asennettu neljälle tilalle alkuvuonna 2023. Lisäksi yhden sopimustuottajan tilalle on asennettu tuuliturbiini.

HKScan jatkoi kaikilla jatkuvien toimintojensa kotimarkkinoillaan pakkausten kierrätyskelpoisuuden edistämistä ja kehitystyötä uusiutuvien pakkausmateriaalien lisäämiseksi. Lisäksi yhtiö jatkoi pakkausmateriaalien käytön optimointia ja muovimateriaalien ohentamista.

Lokakuussa HKScan allekirjoitti ensimmäisenä elintarvikealan yrityksenä Suomessa vapaaehtoisen green deal -sitoumuksen, jonka tavoitteena on vähentää muovisten kerta-annospakkausten kulutusta Euroopan unionissa. SUP-direktiivi edellyttää, että EU:n jäsenmaiden on vähennettävä tiettyjen kertakäyttöisten muovituotteiden kulutusta kunnianhimoisesti ja pysyvästi vuoteen 2026 mennessä. Vähentäminen koskee kokonaan tai osittain muovista valmistettuja juomamukeja ja muovisia kertakäyttöisiä elintarvikepakkauksia, joiden sisältö on valmista syötäväksi suoraan astiasta.

HKScanin arvoketjussa syntyy ilmastopäästöjä, joiden vähentämiseksi yhtiö tekee tavoitteellista työtä. HKScan on arvioinut ilmastomuutokseen liittyvät riskit ja mahdollisuudet sekä niiden taloudelliset vaikutukset Task Force on Climate-

Related Financial Disclosure (TCFD) -mallin mukaisesti. Keskeiset riskit liittyvät muun muassa lainsäädäntöön, vähäpäästöisemmän teknologian saatavuuteen, energiakustannuksiin, kuluttajakäyttäytymiseen sekä kiinnostavuuteen työnantajana ja sijoituskohteena. Päivitetty kuvaus riskeistä ja mahdollisuuksista julkaistaan viikolla 11/2024 HKScanin Vuosi- ja vastuullisuusraportissa.

HKScanissa oman tuotannon ympäristötyön tehokkuutta ja vaikuttavuutta arvioidaan yhtiön sisäisillä ja ulkoisilla ISO 14001 -auditoinneilla lukuun ottamatta Tanskan tuotantoyksiköitä. Vuonna 2023 ei tapahtunut merkittäviä ympäristöpoikkeamia. HKScanin tuotantoyksiköiden ympäristöriskit on tunnistettu osana ISO 14001 -ympäristöjohtamisen järjestelmää, ja niistä merkittävimmät liittyvät jätevesiin ja mahdollisiin kemikaalivuotoihin. Ympäristöriskejä hallitaan ja johdetaan tuotantoyksikkökohtaisesti muun muassa ennakoivalla kunnossapidolla ja valvontalaitteistoilla. Henkilöstöä koulutetaan ympäristöasioissa ja kannustetaan tekemään ympäristöhavaintoja sekä raportoimaan havaitsemistaan poikkeamista.

Toukokuussa 2023 HKScan valittiin kolmatta vuotta peräkkäin Financial Times -talousmedian Euroopan ilmastojohtajien listalle. Financial Timesin listalla on noin 500 eurooppalaista yritystä, jotka ovat vähentäneet oman tuotantonsa ilmastopäästöjä eniten suhteutettuna liikevaihtoon vuosina 2016-2021.

Sosiaalinen vastuu ja henkilöstöasiat

Vuonna 2023 HKScanin jatkuvien toimintojen palveluksessa oli 3 623 (3 631) henkilöä. Lisäksi lopetettuna toimintona raportoitavassa Ruotsin liiketoimintayksikössä työskenteli 1 765 (1 758) henkilöä. HKScanin jatkuvien toimintojen maksamat palkat ja palkkiot sivukuluineen vuonna 2023 olivat yhteensä 206,1 (199,5) miljoonaa euroa. Lisäksi HKScanin jatkuvien toimintojen arvoketjuun kuuluu noin 2 150 sopimustuottajaa, joiden kanssa yhtiö tekee tiivistä yhteistyötä tuotannon ja vastuullisuuden kehittämisessä sekä paikallisen lihantuotannon kilpailukyvyyn turvaamisessa.

Jatkuvien toimintojen henkilöstö	1-12/2023	1-12/2022
Henkilöstö keskimäärin*	3 623	3 631
Suomi **	2 946	2 967
Tanska	677	664
Naisia / miehiä %	40 / 60	41 / 59
Naisia / miehiä esihenkilöistä %	31 / 69	29 / 71

* Luvut sisältävät HKScanin palveluksessa olevat henkilöt kokoaikaisiksi työntekijöiksi (FTE) muutettuina.

** Sisältää Puolan henkilöstön.

HKScan tekee tavoitteellista turvallisuustyötä kohti nollaa työtaturmaa Safety First -periaatteella keskittyen erityisesti ennakoivan työturvallisuuskulttuurin edistämiseen ja jatkuvaan parantamiseen. Yhtiö jatkoi valmistautumista ISO 45001 -työterveys- ja turvallisuusstandardiin kartoittamalla nykyisiä käytäntöjä Suomen ja Tanskan tuotantoyksiköissä. HKScanin tavoitteena on, että kaikilla sen yksiköillä on ISO 45001 -sertifiointi vuoden 2025 loppuun mennessä.

Vuonna 2023 turvallisuustyön pääpainopisteinä olivat ennakoiva turvallisuus sekä työntekijöiden osaamisen kehittäminen Blue Rules -koulutusten kautta. Turvallisuushavainnot, läheltä piti -tilanteet ja tapaturmat käsiteltiin systemaattisesti, ja niiden pohjalta toimintatapoja, prosesseja ja työympäristöä kehitettiin turvallisemmiksi. Turvallisuuskulttuuria edistettiin myös huolellisella riskiarvioinnilla ja prosessien johtamisella.

Vuoden 2023 loppuun mennessä 92 prosenttia työntekijöistä ja toimihenkilöistä oli suorittanut hengenvaarallisten tapaturmien välttämiseksi tehdyn turvallisen työskentelyn Blue Rules -verkkokoulutuksen. Lokakuussa konsernissa vietettiin Euroopan työsuojeluviikkoa Blue Rules -ohjeistuksen teemoihin paneutuen. Tapaturmataajuus HKScanissa oli vuonna 2023 16,4 (LTIR: poissaoloon johtaneet tapaturmat / miljoona työtuntia vuonna 2022 13,5).

HKScan jatkoi työhyvinvoinnin edistämistä koko konsernin kattavalla Better Together -ohjelmalla, jonka tavoitteita ovat henkilöstön sitoutuminen, työhyvinvoinnin edistäminen ja psykologinen turvallisuus. Työhyvinvoinnin toimenpidesuunnitelmat on laadittu tuotantoyksikkö- ja liiketoimintayksikkötasoisesti. Vuonna 2023 ohjelman teemoja olivat Ravitsemus ja liikunta, Mielenterveys työssä, Uni ja palautuminen sekä Tuki- ja liikuntaelinsairauksien ehkäisy.

Lokakuussa yhtiö toteutti konserninlaajuisen Voice -henkilöstökyselyn, jolla kartoitettiin henkilöstön työntekijäkokemusta ja sitoutumista HKScaniin. Kyselyn vastausprosentti oli 85,4 prosenttia. Työntekijöiden nettosuositteluindeksi (Employee Net Promoter Score, eNPS) parani hieman verrattuna edelliseen, vuonna 2021 tehtyyn kyselyyn. Voice 2023 -kyselyn eNPS on 0, kun aiempi luku vuodelta 2021 oli -3. HKScanin tavoitteena on saavuttaa nettosuositteluindeksiluku 10. Joulukuussa tiimit kävivät tulokset läpi yhdessä esihenkilönsä kanssa ja laativat kehittämissuunnitelman osuudestaan työyhteisön kehittämiseksi.

Edellisvuoden tapaan HKScan palkitsi erinomaisesti suoriutuneita tiimejä jakamalla niille High Five Rewards -tunnustuksia. We Are Valuable -tunnustuksia jaettiin kesällä Suomessa ja Puolassa arvojen mukaisesta käyttäytymisestä.

Yhtiöllä on aktiivisesti käytössä sisäinen oppimisalusta Learning Point, joka kokoaa yhteen HKScanin työntekijöilleen tarjoamat koulutukset. Learning Pointissa ovat pakolliset koulutukset, kuten yleisperhehdytykset, Blue Rules -säännöt, eettiset toimintaohjeet ja tietoturvakoulutukset sekä räätälöidyt paikkakuntaohjeet ja perehdytykset.

Vuonna 2023 HKScan panosti liiketoiminnan kannalta kriittisten osaamisten vahvistamiseen ja tähän liittyen käynnistettiin kaksi koulutusohjelmaa: Tanskassa Poultry Academy ja Suomessa Meat Academy. Näiden koulutusohjelmien tavoitteena on kehittää henkilöstön osaamista vastuullisesta lihantuotannosta ja siihen liittyvästä ruokaketjusta.

HKScan on useiden vuosien ajan työllistänyt henkilöitä, joiden työllistyminen on erilaisista syistä haastavaa, sekä panostanut monimuotoisuuden ja osallisuuden kehittämiseen. Tanskassa HKScan sai arvostetun CSR People Prize 2023 -palkinnon merkittävästä työstään monimuotoisuuden ja osallisuuden edistämiseksi työpaikoilla. Tunnettu palkinto jaetaan vuosittain edistyksellisestä sosiaalisen vastuun edistämisestä.

HKScanin henkilöstöön liittyvät riskit koskevat ammattitaitoisen ja sitoutuneen henkilöstön saatavuutta, työturvallisuutta sekä elintarvikealan ja HKScanin kiinnostavuutta työnantajana. Lisäksi mahdolliset lailliset tai laittomat lakot HKScanin arvoketjussa ja omissa toiminnoissa voivat aiheuttaa liiketoimintariskejä. HKScan ei hyväksy minkäänlaista henkilöstönsä epäasiallista kohtelua, minkä varmistamiseksi konsernissa on käytössä epäasiallista kohtelua koskevat ohjeet ja Fair Way -ilmoituskanava (whistleblowing). Riskejä vähennetään kehittämällä yhteistyötä sekä henkilöstön osaamista ja työhyvinvointia. Työturvallisuusriskejä hallitaan järjestelmällisellä työturvallisuuden edistämällä.

Ihmisoikeudet sekä korruption ja lahjonnan vastaiset toimet

HKScan kunnioittaa kansainvälisiä ihmisoikeussopimuksia, YK:n sopimusta lapsen oikeuksista ja kansainvälisen työjärjestö ILO:n perussopimuksia. HKScan huomioi myös toiminnassaan YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia ohjaavat periaatteet.

HKScanin henkilöstö suorittaa eettisen toimintaohjeen (Code of Conduct) verkkokoulutuksen kahden vuoden välein. Koulutus vahvistaa henkilöstön osaamista muun muassa ihmisoikeuksista sekä korruption ja lahjonnan vastaisista periaatteista.

HKScan jatkoi vastuullisen hankinnan prosessien kehittämistä ja päivitti tavarantoimittajien eettisen toimintaohjeiston (Supplier Code of Conduct). Ohjeisto sitouttaa hankintaketjun toimijat noudattamaan yhtiön asettamia vaatimuksia koko toimitusketjussa kuten muun muassa eläinten hyvinvointiin, ihmisoikeuksiin, ympäristöön, terveyteen ja turvallisuuteen liittyviä periaatteita.

HKScanin sidosryhmät voivat ilmoittaa epäeettiseen toimintaan liittyvistä epäilyistä anonyymisti Fair Way -ilmoituskanavalla (whistleblowing). Vuonna 2023 Fair Way -kanavan kautta tuli 14 (20) ilmoitusta laiminlyönti- tai väärinkäytösepäilyistä. Ilmoitukset koskivat pääasiassa epäilyksiä epäasiallisesta käytöksestä tai johtamiseen liittyvistä haasteista. Suurin osa ilmoituksista selvitettiin henkilöstöhallinnon prosessien kautta vuoden 2023 aikana. Ilmoitusten pohjalta tarkennettiin ja tarkasteltiin sisäisiä toimintamalleja ja johtamisen kehittämistä.

HKScanin ihmisoikeusvaikutusten arviointityö yhtiön omissa tuotantoyksiköissä työskentelevien henkilöiden osalta valmistui vuonna 2023. Yhtiö analysoi ihmisoikeusvaikutusten todennäköisyyttä ja vakavuutta sekä määritteli seuraavat askeleet vaikutusten hallintaan. HKScanin ihmisoikeuksia koskevat riskit liittyvät työntekijöiden kohteluun koko arvoketjussa.

Omaan toimintaan liittyviä korruptio- ja lahjontariskejä ehkäistään ja hallitaan tarkasti määritellyillä hyväksyntäprosesseilla, muilla sisäisen valvonnan prosesseilla sekä henkilöstön koulutuksilla. Ihmisoikeuksiin ja korruptioon liittyviä mahdollisia riskejä hankintaketjussa hallitaan hankinnan riskiarvioinnilla, standardivaatimuksilla ja edellyttämällä sitoutumista eettiseen toimintaohjeistoon. Periaatteiden toteutumista valvotaan sisäisessä tarkastuksessa ja kolmannen osapuolen tekemillä auditoinneilla. Vuonna 2023 ei havaittu poikkeamia ihmisoikeus-, lahjonta- ja korruptioperiaatteiden noudattamisessa.

Elintarviketurvallisuus

Elintarvikkeiden tuotantoketjussa ruoan turvallisuuden merkitys on keskeinen. HKScan kehittää jatkuvasti elintarviketurvallisuuskulttuuriaan ja varmistaa tuotteiden turvallisuuden systemaattisella työllä hankinnasta asiakkaalle asti. Kaikki HKScanin tuotantoyksiköt on sertifioitu Global Food Safety Initiativen (GFSI) hyväksymien standardien mukaisesti (FSSC 22000, IFS tai BRC).

Yhtiö tekee järjestelmällistä elintarviketurvallisuuden riskienhallintaa kaikissa arvoketjunsä vaiheissa. Riskiarviointi tuotantoyksiköissä perustuu HACCP-prosessiin (Hazard Analysis Critical Control Point), jonka toimivuus varmennetaan vuosittain useilla sisäisillä ja ulkoisilla auditoinneilla. HKScan edellyttää myös raaka-ainetoimittajiltaan ja alihankkijoiltaan sertifioituja elintarviketurvallisuuden hallintajärjestelmiä ja jäljitettävyyjärjestelmää, jonka avulla tunnistetaan raaka-aineiden alkuperiin liittyviä riskejä. Yhtiö järjestää säännöllisesti elintarviketurvallisuuskoulutuksia henkilöstölleen ja yhteistyökumppaneilleen sekä kannustaa jatkuvaan parantamiseen tekemällä elintarviketurvallisuushavaintoja ja raportoimalla poikkeamia.

Elintarvikkeiden toimitusketjun globalisaation myötä tuoteväärennökset ja tarkoituksellinen vahingonteko ovat nousseet keskeisiksi teemoiksi muiden elintarviketurvallisuusriskien rinnalle. Niihin liittyvien riskien tunnistamiseksi ja ennaltaehkäisemiseksi HKScan-konsernilla on koko toimitusketjun kattava riskinarviointimalli, jonka avulla määritetään tarvittavat toimenpiteet.

HKScanin tuotantoyksiköt Vinderupissa ja Skovsgaardissa saivat toukokuussa arvostetussa BRC-elintarviketurvallisuussertifioinnin auditoinnissa parhaan mahdollisen BRC AA+ -arvion. Lisäksi Suomen yksiköt saivat loistavat tulokset vuonna 2023 tehdyistä sertifiointiauditoinneista. Suomessa neljän tuotantoyksikön FSSC-auditoinnit menivät erinomaisesti ja kolme BRC-sertifioitua yksikköä saivat parhaan mahdollisen AA+ -arvion.

Eläinten hyvinvointi

HKScan on sitoutunut eläinten hyvinvoinnin edistämiseen sopimustuottajiensa kanssa Suomessa ja Tanskassa. Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin perustana ovat EU:n ja paikallisen lainsäädännön noudattaminen sekä HKScanin omat ohjeistukset. Eläinten hyvinvoinnin seuranta on järjestelmällistä, ja mahdollisiin poikkeamiin puututaan välittömästi. Eläinten terveyteen ja hyvinvointiin panostaminen näkyy muun muassa erittäin vähäisenä antibioottien käyttönä. HKScan edellyttää, että antibiootteja ei käytetä ennaltaehkäisevästi tai kasvun edistämiseen, vaan niitä käytetään ainoastaan eläimen sairastuessa eläinlääkärin määräyksestä ja valvonnassa sekä varoajoja noudattaen.

Vuonna 2023 HKScan jatkoi Suomessa aloittamaansa eläinten hyvinvointihanketta, jossa tutkitaan sonnien käyttäytymistä videokuvantamisen ja tekoälyn avulla. Hankkeen tuloksia voidaan hyödyntää yhdessä sopimustuottajien kanssa esimerkiksi eri kasvattamo-olosuhteiden vertailuissa ja eläinten hyvinvoinnin kehittämistyössä.

Eläintauteihin liittyviä riskejä hallitaan seuraamalla jatkuvasti eläintautitilannetta sekä tiiviissä yhteistyössä viranomaisten, eläinlääkäreiden ja tuottajien kanssa. Eläintautien ehkäisyyn on kansalliset ohjelmat, ja tilatasolla noudatetaan tautisuojausohjeita sekä hyviä hygieniakäytäntöjä. HKScanin tuotantolaitoksilla on valmiussuunnitelmat eläintautitilanteiden varalta. Eläintautien mahdollisuutta ei kuitenkaan voida täysin sulkea pois. Esimerkiksi afrikkalainen sikarutto ja Euroopan maiden lintuinfluenssataapaukset ovat heikentäneet lihan vientimahdollisuuksia EU:n ulkopuolelle.

EU-taksonomia

EU-taksonomia on EU:n kestävän rahoituksen luokittelujärjestelmä, joka määrittelee ympäristön kannalta kestävät taloudelliset toiminnot. Taksonomia-asetuksen käyttöönotto etenee vaiheittain, ja aluksi EU-komissio julkaisi tekniset kriteerit ilmastonmuutoksen hillinnälle ja ilmastonmuutokseen sopeutumiselle niille toimialoille, joiden ilmastovaikutukset ovat suurimmat. Kesäkuussa 2023 EU-taksonomia täydentyi, kun EU-komissio julkaisi osana kesän 2023 kestävän rahoituksen pakettia taksonomian ympäristökriteerit. Uudet kriteerit koskevat luonnon monimuotoisuutta, vesistöjen ja merten suojelua, kiertotaloutta sekä ympäristön pilaantumisen ehkäisemistä.

HKScan seuraa EU-taksonomian kehittymistä ja raportoi tiedot EU-komission ohjeistuksen mukaisesti. Vuoden 2023 lopussa yhtiön toimialalle eli elintarvikkeiden valmistamiselle ja myynnille ei ollut määritelty toimialaluokitusta (NACE) EU-taksonomiassa. EU:n komission ohjeistuksen mukaisesti yhtiöiden tulee raportoida vuodelta 2023 toimintonsa, jotka kuuluvat taksonomian luokitusjärjestelmän piiriin liikevaihdon, investointien ja toimintamenojen osalta.

Liikevaihto

HKScanin jatkuvien toimintojen liikevaihto 1 163,2 (1 097,5) miljoonaa euroa muodostuu lähes täysin yhtiön valmistamien elintarvikkeiden myynnistä, mille ei ole toimialaluokitusta EU-taksonomiassa. Yhtiöllä ei siis ole taksonomiakelpoista liikevaihtoa, minkä seurauksena yhtiöllä ei myöskään ole taksonomianmukaista liikevaihtoa. Suhteutettuna liikevaihtoon yhtiön jatkuvien toimintojen kustannuksista merkittävä osuus syntyy liharaaka-aineen hankinnasta sopimustuottajilta. Lihan alkutuotannon taksonomiakriteeristö on EU:ssa valmisteilla ja sen lopullinen sisältö sekä vaikutus HKScanin taksonomia-asetuksen mukaiseen raportointiin on vielä epävarma.

Pääoma- ja toimintamenot

Koska HKScanilla ei ole taksonomiakelpoista liikevaihtoa, sillä ei vastaavasti ole taksonomiakelpoisia tai taksonomianmukaisia pääomamenoja tai toimintamenoja.

Keskeiset tavoitteet ja tulokset

* Laskenta sisältää Suomen liiketoimintayksikön tytäryhtiöistä Kivikylän Kotipalvaamo Oy:n ja Lihatuokku Harri Tamminen Oy:n

Tavoite	Hallinnointitapa	Jatkuvien toimintojen tulokset 2023
LUONTO		
Ympäristö		
Zero Carbon* • hiilineutraali oma tuotanto (scope 1 ja 2) 2025 loppuun mennessä • hiilineutraali ruokaketju (scope 1-3) 2040 loppuun mennessä	Toimenpidesuunnitelma kohti hiilineutraaliutta	<ul style="list-style-type: none"> • Oman tuotannon (scope 1 ja 2) ilmastovaikutukset 26 310 (26 418) tCO₂e*, hiili-intensiteetti 0,07 (0,07) tCO₂e/myyty tuotetonni* • Koko ruokaketjun ilmastovaikutukset (scope 1-3) 1,194 (1,125) MtCO₂e*, hiili-intensiteetti 3,28 (3,02) tCO₂e/myyty tuotetonni* • Energiankulutus 0,75 (0,74) MWh/myyty tuotetonni*
Vastuulliset pakkaukset • 100 % kierrätettävät pakkaukset vuoden 2030 loppuun mennessä • 80 % uusiutuvia tai kierrätettyjä pakkausmateriaaleja vuoden 2030 loppuun mennessä	Liiketoimintayksiköiden suunnitelmat kohti tavoitteita	<ul style="list-style-type: none"> • 77 (75) % pakkauksista kierrätettäviä • 58 (58) % uusiutuvia tai kierrätettyjä materiaaleja
Sitoudumme lisäämään luonnon monimuotoisuutta ruokaketjussamme	Osa ilmastotyötä. Luonnon monimuotoisuuden hallinnointitapa, tavoitteet ja mittarit määritellään myöhemmin.	Luonnon monimuotoisuutta edistetty mautiloilla osana ilmastotyötä.
IHMISET		
Sosiaaliset ja henkilöstöasiat		
Määrätietoinen työ kohti nollaa tapaturmaa	Safety First -ohjelma työturvallisuuden edistämiseksi	<ul style="list-style-type: none"> • Vähintään yhden päivän poissaoloon johtaneita työtapaturmia 16,4 (13,5) / miljoona tehtyä työtuntia • Tapaturmista aiheutuneet poissaolopäivät 1 124 (846)
Jatkuva henkilöstön työhyvinvoinnin edistäminen	Better Together -ohjelma työhyvinvoinnin edistämiseksi	<ul style="list-style-type: none"> • Henkilöstön työtyytyväisyys eNPS 0 (-3) • Poissaoloja 7,1 (8,1) % työajasta
Ihmisoikeudet sekä korruption ja lahjonnan vastaiset toimet		
<ul style="list-style-type: none"> • Ihmisoikeusvaikutusten arviointityö HKScanin tuotantoyksiköissä työskentelevien henkilöiden osalta • 100 % henkilöstöstä suorittanut eettisen toimintaohjeen (Code of Conduct) koulutuksen 	<ul style="list-style-type: none"> • Ihmisoikeusvaikutusten arviointi • Henkilöstön kouluttaminen HKScanin politiikkojen noudattamiseen 	<ul style="list-style-type: none"> • Ensimmäisen vaiheen ihmisoikeusvaikutusten arviointityö tehty • Koko henkilöstöstä 91 (75) % suorittanut eettisen toimintaohjeen koulutuksen

HKScanin vastuullisuustyön tuloksista kerrotaan tarkemmin viikolla 11/2024 julkaistavassa GRI Standards -viitekehyksen mukaan laaditussa vuoden 2023 vuosi- ja vastuullisuusraportissa. Lukujen tarkistuslaskenta valmistuu vuosi- ja vastuullisuusraporttiin 2023.

Yhtiön ilmastopäästöjen laskennassa on käytetty GHG-protokollan ohjeistusta vuosien 2019-2023 osalta. HKScan päivittää laskennan, kun Ruotsin liiketoimintojen kauppa on saatettu loppuun. Uudessa laskennassa on päivityksiä olemassa olevaan GHG Protocol -ohjeistukseen sisältäen maankäyttösektorin uuden ohjeistuksen (Land Sector and Removals Guidance).

EU-taksonomia-asetuksen mukaiset taulukot

Luokitusjärjestelmän mukaisiin taloudellisiin toimintoihin liittyvistä tuotteista tai palveluista saatu osuus liikevaihdosta vuonna 2023

LIIKEVAIHTO	Merkittävän edistämisen kriteerit								"Ei merkittävää haittaa" -kriteerit (DNSH: Does Not Significantly Harm)										
	Koodi (a) (2)	Liikevaihto (3)	Osuus liikevaihdosta, Vuosi N (4)	Ilmastomuutoksen hillintä (5)	Ilmastomuutokseen sopeutuminen (6)	Vesi (7)	Ympäristön pilaantuminen (8)	Kiertotalous (9)	Biologinen monimuotoisuus (10)	Ilmastomuutoksen hillintä (11)	Ilmastomuutokseen sopeutuminen (12)	Vesi (13)	Ympäristön pilaantuminen (14)	Kiertotalous (15)	Biologinen monimuotoisuus (16)	Vähimmäistason suojaustoimet (17)	Luokitusjärjestelmän mukaisten (A.1) tai luokitusjärjestelmäkelpoisten (A.2.) osuus liikevaihdosta, vuosi N-1 (18)	Luokka mahdollistava toiminta (19)	Luokka siirtymätoiminta (20)
Taloudelliset toiminnot (1)		milj. euroa	%	K; E; E/S (b)(c)	K; E; E/S (b)(c)	K; E; E/S (b)(c)	K; E; E/S (b)(c)	K; E; E/S (b)(c)	K; E; E/S (b)(c)	K/E	K/E	K/E	K/E	K/E	K/E	K/E	%	M	T
A. LUOKITUSJÄRJESTELMÄKELPOISET TOIMINNAT																			
A.1. Ympäristön kannalta kestävät (luokitusjärjestelmän mukaiset) toiminnot																			
Toiminta: HKScanin toimialalle ei ole taksonomialuokitusta		0	0							K	K	K	K	K	K	K	0		
Ympäristön kannalta kestäviä (luokitusjärjestelmän mukaisista) toiminnoista saatu liikevaihto (A.1)			%	%	%	%	%	%	%	K	K	K	K	K	K	K	%		
Josta mahdollistavat toiminnot			%	%		%	%	%	%	K	K	K	K	K	K	K	%	M	
Josta siirtymätoiminnot			%	%						K	K	K	K	K	K	K	%		T
A.2 Luokitusjärjestelmäkelpoiset muttei ympäristön kannalta kestävät (muut kuin luokitusjärjestelmän mukaiset) toiminnot (g)																			
				KEL; E/KEL (f)	KEL; E/KEL (f)	KEL; E/KEL (f)	KEL; E/KEL (f)	KEL; E/KEL (f)	KEL; E/KEL (f)										
Toiminta: HKScanin toimialalle ei ole taksonomialuokitusta		0	0	KEL	KEL				KEL								0		
Luokitusjärjestelmäkelpoisista muttei ympäristön kannalta kestäviä (muista kuin luokitusjärjestelmän mukaisista) toiminnoista saatu liikevaihto (A.2)			%	%	%	%	%	%	%								%		
A. Luokitusjärjestelmäkelpoisista toiminnoista saatu liikevaihto (A.1+A.2)		0	0	%	%	%	%	%	%								0		
B. EI-LUOKITUSJÄRJESTELMÄKELPOISET TOIMINNAT																			
Ei-luokitusjärjestelmäkelpoisista toiminnoista saatu liikevaihto		1 163,2	100 %																
YHTEENSÄ		1 163,2	100 %																

Luokitusjärjestelmän mukaisiin taloudellisiin toimintoihin liittyvien tuotteiden ja palvelujen osuus pääomamenoista vuonna 2023

PÄÄOMAMENOT	Merkittävän edistämisen kriteerit								"Ei merkittävää haittaa" -kriteerit (DNSH: Does Not Significantly Harm)										
	Koodi (a) (2)	Pääomamenot (3)	Osuus pääomamenoista, Vuosi N (4)	Ilmastomuutoksen hillintä (5)	Ilmastomuutokseen sopeutuminen (6)	Vesi (7)	Ympäristön pilaantuminen (8)	Kiertotalous (9)	Biologinen monimuotoisuus (10)	Ilmastomuutoksen hillintä (11)	Ilmastomuutokseen sopeutuminen (12)	Vesi (13)	Ympäristön pilaantuminen (14)	Kiertotalous (15)	Biologinen monimuotoisuus (16)	Vähimmäistason suojatoimet (17)	Luokitusjärjestelmän mukaisten (A.1) tai luokitusjärjestelmäkelpoisten (A.2.) osuus pääomamenoista, vuosi N-1 (18)	Luokka mahdollistava toiminta (19)	Luokka siirtymätoiminta (20)
Taloudelliset toiminnot (1)		milj. euroa	%	K; E; E/S (b)(c)	K; E; E/S (b)(c)	K; E; E/S (b)(c)	K; E; E/S (b)(c)	K; E; E/S (b)(c)	K; E; E/S (b)(c)	K/E	K/E	K/E	K/E	K/E	K/E	K/E	%	M	T
A. LUOKITUSJÄRJESTELMÄKELPOISET TOIMINNAT																			
A.1 Ympäristön kannalta kestävät (luokitusjärjestelmän mukaiset) toiminnot																			
Toiminta: HKScanin toimialalle ei ole taksonomialuokitusta		0	0							K	K	K	K	K	K	K	0		
Ympäristön kannalta kestävien (luokitusjärjestelmän mukaisten) toimintojen pääomamenot (A.1)			%	%	%	%	%	%	%	K	K	K	K	K	K	K	%		
Josta mahdollistavat toiminnot			%	%	%	%	%	%	%	K	K	K	K	K	K	K	%	M	
Josta siirtymätoiminnot			%	%						K	K	K	K	K	K	K	%		T
A.2 Luokitusjärjestelmäkelpoiset muttei ympäristön kannalta kestävät (muut kuin luokitusjärjestelmän mukaiset) toiminnot (g)																			
				KEL; E/KEL (f)	KEL; E/KEL (f)	KEL; E/KEL (f)	KEL; E/KEL (f)	KEL; E/KEL (f)	KEL; E/KEL (f)										
Toiminta: HKScanin toimialalle ei ole taksonomialuokitusta		0	0														0		
Luokitusjärjestelmäkelpoisten muttei ympäristön kannalta kestävien (muiden kuin luokitusjärjestelmän mukaisten) toimintojen pääomamenot (A.2)			%	%	%	%	%	%	%								%		
A. Luokitusjärjestelmäkelpoisten toimintojen pääomamenot (A.1+A.2)		0	0	%	%	%	%	%	%								0		
B. EI-LUOKITUSJÄRJESTELMÄKELPOISET TOIMINNAT																			
Ei-luokitusjärjestelmäkelpoisten toimintojen pääomamenot		34,6	100 %																
YHTEENSÄ		34,6	100 %																

Luokitusjärjestelmän mukaisiin taloudellisiin toimintoihin liittyviin tuotteisiin ja palveluihin liittyvä osuus toimintamenoista vuonna 2023

TOIMINTAMENOT	Merkittävän edistämisen kriteerit								"Ei merkittävää haittaa" -kriteerit (DNSH: Does Not Significantly Harm)										
	Koodi (a) (2)	Toimintamenot (3)	Osuus toimintamenoista, Vuosi N (4)	Ilmastomuutoksen hillintä (5)	Ilmastomuutokseen sopeutuminen (6)	Vesi (7)	Ympäristön pilaantuminen (8)	Kiertotalous (9)	Biologinen monimuotoisuus (10)	Ilmastomuutoksen hillintä (11)	Ilmastomuutokseen sopeutuminen (12)	Vesi (13)	Ympäristön pilaantuminen (14)	Kiertotalous (15)	Biologinen monimuotoisuus (16)	Vähimmäistason suojatoimet (17)	Luokitusjärjestelmän mukaisten (A.1) tai luokitusjärjestelmäkelpoisten (A.2.) osuus toimintamenoista, vuosi N-1 (18)	Luokka mahdollistava toiminta (19)	Luokka siirtymätoiminta (20)
Taloudelliset toiminnot (1)		milj. euroa	%	K; E; E/S (b)(c)	K; E; E/S (b)(c)	K; E; E/S (b)(c)	K; E; E/S (b)(c)	K; E; E/S (b)(c)	K; E; E/S (b)(c)	K/E	K/E	K/E	K/E	K/E	K/E	K/E	%	M	T
A. LUOKITUSJÄRJESTELMÄKELPOISET TOIMINNAT																			
A.1 Ympäristön kannalta kestävät (luokitusjärjestelmän mukaiset) toiminnot																			
Toiminta: HKScanin toimialalle ei ole taksonomialuokitusta		0	0							K	K	K	K	K	K	K	0		
Ympäristön kannalta kestävien (luokitusjärjestelmän mukaisten) toimintojen toimintamenot (A.1)			%	%	%	%	%	%	%	K	K	K	K	K	K	K	%		
Josta mahdollistavat toiminnot			%	%	%	%	%	%	%	K	K	K	K	K	K	K	%	M	
Josta siirtymätoiminnot			%	%						K	K	K	K	K	K	K	%		T
A.2 Luokitusjärjestelmäkelpoiset muttei ympäristön kannalta kestävät (muut kuin luokitusjärjestelmän mukaiset) toiminnot (g)																			
				KEL; E/KEL (f)	KEL; E/KEL (f)	KEL; E/KEL (f)	KEL; E/KEL (f)	KEL; E/KEL (f)	KEL; E/KEL (f)										
Toiminta: HKScanin toimialalle ei ole taksonomialuokitusta		0	0														0		
Luokitusjärjestelmäkelpoisten muttei ympäristön kannalta kestävien (muiden kuin luokitusjärjestelmän mukaisten) toimintojen toimintamenot (A.2)			%	%	%	%	%	%	%								%		
A. Luokitusjärjestelmäkelpoisten toimintojen toimintamenot (A.1+A.2)		0	0	%	%	%	%	%	%								0		
B. EI-LUOKITUSJÄRJESTELMÄKELPOISET TOIMINNAT																			
Ei-luokitusjärjestelmäkelpoisten toimintojen toimintamenot		0	0																
YHTEENSÄ		0	100 %																

Tutkimus ja kehitys

HKScanin tutkimus- ja kehitystoiminnan tavoitteena on kehittää tuotevalikoimaa vastaamaan kuluttajien ja asiakkaiden muuttuvaan kysyntään yhtiön keskeisillä markkina-alueilla. Tuotekehityksessä keskeisessä roolissa ovat yhtiön strategiassaan määrittelemät nykyiset ja uudet tuotekategoriat sekä raaka-aineet, kehittyvät ja kasvavat myyntikanavat, muutokset kuluttajien ostokäyttäytymisessä sekä vastuullisuus.

HKScan päätti huhtikuussa 2020 tukea uuden Nordic FoodTech VC:n pääomarahaston kautta yrityksiä, jotka uudistavat ruokajärjestelmää Suomessa, muissa Pohjoismaissa ja Baltiassa. Rahaston tavoitteena on panostaa teknologiayrityksiin, jotka muuttavat ruokaketjua resurssitehokkaammaksi ja ekologisemmaksi, tuottavat ravintoa uusilla tavoilla tai edistävät terveellistä syömistä. Sijoituksen mukanaan tuoma näkyvä tulevaisuuden ruokateknologioihin tukee erinomaisesti HKScanin strategista uudistumista ja vastuullisuustyötä.

Innovaatorahoituskeskus Business Finland on mukana rahoittamassa HKScanin Digitalized Agrofood Ecosystem® -liiketoiminnan kehitysprojektia. Projektin tavoitteena on luoda uutta liiketoimintaa lisäämällä koko arvoketjun läpinäkyvyyttä sekä kehittämällä toiminnan vastuullisuutta paremman resurssitehokkuuden ja tuottavuuden keinoin. Digitaalisuus on keskeinen osa kehitettäviä liiketoimintamalleja.

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Joulukuun 2023 lopussa HKScan Oyj:n maksettu ja kaupparekisteriin merkitty osakepääoma oli 66 820 528,10 euroa. Yhtiön osakkeiden kokonaismäärä, 98 951 781 osaketta, jakaantui kahteen sarjaan seuraavasti: A-osakkeita 93 551 781 kpl (94,54 % osakemäärästä) ja K-osakkeita 5 400 000 kpl (5,46 % osakemäärästä). A-osakkeet noteerataan Nasdaq Helsinki Oy:ssä. K-osakkeet ovat LSO Osuuskunnan (4 735 000 osaketta) ja Lantmännen ek förin (665 000 osaketta) omistuksessa eikä niitä ole listattu. LSO Osuuskunnan ja Lantmännen ek förin K-osakkeiden määrät pysyivät ennallaan.

HKScan Oyj:n hallitus päätti suunnatusta maksuttomasta osakeannista liittyen HKScan-konsernin ehdollisen osakepalkkiojärjestelmän 2019–2021 ja suoriteperusteisen osakepalkkiojärjestelmän 2018 ansaintajakson 2019–2021 palkkioiden maksamiseen. Osakeannissa luovutettiin 6.3.2023 yhteensä 115 137 yhtiön hallussa ollutta HKScan Oyj:n A-sarjan osaketta vastikkeetta osakepohjaisiin kannustinohjelmiin kuuluville henkilöille järjestelmien ehtojen mukaisesti. Ohjelmien perustamisesta ja niiden keskeisistä ehdoista on kerrottu 7.2.2018, 8.5.2019 ja 7.4.2021 julkaistuissa pörssitiedotteissa. Osakkeiden luovuttaminen suunnatulla maksuttomalla osakeannilla perustuu varsinaisen yhtiökokouksen 30.3.2022 hallitukselle antamaan valtuutukseen. Luovutuksen jälkeen HKScanin hallussa on 1 506 658 omaa A-sarjan osaketta.

Joulukuun lopussa yhtiöllä oli hallussaan 1 506 658 (1 621 795) omaa A-osaketta. Niiden osuus kaikista osakkeista oli 1,52 prosenttia ja äänimäärästä 0,75 prosenttia.

HKScanin osakkeiden laskennallinen markkina-arvo oli joulukuun lopussa 86,9 (84,6) miljoonaa euroa. A-sarjan osakkeiden markkina-arvo oli 82,1 (79,9) miljoonaa euroa, ja listaamattoman K-sarjan osakkeiden laskennallinen markkina-arvo oli 4,8 (4,7) miljoonaa euroa.

Vuonna 2023 yhtiön osakkeita vaihdettiin yhteensä 15 571 128 (16 990 679) kappaletta. Osakevaihdon arvo oli 12 190 163 (22 060 625) euroa. Ylin noteeraus oli 0,97 (1,71) euroa ja alin 0,68 (0,86) euroa. Keskimurssi oli 0,78 (1,31) euroa. Joulukuun päätöskurssi oli 0,89 (0,87) euroa.

Euroclear Finland Oy:n ylläpitämässä yhtiön osakasluettelossa oli vuoden 2023 lopussa 15 552 (15 698) osakkeenomistajaa. Yhtiön kaikista osakkeista 6,4 (6,5) prosenttia oli hallintarekisteröidyillä ulkomaisilla omistajilla.

Yhtiön hallituksen jäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa sekä heidän lähipiirinsä omistivat vuoden 2023 lopussa yhteensä 409 876 A-osaketta, mikä vastaa 0,4 prosenttia osakkeiden kokonaismäärästä ja 0,2 prosenttia äänistä.

Omistusjakauma osakemäärän mukaan 31.12.2023

Osakkeiden määrä	Osakkaiden määrä	%-osuus omistajista	Osakkeiden määrä	Osuus osakkeista, %
1-100	4 095	26,33	186 740	0,19
101-500	4 793	30,82	1 378 820	1,39
501-1000	2 382	15,32	1 896 819	1,92
1001-5000	3 136	20,16	7 219 109	7,30
5001-10000	569	3,66	4 198 306	4,24
10001-50000	472	3,03	9 331 453	9,43
50001-100000	54	0,35	3 786 412	3,83
100001-500000	31	0,20	6 435 726	6,50
500001-	20	0,13	64 390 831	65,07
Yhteistileillä	0	0,00	127 565	0,13
Yhteensä	15 552	100	98 951 781	100

Osakemäärä osakesarjoittain 31.12.2023

Osakesarja	Osakkeita	Osuus osakepääomasta %	Osuus äänistä %
A-sarja	93 551 781	94,54	46,42
K-sarja	5 400 000	5,46	53,58
Yhteensä	98 951 781	100	100

Sektorijakauma 31.12.2023

	Osuus omistajista %	Osuus osakkeista %	Osuus äänistä %
Yritykset	3,20	44,26	66,37
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	0,11	8,23	4,04
Julkisyhteisöt	0,02	5,68	2,79
Kotitaloudet	96,03	29,44	14,45
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,33	0,91	0,44
Ulkomaat	0,31	11,35	11,84
Muut	0,00	0,14	0,06
Kaikki yhteensä	100	100	100

20 suurinta osakkeenomistajaa 31.12.2023

	A-osake	K-osake	Osuus osakkeista, %	Osuus äänistä, %
1 LSO Osuuskunta	25 083 884	4 735 000	30,13	59,43
2 Lantmännen ek. För	6 869 750	665 000	7,61	10,01
3 Apteekkien Eläkekassa	3 581 889		3,62	1,78
4 Sijoitusrahasto Fourton Hannibal	3 250 000		3,28	1,61
5 Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry	2 711 414		2,74	1,35
6 Suhonen Jyrki	1 605 362		1,62	0,80
7 Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma	1 539 247		1,56	0,76
8 HKScan Oyj	1 506 658		1,52	0,75
9 Oy Etra Invest Ab	1 500 000		1,52	0,74
10 Jocer Oy Ab	1 175 000		1,19	0,58
11 Etola Group Oy	1 000 000		1,01	0,50
12 J & K Härmäläinen Oy	616 582		0,62	0,31
13 Sinituote Oy	600 000		0,61	0,30
14 Gripenberg Jarl kuolinpesä	545 000		0,55	0,27
15 Petter ja Margit Forsströmin säätiö Karl ja Olivia Forsströmin muistolle	522 000		0,53	0,26
16 Ab 2011 Fruitgum Company Oy	510 000		0,52	0,25
17 Sun Marianne Oy	508 200		0,51	0,25
18 Valtion Eläkerahasto	500 000		0,51	0,25
19 Hallqvist AB	405 000		0,41	0,20
20 Piglauri Oy	393 968		0,40	0,20
Muut osakkeenomistajat yhteensä	39 127 827	0	39,54	19,41
Kaikki osakkeet yhteensä	93 551 781	5 400 000	100	100

Lähde: Euroclear Finland

Varsinainen yhtiökokous 2023

HKScan Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidettiin 20.4.2023 Turussa. Yhtiökokous vahvisti emoyhtiön ja konsernin tilinpäätöksen, myönsi vastuuvapauden hallituksen jäsenille ja varajäsenille sekä toimitusjohtajille vuodelta 2022 sekä hyväksyi toimielinten palkitsemisraportin. Yhtiökokous päätti, että yhtiö ei jaa osinkoa vuodelta 2022.

Yhtiökokouksen päätökset kokonaisuudessaan on julkistettu pörssitiedotteella 20.4.2023, ja yhtiökokouksen pöytäkirja on luettavissa yhtiön verkkosivuilla www.hkscan.com.

Osakepohjainen pitkän aikavälin kannustinjärjestelmä

HKScan tiedotti 7.4.2021 muutoksista sekä suoritusperusteisen (PSP) että ehdollisen (RSP) osakepalkkio-ohjelman maksuaikatauluihin varmistaakseen palkkioiden suhteellisen vastaavuuden yhtiön pitkän aikavälin suoriutumisen ja osakkeenomistajien tuottojen kanssa. Uuden maksuaikataulun mukaan ansaituista palkkioista osa maksetaan vuosina 2021–2023, ja konsernin johtoryhmän palkkioista loppuosa lykätään ja maksetaan vuosina 2024–2025. Palkkiot, joiden maksua lykätään, maksetaan hallituksen osakkeen kokonaistuotolle (TSR) ja kannattavuudelle asettamien vähimmäistavoitteiden saavuttamisen perusteella. Hallitus on asettanut enimmäismäärän lykätyn palkkion kustannuksille.

PSP-ohjelman 2018–2020 suoritustavoitteiden saavuttamisen perusteella ansaituista osakkeista osa maksettiin alkuperäisen maksuaikataulun mukaisesti keväällä 2021 ja osa palkkioista maksettiin uuden maksuaikataulun mukaisesti keväällä 2022. PSP-ohjelman 2019–2021 suoritustavoitteiden saavuttamisen ja RSP-ohjelman 2019–2021 taloudellisen mittarin täyttymisen perusteella ansaituista osakkeista osa maksettiin alkuperäisen palkkioiden maksuaikataulun mukaisesti keväällä 2022 ja 2023.

Huhtikuussa 2023 HKScan tiedotti uudesta toimitusjohtajan suoriteperusteisesta osakepalkkiojärjestelmästä vuosille 2023–2027. Lisätietoja toimitusjohtajan kannustinjärjestelmästä on 3.4.2023 julkaistussa pörssitiedotteessa.

Lisätietoja kannustinjärjestelmästä on HKScanin vuoden 2022 palkitsemisraportissa yhtiön verkkosivuilla www.hkscan.com.

Liiketoiminnan lähiajan riskit

Taloudellinen toimintaympäristö ja rahoitukseen liittyvät riskit

Vuoden 2023 kolmannella vuosineljänneksellä euroalueen inflaatio hidastui mutta pysyi edelleen yli 4 prosentin tasolla erityisesti palkkojen, palveluiden ja elintarvikkeiden hinnannousujen vuoksi. Vaikka korkean inflaation odotetaan jatkuvan euroalueella, on siihen liittynyt epävarmuus erityisesti energian ja sähkön hinnan osalta pienentyneet merkittävästi vuoden takaisesta. Euroalueen inflaatio laski joulukuussa 2,9 prosenttiin, ja EKP:n koronlaskuodotukset ovat kasvussa. Energian ja elintarvikkeiden hinnoista puhdistettu inflaatio on kuitenkin edelleen 3,4 prosentin nousussa, mikä on selvästi yli keskuspankin inflaatiotavoitteen.

Epävarmuus vuodelle 2024 liittyy edelleen kuluttajakäynnän kehittymiseen korkean inflaation ja korkeiden lainakorkojen olosuhteissa. Myös konkurssien, lomautusten ja irtisanomisten määrä on jatkanut nousuaan. Lisäksi levottomuudet työmarkkinoilla ja puheet mahdollisista uusista julkisen talouden tasapainottamistoimista lisäävät epävarmuutta. Mikäli kuluttajakäyntä heikentyy merkittävästi ja HKScanin myyntivolyymit laskevat huomattavasti, on sillä negatiivinen vaikutus yhtiön kannattavuuteen.

Edellä kuvattu kehitys tai Ruotsin liiketoimintojen myynnin toteutumisen viivästyminen voisivat johtaa kovenanttien rikkoutumiseen. Kovenantit ovat lähellä rajoja Ruotsin liiketoimintojen myynnin toteutumiseen asti, vaikka liikkumatilaa onkin jonkin verran aikaisempaa enemmän. Mikäli liiketoimintaympäristön ennakoimattomien muutosten vuoksi kovenanttien rikkoutuminen näyttäisi toteutuvan, aloittaa johto neuvottelut pankkien kanssa kovenanttien väliaikaisesta muuttamisesta ja niiden ehdoista.

Mikäli konsernin taloudellinen suorituskyky ei parane suunnitelmien mukaisesti tai pitkien korkojen taso kääntyy uudelleen nousuun, riskit arvonalentumiskirjauksille kasvavat ja voivat vaikuttaa yhtiön taloudelliseen ja rahoitukselliseen asemaan.

HKScanilla on rahoitusjärjestelyt voimassa vuoden 2025 tammikuun loppuun asti. Vuoden 2024 ensimmäisellä vuosipuoliskolla yhtiö käynnistää neuvottelut vuonna 2025 erääntyvän velan uudelleenrahoittamiseksi.

Tuotantopanosten ja raaka-aineiden hintojen nousu ja saatavuus

Epävarmuus tuotantopanosten saatavuudesta ja hinnasta voi heijastua tuotantokustannuksiin. Maatiloja koskevan maksuvalmius- ja kannattavuuskriisin mahdollisesti uusiutuessa tilanne voisi heikentää paikallisen liharaaka-aineen saatavuutta tai yhtiön kannattavuutta, jos yhtiö ei onnistuisi nostamaan tuotteidensa myyntihintoja tuotantoketjun kustannusten nousun kattamiseksi tuotannon tehostamistoimien ohella.

Globaalissa liharaaka-ainemarkkinassa muutokset suurten lihan tuonti- ja vientimaiden kauppasuhteissa voivat aiheuttaa paikallisesti merkittäviä hintavaihteluja. Näiden hintavaihtelujen vaikutukset ovat osin ennakoimattomia, ja ne koskettavat myös HKScanin kotimarkkinoita. Epävakaassa geopoliittisessa tilanteessa globaalin toimitusketjujen asema heikkenee ja alueellisten toimitusketjujen sekä paikallisen ruoantuotannon merkitys ja mahdollisuudet kasvavat.

Muutokset kuluttajakäyttäytymisessä

Ruokaketjun kustannusten nousua seuraavan ruoan hinnan voimakkaan nousun myötä kuluttajien ostokäyttäytymisen ennustetaan muuttuvan selvästi. HKScanin eri kotimarkkinoilla kuluttajien ostovoimasta riippuen ruoan kuluttajakäyntä painottuu hinnaltaan edullisempiin tuotteisiin ja tuoteryhmiin. Tämä voi näkyä HKScanin myynnin volyymin heikentymisenä kalliimmissa tuotteissa ja vahvistumisena peruselintarvikkeissa. Epävakaassa geopoliittisessa tilanteessa peruselintarvikkeiden käynnän uskotaan olevan vahvaa.

Mahdollisten kansainvälisten tai paikallisten ruokaskandaalien vaikutusta kulutuskäyttäytymiseen ei voida sulkea pois. Ilmastonmuutokseen liittyvä keskustelu voi osaltaan vaikuttaa lihatuotteiden kuluttajakäyntään. Myös odottamattomat painostusryhmien toimenpiteet voivat vaikuttaa liiketoimintaan ja kulutuskäyntään.

Muut liiketoiminnan riskit

Elintarviketeollisuuden pitkässä tuotantoketjussa ruoan turvallisuuden merkitys on keskeinen.

Eläintautien mahdollisuutta ei voida täysin sulkea pois. Afrikkalainen sikarutto sekä Euroopan maiden lintuinfluenssatapaukset ovat heikentäneet lihan vientimahdollisuuksia EU:n ulkopuolelle.

Kyberhyökkäysten riski on epävakaa geopolittisen tilanteen vuoksi aiempaa suurempi. Lähialueilla yhä useampi elintarvikealan yritys on joutunut kyberhyökkäyksen kohteeksi. Toteutuessaan kyberhyökkäykset voisivat haitata merkittävästi yhtiön toimintaa.

Globaalien logistiikkaketjujen heikentynyt toiminta voi aiheuttaa riskejä yhtiön investointien toteuttamiselle suunnitelluissa aikatauluissa ja suunnitelluin kustannuksin sekä vaikuttaa HKScanin arvoketjussa käytettävien investointihyödykkeiden saatavuuteen. HKScan ottaa suunnitelmissaan huomioon kustannus- ja aikatauluriskien mahdolliset vaikutukset investointiensa toteutukseen.

Katsauskauden jälkeiset tapahtumat

HKScan suunnittelee siipikarjanlihan pakkaustoimintojen keskittämistä Eurasta Raumalle ja/tai Forssaan

HKScan suunnittelee tuotantotoimintansa tehostamista keskittämällä Euran yksikössä nykyisin oleva siipikarjapakkaamotoiminta yhtiön Rauman ja/tai Forssan tuotantoyksiköihin. Yhtiö käynnisti tammikuussa yhteistoimintalain mukaiset muutosneuvottelut Euran yksikön siipikarjapakkaamossa ja pakkaustoimintoja mahdollisesti vastaanottavissa Rauman ja Forssan tuotantoyksiköissä. HKScan tavoittelee tehostamissuunnitelmalla noin miljoonan euron vuotuisia säästöjä vuoden 2024 kolmannelta neljännekseltä alkaen.

Tietoa asiasta on kerrottu tiedotteella: [11.1.2024](#)

HKScan uudisti ilmastopäästöjen laskentaa ja ilmastotavoitteen sekä sai SBTi:n hyväksynnän lyhyen aikavälin ja maaperään liittyvien päästöjen ilmastotavoitteille

HKScan on päivittänyt vastuullisuusohjelmansa ilmastopäästöjen laskennan ja ilmastotavoitteen sekä aikataulun vastaamaan paremmin kansainvälisiä ilmastotyön suuntaviivoja, laskentaohjeistuksia ja raportointistandardeja. HKScan-konsernin uudistettu ilmastotavoite on saavuttaa nettonolla kaikkien kasvihuonekaasujen päästöjen osalta (net zero) vuoteen 2050 mennessä.

Tietoa asiasta on kerrottu tiedotteella: [25.1.2024](#)

Ylimääräinen yhtiökokous

Katsauskauden jälkeen 29.1.2024 HKScan kutsui koolle ylimääräisen yhtiökokouksen, joka pidetään 28.2.2024 Turussa.

Tietoa asiasta on kerrottu tiedotteella: [29.1.2024](#)

Hallituksen esitys voitonjaosta

Emoyhtiön jakokelpoinen oma pääoma on 195,6 (265,4) miljoonaa euroa sisältäen vapaan oman pääoman rahaston (SVOP) määrältään 216,2 (216,0) miljoonaa euroa sekä tilikauden 2023 tuloksen -69,9 miljoonaa euroa. Hallitus esittää varsinaiselle yhtiökokoukselle, että yhtiö ei jaa osinkoa vuodelta 2023. Jäljellä oleva osuus jakokelpoisista varoista jätetään omaan pääomaan.

Näkymät vuodelle 2024

Vuonna 2024 HKScan arvioi konsernin jatkuvien toimintojen vertailukelpoisen liiketuloksen paranevan vuodesta 2023.

Varsinainen yhtiökokous 2024

HKScanin varsinainen yhtiökokous suunnitellaan pidettävän 18.4.2024 Turussa. Kokouskutsu julkaistaan myöhemmin.

Avainluvut

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut	2023	2022	2021	2020	2019
Liikevaihto, Meur, jatkuvat toiminnot	1 163,2	1 097,5	950,6	947,1	925,8
Liiketulos, Meur, jatkuvat toiminnot	17,4	-2,6	4,9	2,9	-29,0
% liikevaihdosta	1,5	-0,2	0,5	0,3	-3,1
Vertailukelpoinen liiketulos, Meur, jatkuvat toiminnot	14,9	-2,9	1,3	-1,6	-13,0
% liikevaihdosta	1,3	-0,3	0,1	-0,2	-1,4
Voitto/tappio ennen veroja, Meur, jatkuvat toiminnot	-9,0	-13,4	-6,9	-6,6	-40,0
% liikevaihdosta	-0,8	-1,2	-0,7	-0,7	-4,3
Oman pääoman tuotto (ROE), %, sis. lopetetut toiminnot	-8,6	-21,2	-0,4	1,5	-11,5
Sitoutuneen pääoman tuotto (ROCE) ennen veroja, %, sis. lopetetut toiminnot	3,0	-6,4	3,5	3,9	-3,1
Omavaraisuusaste, %	28,8	29,3	33,9	33,7	34,8
Nettovelkaantumisaste (Net gearing), %	121,0	123,7	92,2	89,8	84,6
Bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen, Meur, jatkuvat toiminnot	21,5	20,8	22,4	61,5	11,9
Lisäykset käyttöoikeusomaisuuseriin, Meur, jatkuvat toiminnot	13,1	4,9	71,7	4,6	9,1
Investoinnit yhteensä, Meur, jatkuvat toiminnot	34,6	25,7	94,1	66,2	21,0
% liikevaihdosta	3,0	2,3	9,9	7,0	2,3
Tutkimus- ja kehitysmenot, Meur, jatkuvat toiminnot	3,6	4,2	4,1	2,9	3,3
% liikevaihdosta	0,3	0,4	0,4	0,3	0,4
Henkilöstö keskimäärin (FTE), jatkuvat toiminnot	3 623	3 631	3 618	3 484	3 431

Osakekohtaiset tunnusluvut	2023	2022	2021	2020	2019
Laimentamaton osakekohtainen tulos, jatkuvat toiminnot (euroa/osake)	-0,22	-0,22	-0,17	-0,18	-0,58
Laimennusvaikutuksella oikaistu tulos, jatkuvat toiminnot (euroa/osake)	-0,22	-0,22	-0,17	-0,18	-0,58
Laimentamaton osakekohtainen tulos, lopetetut toiminnot (euroa/osake)	-0,07	-0,51	0,11	0,17	0,07
Laimennusvaikutuksella oikaistu tulos, lopetetut toiminnot (euroa/osake)	-0,07	-0,51	0,11	0,17	0,07
Laimentamaton osakekohtainen tulos, (euroa/osake)	-0,29	-0,73	-0,06	-0,01	-0,51
Laimennusvaikutuksella oikaistu tulos, (euroa/osake)	-0,29	-0,73	-0,06	-0,01	-0,51
Vertailukelpoinen tulos/osake, eur, jatkuvat toiminnot	-0,25	-0,22	-0,21	-0,23	-0,38
Oma pääoma/osake, eur	2,17	2,68	3,24	3,19	3,18
Osakekohtainen osinko, eur	0,00*	0,00	0,04	0,03	0,00
Osinko laimentamattomasta tuloksesta, %	0,0*	0,0	-23,8	-16,3	0,0
Osinko laimennetusta tuloksesta, %	0,0*	0,0	-23,8	-16,3	0,0
Efekttiivinen osinkotuotto, %	0,0*	0,0	2,4	1,5	0,0
Hinta/voittosuhte (P/E-luku)					
laimentamaton	-4,0	-3,9	-9,9	-10,7	-4,8
laimennettu	-4,0	-3,9	-9,9	-10,7	-4,8
Alin osakekurssi, eur	0,68	0,86	1,57	1,60	1,48
Ylin osakekurssi, eur	0,97	1,71	2,52	2,85	2,88
Keskikurssi, eur	0,78	1,31	2,08	2,03	2,05
Vuoden päätöskurssi, eur	0,89	0,87	1,66	1,96	2,76
Ulkona olevan osakekannan markkina-arvo, Meur	86,9	84,6	161,2	190,0	267,6
Vaihdettujen osakkeiden määrä, 1 000 kpl	15 571	16 991	32 515	27 000	26 948
% keskimääräisestä lukumäärästä	16,0	17,5	33,5	27,8	33,7
Ulkona olevien osakkeiden oikaistu lukumäärä, 1 000 kpl					
keskimäärin tilikaudella	97 426	97 291	97 046	96 952	79 943
tilikauden lopussa	97 445	97 330	97 094	96 952	96 952
täysin laimennettu	97 445	97 330	97 094	96 952	96 952

* Hallituksen osinkoehdotuksen perusteella.

Tunnuslukujen laskentakaavat

HKScan julkaisee vaihtoehtoisia tunnuslukuja antaakseen relevanttia tietoa sidosryhmille. Julkaistuja vaihtoehtoisia tunnuslukuja käytetään myös yhtiön ohjaamiseen. Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät ja siihen liittyvät vaihtoehtoiset tunnusluvut julkaistaan koska ne kuvaavat paremmin liiketoiminnan kehittymistä ja parantaa kausien välistä vertailukelpoisuutta.

Oman pääoman tuotto (%)	$\frac{\text{Tilikauden tulos}}{\text{Oma pääoma yhteensä (keskiarvo)}} \times 100$	Osakekannan markkina-arvo	Ulkona olevien osakkeiden lukumäärä tilinpäätöspäivänä x tilikauden päätöskurssi
Sitoutuneen pääoman tuotto (ROCE) ennen veroja (%)	$\frac{\text{Tulos ennen veroja + korko- ja muut rahoituskulut}}{\text{Taseen loppusumma - korottomat velat (keskiarvo)}} \times 100$	Rahavirta ennen rahoituskuluja ja rahoitusta	Rahavirta investointien jälkeen - rahoituserät
Omavaraisuusaste (%)	$\frac{\text{Oma pääoma yhteensä}}{\text{Taseen loppusumma - saadut ennakot}} \times 100$	Henkilöstön määrä	Kalenterikuukausien lopussa laskettujen henkilöstömäärien keskiarvo
Velkaantumisaste (%)	$\frac{\text{Korolliset rahoitusvelat}}{\text{Oma pääoma}} \times 100$	Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	Kertaluonteisia muutoksia, mitkä eivät liity normaaleihin jatkuviin toimintoihin ja merkittävästi vaikuttavat yrityksen talouteen. Esimerkiksi sellaisia kustannuksia ovat: kapasiteetin sopeuttaminen (rakenneuudistukset), irtisanomiset, rakenneuudistuksiin liittyvät juridiset kustannukset tai vastaavat kertaluonteiset kulut, mitkä liittyvät tehokkuus- tai uudelleenorganisointiohjelmiin, merkittävät korvaukset tai sakot, jotka maksetaan juridisen päätöksen tai sopimuksen takia, liiketoimintakauppaan liittyvät transaction palkkiot / kustannukset (konsultointi, neuvonta, juridinen, due diligence, rekisteröinti jne.) sekä liiketoimintojen myynnistä syntyneet voito/tappiot.
Nettovelkaantumisaste (%)*	$\frac{\text{Korolliset nettorahoitusvelat}}{\text{Oma pääoma}} \times 100$	Vertailukelpoinen liikeytulos	Liiketytulos - vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät
Osakekohtainen tulos (EPS)**	$\frac{\text{Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden voitto}}{\text{Ulkona olevien osakkeiden keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana}}$	Vertailukelpoinen osakekohtainen tulos**	$\frac{\text{Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden voitto - vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät}}{\text{Ulkona olevien osakkeiden keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana}}$
Osakekohtainen oma pääoma	$\frac{\text{Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma}}{\text{Ulkona olevien osakkeiden lukumäärä tilinpäätöspäivänä}}$	Korollinen nettovelka	Korolliset velat sis. lopetetut toiminnot - rahat ja pankkisaamiset ja korolliset lainasaamiset sis. lopetetut toiminnot
Osakekohtainen osinko	$\frac{\text{Tilikauden osingonjako}}{\text{Ulkona olevien osakkeiden lukumäärä tilinpäätöspäivänä}}$	Nettovelan ja käyttökatteen suhde (leverage)	$\frac{\text{Korollinen nettovelka sis. lopetetut toiminnot}}{\text{Käyttökate (EBITDA) sis. lopetetut toiminnot + osuus osakkuusyritysten ja yhteisyritysten tuloksista sis. lopetetut toiminnot}}$
Osinko tuloksesta (%)	$\frac{\text{Osakekohtainen osinko}}{\text{Osakekohtainen tulos}} \times 100$	Likviditeettikovenantti	Käytettävissä olevat kassavarat sis. lopetetut toiminnot + käyttämätön valmiusluotto - liikkeeseen laskettujen yritystodistusten nimellisarvo
Efekttiivinen osinkotuotto (%)	$\frac{\text{Osakekohtainen osinko}}{\text{Tilikauden päätöskurssi}} \times 100$		
Hinta/voittosuhte (P/E)	$\frac{\text{Tilikauden päätöskurssi}}{\text{Osakekohtainen tulos}}$		

* Laskentaa on muutettu vuonna 2023 ja vuosi 2022 on oikaistu vertailukelpoiseksi. Vuoden 2022 raportoitu luku oli 121,6.

** Osakekohtaisen tuloksen laskennassa tilikauden voitosta on vähennetty hybridilainan kaudelle kuuluva korko sekä liikkeeseenlaskukulut verovaikutuksella oikaistuna.

Tilinpäätös 2023

Konsernin tuloslaskelma 1.1.-31.12.

(milj. euroa)	Liitetieto	2023	2022
Jatkuvat toiminnot:			
Liikevaihto	1.	1 163,2	1 097,5
Liiketoiminnan muut tuotot	2.	4,0	6,1
Materiaalit ja palvelut	3.	-800,4	-753,9
Työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut	4.	-206,1	-199,5
Poistot	5.,13.	-35,3	-32,7
<hr/>			
Liiketoiminnan muut kulut	6.	-108,0	-120,1
Liiketulos		17,4	-2,6
<hr/>			
Rahoitustuotot	7.	3,6	1,7
Rahoituskulut	7.,13.	-31,3	-17,7
Osuus osakkuusyritysten ja yhteisyritysten tuloksista		1,3	5,3
Voitto/tappio ennen veroja		-9,0	-13,3
<hr/>			
Tuloverot	8.	-6,6	-2,7
Tilikauden voitto/tappio, jatkuvat toiminnot		-15,6	-16,0
Lopetettujen toimintojen tulos	20.	-6,9	-50,0
Tilikauden voitto/tappio		-22,5	-66,0
<hr/>			
Tilikauden voiton/tappion jakautuminen:			
Emoyhtiön osakkeenomistajille		-26,4	-69,7
Määräysvallattomille omistajille		4,0	3,7
Yhteensä		-22,5	-66,0

(milj. euroa)	Liitetieto	2023	2022
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluvasta voitosta laskettu osakekohtainen tulos:			
Tulos/osake, laimentamaton, jatkuvat toiminnot euroa/osake	9.	-0,22	-0,22
Tulos/osake, laimennettu, jatkuvat toiminnot euroa/osake	9.	-0,22	-0,22
Laimentamaton osakekohtainen tulos, lopetetut toiminnot (euroa/osake)	9.	-0,07	-0,51
Laimennusvaikutuksella oikaistu tulos, lopetetut toiminnot (euroa/osake)	9.	-0,07	-0,51
Laimentamaton osakekohtainen tulos, (euroa/osake)	9.	-0,29	-0,73
Laimennusvaikutuksella oikaistu tulos, (euroa/osake)	9.	-0,29	-0,73

Liitetiedot 1-29 muodostavat olennaisen osan konsernitilinpäätöstä.

Konsernin laaja tuloslaskelma 1.1.-31.12.

(milj. euroa)	2023	2022
Tilikauden voitto / tappio	-22,5	-66,0
MUUT LAAJAN TULOKSEN ERÄT (verojen jälkeen):		
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi		
Ulkomaiseen yksikköön liittyvät muuntoerot, lopetetut toiminnot	1,3	-7,3
Rahavirran suojaus, jatkuvat toiminnot	-10,4	11,1
Rahavirran suojaus, lopetetut toiminnot	-3,6	4,1
Luokittelun muutoksesta johtuva oikaisu (sähköjohdannaiset), jatkuvat toiminnot	-2,6	-
Osuus pääomaosuusmenetelmällä käsiteltyjen sijoituskohteiden muista laajan tuloksen eristä, jatkuvat toiminnot	0,5	-
Erät, joita ei myöhemmin siirretä tulosvaikutteisiksi		
Vakuutusmatemaattiset voitot tai tappiot, lopetetut toiminnot	-4,4	14,1
Muut laajan tuloksen erät (verojen jälkeen)	-19,2	22,1
Kauden laaja tulos yhteensä	-41,6	-43,9
TILIKAUDEN LAAJAN TULOKSEN JAKAUTUMINEN:		
Emoyhtiön osakkeenomistajille	-45,6	-47,6
Määräysvallattomille omistajille	4,0	3,7
Yhteensä	-41,6	-43,9

Liitetiedot 1-29 muodostavat olennaisen osan konsernitilinpäätöstä.

Konsernin tase 31.12.

(milj. euroa)	Liitetieto	31.12.2023	31.12.2022
Aineettomat hyödykkeet	10.	16,2	67,1
Liikearvo	11.	27,8	46,8
Aineelliset hyödykkeet	12.,13.	284,9	378,6
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	14.	23,6	29,3
Muut saamiset	15.	26,2	12,2
Muut osakkeet ja osuudet	15.	0,7	11,8
Laskennallinen verosaaminen	16.	25,1	31,8
Pitkäaikaiset varat		404,5	577,5
Vaihto-omaisuus	17.	75,2	123,9
Myyntisaamiset	18.	75,3	118,7
Muut saamiset	18.	21,9	36,6
Tuloverosaaminen	18.	0,1	0,2
Rahat ja pankkisaamiset	19.	28,7	17,2
Lyhytaikaiset varat		201,1	296,5
Myytävänä oleviksi luokitellut varat	20.	246,0	101,9
Varat		851,7	976,0
Osakepääoma	21.	66,8	66,8
Ylikurssirahasto	21.	72,9	72,9
Omat osakkeet	21.	-3,8	-4,1
Hybridilaina	21.	25,9	25,9
Käyvän arvon rahasto ja muut rahastot	21.	228,9	247,6
Muuntoerot	21.	-18,6	-19,9
Kertyneet voittovarot	21.	-160,9	-128,4
Emoyhtiön osakkeenomistajien oman pääoman osuus		211,1	260,9
Määräysvallattomien omistajien osuus		26,9	24,6
Oma pääoma		238,0	285,5

(milj. euroa)	Liitetieto	31.12.2023	31.12.2022
Laskennallinen verovelka	16.	3,9	23,9
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	13.,24.	289,0	333,9
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	24.	-0,1	0,0
Pitkäaikaiset varaukset	23.	0,0	5,1
Eläkevelvoitteet	22.	2,5	13,2
Pitkäaikainen vieras pääoma		295,3	376,1
Korollinen vieras pääoma	13.,24.	17,9	30,6
Ostovelat ja muut velat	24.	156,5	233,9
Asiakashyvitykset	24.	3,7	7,7
Tuloverovelka	24.	1,4	1,5
Varaukset	23.	0,0	0,2
Lyhytaikainen vieras pääoma		179,4	273,9
Myytävänä oleviksi luokitellut velat	20.	139,0	40,4
Oma pääoma ja velat		851,7	976,0

Liitetiedot 1-29 muodostavat olennaisen osan konsernitilinpäätöstä.

Konsernin rahavirtalaskelma

(milj. euroa)	2023	2022
Tilikauden voitto/tappio, jatkuvat toiminnot	-15,6	-16,0
Lopetettujen toimintojen tulos	-6,9	-50,0
Oikaisuerät	96,6	119,2
Rahavirta ennen nettokäyttöpääoman muutosta	74,2	53,2
Nettokäyttöpääoman muutos	15,1	-18,9
Muu muutos	-9,3	-1,9
Korkokulut	-29,6	-16,0
Muut rahoituskulut	-10,6	-9,0
Korkotuotot	4,2	2,3
Muut rahoitustuotot	7,9	9,2
Osinkotuotot	1,7	2,4
Tuloverot	-3,0	-2,4
Liiketoiminnan rahavirta (A)	50,6	18,9
Käyttöomaisuuden investoinnit	-36,0	-46,1
Käyttöomaisuuden myynnit	1,7	2,4
Ostetut tytäryhtiöosakkeet	0,2	0,3
Myytyt tytäryhtiöosakkeet	59,6	-
Myönnetyt lainat ja lainasaamisten takaisinmaksut	-2,8	2,6
Investointien rahavirta (B)	22,6	-40,8

(milj. euroa)	2023	2022
Hybridilaina	-2,1	-2,1
Lainojen nostot	35,0	139,5
Lainojen takaisinmaksut	-80,7	-105,6
Vuokrasopimusvelkojen lyhennykset	-12,4	-12,1
Maksetut osingot	-1,9	-5,3
Rahoituksen rahavirta (C)	-62,0	14,4
Nettorahavirta (A+B+C)	11,3	-7,4
Rahavarat 31.12.	29,0	17,8
Rahavarat 1.1.	17,8	27,2
Rahavarojen valuuttakurssimuutosten vaikutus	-0,1	-2,0
Muutos	11,3	-7,4

Liitetiedot 1-29 muodostavat olennaisen osan konsernitilinpäätöstä.

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

(milj. euroa)	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Arvon- muutos- rahasto	Sijoitettu vapaa oma pääoma (SVOP)	Hybridi- laina	Muut rahastot	Muunto- erot*	Omat osakkeet	Voitto- varat	Emoyhtiön osakkeen- omistajien osuus yhteensä	Määräys- vallattomien omistajien osuus	Yhteensä
OMA PÄÄOMA 1.1.2023	66,8	72,9	21,9	215,4	25,9	10,4	-19,9	-4,1	-128,4	260,9	24,6	285,5
Tilikauden tulos	-	-	-	-	-	-	-	-	-26,4	-26,4	4,0	-22,5
Muut laajan tuloksen erät												
Muuntoerot	-	-	0,0	-	-	-	1,3	-	-	1,3	-	1,3
Rahavirran suojaus	-	-	-14,0	-	-	-	-	-	-	-14,0	-	-14,0
Luokittelun muutoksesta johtuva oikaisu (sähköjohdannaiset)	-	-	-2,6	-	-	-	-	-	-	-2,6	-	-2,6
Osuus pääomaosuusmenetelmällä käsiteltyjen sijoituskohteiden muista laajan tuloksen eristä	-	-	0,5	-	-	-	-	-	-	0,5	-	0,5
Vakuutusmatemaattiset voitot tai tappiot	-	-	-	-	-	-	-	-	-4,4	-4,4	-	-4,4
Muut laajan tuloksen erät yhteensä	-	-	-16,0	-	-	-	1,3	-	-4,4	-19,2	-	-19,2
Tilikauden laaja tulos	-	-	-16,0	-	-	-	1,3	-	-30,9	-45,6	4,0	-41,6
Suorat kirjaukset	-	-	-	-	-	-	-	-	0,1	0,1	-	0,1
Baltian myyntiin liittyvä siirto tilikauden tulokseen	-	-	-	-	-	-2,2	-	-	-	-2,2	-	-2,2
Omien osakkeiden luovutukset	-	-	-	-	-	-	-	0,3	-0,3	0,0	-	0,0
Osingonjako	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-1,9	-1,9
Liiketoimet määräysvallattomien omistajien kanssa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,2	0,2
Hybridilaina	-	-	-	-	-	-	-	-	-2,1	-2,1	-	-2,1
OMA PÄÄOMA 31.12.2023	66,8	72,9	5,9	215,4	25,9	8,1	-18,6	-3,8	-161,5	211,1	26,9	238,0

* Muuntoero tulee lähes kokonaan Ruotsin toiminnoista. Muuntoero tuloutuu kaupan toteutushetkellä.

Liitetiedot 1-29 muodostavat olennaisen osan konsernitilinpäätöstä.

(milj. euroa)	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Arvon- muutos- rahasto	Sijoitettu vapaa oma pääoma (SVOP)	Hybridi- laina	Muut rahastot	Muunto- erot*	Omat osakkeet	Voitto- varat	Emoyhtiön osakkeen- omistajien osuus yhteensä	Määräys- vallattomien omistajien osuus	Yhteensä
OMA PÄÄOMA 1.1.2022	66,8	72,9	6,6	215,4	25,9	10,4	-12,6	-4,8	-65,9	314,8	22,1	336,9
Tilikauden tulos	-	-	-	-	-	-	-	-	-69,7	-69,7	3,7	-66,0
Muut laajan tuloksen erät												
Muuntoerot	-	-	0,0	-	-	-	-7,3	-	-	-7,3	-	-7,3
Rahavirran suojaus	-	-	15,2	-	-	-	-	-	-	15,2	-	15,2
Vakuutusmatemaattiset voitot tai tappiot	-	-	-	-	-	-	-	-	14,1	14,1	-	14,1
Muut laajan tuloksen erät yhteensä	-	-	15,3	-	-	-	-7,3	-	14,1	22,1	-	22,1
Tilikauden laaja tulos	-	-	15,3	-	-	-	-7,3	-	-55,5	-47,6	3,7	-43,9
Suorat kirjaukset	-	-	-	-	-	-	-	-	-0,3	-0,3	-	-0,3
Omien osakkeiden luovutukset	-	-	-	-	-	-	-	0,7	-0,7	0,0	-	0,0
Osingonjako	-	-	-	-	-	-	-	-	-3,9	-3,9	-1,4	-5,3
Tytäryhtiön perustaminen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,3	0,3
Hybridilaina	-	-	-	-	-	-	-	-	-2,1	-2,1	-	-2,1
OMA PÄÄOMA 31.12.2022	66,8	72,9	21,9	215,4	25,9	10,4	-19,9	-4,1	-128,4	260,9	24,6	285,5

Liitetiedot 1–29 muodostavat olennaisen osan konsernitilinpäätöstä.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot 2023

Yhteisön perustiedot

HKScan Oyj on suomalainen julkinen osakeyhtiö, jonka toimialana on ruokateollisuus. Yhtiön kotipaikka on Turku.

HKScan Oyj ja sen tytäryhtiöt (yhdessä konserni) valmistaa, markkinoi ja myy korkealaatuista ja vastuullisesti tuotettua sian-, naudan-, siipikarjan- ja lampaanlihaa, niistä valmistettuja tuotteita ja valmisruokia vahvoilla tuotemerkeillä. Sen asiakkaita ovat vähittäiskauppa-, food service-, teollisuus- ja vientisektorit. Konsernilla on toimintaa Itämeren alueella Suomessa, Ruotsissa, Puolassa ja Tanskassa. HKScan Oyj:n A-osake on listattu Nasdaq Helsingissä vuodesta 1997 lähtien.

HKScan Oyj on LSO Osuuskunnan tytäryhtiö ja kuuluu LSO Osuuskunta -konserniin. LSO Osuuskunnan kotipaikka on Turku.

HKScan Oyj:n hallitus on hyväksynyt kokouksessaan 8.2.2024 tämän tilinpäätöksen julkistettavaksi. Suomen osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös sen julkistamisen jälkeen pidettävässä yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksella on myös mahdollisuus muuttaa tilinpäätöstä.

Jäljennös HKScan-konsernin konsernitilinpäätöksestä on saatavilla yhtiön verkkosivuilta osoitteesta www.hkscan.com tai konsernin emoyhtiön pääkonttorista osoitteessa Lemminkäisenkatu 48, 20520 Turku. Samassa osoitteessa on saatavilla myös LSO Osuuskunta -konsernin konsernitilinpäätös.

Laatimisperiaatteet

Tähän konsernitilinpäätökseen sovellettavat laatimisperiaatteet on lueteltu alla. Ellei toisin mainita, näitä periaatteita on sovellettu johdonmukaisesti kaikkiin tilinpäätöksessä mainittuihin vuosiin.

Oletus toiminnan jatkuvuudesta

Tilipäätös tilivuodelle 2023 on laadittu perustuen toiminnan jatkuvuuteen, jolloin oletetaan, että HKScan pystyy ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa realisoimaan varansa ja suorittamaan velkansa osana tavanomaista liiketoimintaa. HKScanin johto on toiminnan jatkuvuuden periaatetta arvioidessaan huomioinut liiketoimintaympäristöön liittyvät epävarmuustekijät ja riskit, yhtiön käytettävissä olevat rahoituslähteet sekä eri konserniyhtiöiden liiketoiminnan kassavirtaennusteet seuraavan 12 kuukauden aikana.

Vuoden 2022 heikolla kannattavuuden kehityksellä ja käyttöpääoman kasvulla on ollut negatiivinen vaikutus rahavirtaan ja edelleen nettovelkaantumisasasteeseen sekä korollisten nettovelkojen ja käyttökateen suhteeseen, mitkä ovat yhtiön kovenantit. Tammi-maaliskuussa 2023 kuluttajakysynnän heikentymisen vaikutus yhtiön kannattavuuteen ja rahavirtaan pystyttiin korjaamaan kulusäästöillä ja toimintaa tehostamalla sekä käyttöpääoman hallinnalla. Huhti-joulukuussa 2023 kuluttajakysyntä vahvistui hieman, mutta sen lisäksi yhtiö jatkoi ja käynnisti uusia toimenpiteitä kannattavuuden ja rahavirran vahvistamiseksi.

Kustannusinflaation nousuun vuonna 2024 liittyvä epävarmuus on pienentynyt. Katsauskaudella päivitettyjen seuraavan 12 kuukauden sähkön hintaennusteiden perusteella erityisesti energian ja sähkön hintaan liittyvä epävarmuus on pienentynyt vuodelle 2024.

Epävarmuus vuodelle 2024 liittyy edelleen kuluttajakysynnän kehittymiseen korkean inflaation ja korkeiden lainakorkojen olosuhteissa. Mikäli kuluttajakysyntä heikentyy merkittävästi ja HKScanin myyntivolyymit laskevat huomattavasti, on sillä negatiivinen vaikutus yhtiön kannattavuuteen. Edellä kuvattu kehitys voi johtaa myös tilapäiseen käyttöpääoman kasvuun, millä olisi kannattavuuden heikentymisen ohella negatiivinen vaikutus yhtiön rahavirtaan ja omaisuuserien arvoon. Tämä voisi johtaa kovenanttien rikkoutumiseen. Mikäli liiketoimintaympäristön ennakoimattomien muutosten vuoksi kovenanttien rikkoutuminen näyttäisi toteutuvan, aloittaa johto neuvottelut pankkien kanssa kovenanttien väliaikaisesta muuttamisesta ja niiden ehdoista. Vuoden 2024 ensimmäisellä vuosipuoliskolla HKScan käynnistää neuvottelut vuonna 2025 erääntyvän velan uudelleenrahoittamiseksi. Tämä ei kuitenkaan vaikuta arvioon yhtiön tilinpäätöksestä perustuen toiminnan jatkuvuuteen sillä yhtiö on varmistanut riittävän rahoituksen vuoden 2024 loppuun asti, mikä on toiminnan jatkuvuuden tarkastelukausi.

HKScanin pankkilainojen ja valmiusluottojen kovenantit ovat nettovelkaantumisaste, nettovelan ja käyttökateen suhde sekä likviditeetikovenantti. Käyttökateeseen lasketaan mukaan osuus osakkuusyhtiöiden ja yhteisyritysten tuloksista. Likviditeetikovenantin määritelmä on käytettävissä olevat kassavarat ja käyttämätön valmiusluotto, josta on vähennetty liikkeeseen laskettujen yritystodistusten nimellisarvo.

Nettovelkaantumisasteen raja on 125 prosenttia pankkilainoille ja 130 prosenttia joukkovelkakirjalainalle. Nettovelan ja käyttökateen raja oli loka-joulukuussa 2023 5,0 ja tammikuun 2024 alussa 4,5. Likviditeetikovenantin raja-arvo oli joulukuussa 2023 20,0 miljoonaa euroa ja 1.1.2024 alkaen 31.10.2024 asti 15 miljoonaa euroa.

Joulukuussa 2023 yhtiön nettovelkaantumisaste oli 121,0 prosenttia, nettovelan ja käyttökateen suhde oli 3,7 ja likviditeetti 35,5 miljoonaa euroa.

Liiketoimintaympäristöön liittyvät epävarmuudet ja riskit ovat pienentyneet huomattavasti vuoden 2023 jälkimmäisellä puoliskolla jatkuvien toimintojen parantuneen kannattavuuden ja rahavirran johdosta ja erityisesti Ruotsin liiketoiminnan myynnin julkistamisen sekä ennakoitujen toteutumisen myötä, mikä

parantaa huomattavasti yhtiön taloudellista asemaa. HKScanin johto on arvioinut liiketoiminnan kassavirtaennusteet tilinpäätöshetkeä seuraavan 12 kuukauden aikana, minkä perusteella kovenantit ovat lähellä rajoja vuoden 2024 alkupuolella, kunnes Ruotsin liiketoimintojen myynti toteutuu, mutta eivät rikkoudu ja rahoitus on turvattu vuodelle 2024.

Oletukseen toiminnan jatkuvuudesta liittyy edellä mainittuja epävarmuuksia ja riskejä, mutta HKScanin johto arvioi niiden olevan hallittavissa. Vuoden 2023 tilinpäätökseen ei liity merkittävää epävarmuutta IFRS standardin mukaiseen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta.

Laatimisperusta

Konsernitiilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti, ja sitä laadittaessa on noudatettu 31.12.2023 voimassa olevia IAS-standardeja sekä SIC- ja IFRIC-tulkintoja. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpitolaissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä EU:n asetuksessa (EY) N:o 1606/2002 säädetyt menettelyt mukaisesti EU:ssa sovellettaviksi hyväksytyt standardit ja niistä annettuja tulkintoja. Konsernitiilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisten, IFRS-säännöksiä täydentävien kirjanpito- ja yhteisölaainsäädännön vaatimusten mukaiset.

Konsernitiilinpäätös on laadittu alkuperäisten hankintamenojen perusteella lukuun ottamatta myöhemmin selitetyjä rahoitusinstrumentteja, jotka on arvostettu käypään arvoon.

Tytäryhtiöiden laadintaperiaatteita on tarvittaessa muutettu vastaamaan emoyhtiön laskentaperiaatteita.

Konsernitiilinpäätöksen tiedot esitetään miljoonina euroina, mikäli ei toisin ilmoiteta, joten yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluovasta.

Konsernitiilinpäätöksen laatimisessa on sovellettu samoja laskentaperiaatteita kuin vuositiilinpäätöksessä 2022, lukuun ottamatta muutosta varaosavarojen käsittelyssä. Vuodesta 2023 alkaen varaosavarojen käytännön syistä asetetun minimiarvon

ylittävät varaosanimikkeet aktivoidaan varastosaldoon hankintameneen. Minimiarvon alittavat nimikkeet kirjataan kuluksi ostohetkellä. Aikaisemmin kaikki ostetut varaosat kirjattiin kuluksi. Muutos tehdään takautuvasti aivan kuten periaate olisi ollut voimassa jo aiemmin. Vuoden 2022 avaavaa tasetta on oikaistu varaston osalta 7,9 miljoonaa euroa, voittovarojen osalta 6,4 miljoonaa euroa ja laskennallisen verovelan osalta 1,5 miljoonaa euroa suuremmaksi mitä aikaisemmin on raportoitu. Tilikauden 2022 tulokseen muutoksella ei ole vaikutusta, koska varastosaldo on vakaa.

Konsernin käyttöönototamat uudet ja muutetut standardit

1.1.2023 alkaneelle tilikaudelle voimaan tulleita standardeja, muutoksia tai tulkintoja, joilla olisi vaikutusta konsernin kirjanpitoikäytäntöihin, ei ole ollut.

Vertailukelpoisuus

Vuodet 2023 ja 2022 ovat keskenään vertailukelpoisia. Taseen myytävänä oleviksi luokitellut varat ja velat sisältävät vuonna 2022 Baltian liiketoiminnot ja vuonna 2023 Ruotsin liiketoiminnot. Tuloslaskelman lopetetut toiminnot sisältävät Ruotsin liiketoiminnot koko vuosilta 2022–2023 ja Baltian liiketoiminnot elokuuhun 2023 asti.

Tytäryhtiöiden yhdistely

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiö HKScan Oyj:n tilinpäätöksen lisäksi tytäryhtiöiden tilinpäätökset. Tytäryhtiöt ovat yhteisöjä, joissa konsernilla on määräysvalta. Konsernilla on määräysvalta yhteisössä, kun konserni olemalla osallisena yhteisössä altistuu yhteisön muuttuvalle tuotolle tai on oikeutettu sen muuttuvaan tuottoon ja pystyy vaikuttamaan tähän tuottoon käyttämällä yhteisöä koskevaa valtaansa. Tytäryhtiöt yhdistellään konsernitilinpäätökseen siitä lähtien, kun määräysvalta siirtyy konsernille. Yhdistely lopetetaan, kun määräysvalta lakkaa.

Liiketoimintojen yhdistämiset käsitellään hankintameneelmällä. Tytäryhtiön hankinnasta maksettava vastike sisältää luovutetut varat, syntyneet velat aiemmille omistajille sekä konsernin liikkeeseen laskemat oman pääoman ehtoiset osuudet, kaikki käypiin arvoihinsa. Luovutettu vastike sisältää ehdollisesta vastikejärjestelystä johtuvan omaisuuserän tai velan käyvän arvon. Yksilöitävissä olevat liiketoimintojen yhdistämisessä hankitut varat ja vastattaviksi otetut velat ja ehdolliset velat arvostetaan alun perin hankinta-ajankohdan käypiin arvoihin. Määräysvallattomien

omistajien osuus hankinnan kohteessa kirjataan hankintakohtaisesti joko käypään arvoon tai määrään, joka vastaa määräysvallattomien omistajien suhteellista osuutta hankinnan kohteen yksilöitävissä olevien nettovarojen taseeseen merkityistä määristä.

Liikearvona kirjataan alun perin määrä, jolla luovutettu vastike ja määräysvallattomien omistajien osuuden käypä arvo yhteenlaskettuina ylittävät hankittujen varojen ja vastattaviksi otettujen velkojen nettomäärän. Jos vastike on pienempi kuin tytäryhtiön hankitun nettovarallisuuden käypä arvo, erotus kirjataan tulosvaikutteisesti.

Hankitut tytäryhtiöt yhdistellään konsernitilinpäätökseen siitä hetkestä lähtien, kun konserni on saanut määräysvallan. Kaikki konsernin sisäiset liiketapahtumat, saamiset, velat ja sisäinen voitonjako eliminoidaan konsernitilinpäätöstä laadittaessa.

Vaiheittain toteutuvan hankinnan yhteydessä aiempi omistusosuus arvostetaan käypään arvoon ja tästä syntyvä voitto tai tappio kirjataan tulosvaikutteisesti. Konsernin menettäessä määräysvallan tytäryhtiössä arvostetaan jäljelle jäävä sijoitus määräysvallan menettämispäivän käypään arvoon ja tästä syntyvä erotus kirjataan tulosvaikutteisesti.

Tilikauden voiton jakautuminen emoyrityksen omistajille ja määräysvallattomille omistajille esitetään erillisessä tuloslaskelmassa sekä laajan tuloksen jakautuminen emoyrityksen omistajille ja määräysvallattomille omistajille esitetään laajan tuloslaskelman yhteydessä. Laaja tulos kohdistetaan emoyrityksen omistajille ja määräysvallattomille omistajille, vaikka tämä johtaisi siihen, että määräysvallattomien omistajien osuudesta tulisi negatiivinen. Määräysvallattomille omistajille kuuluva osuus omista pääomista esitetään omana eränään taseessa oman pääoman osana. Emoyrityksellä tytäryrityksessä olevan omistusosuuden muutokset, jotka eivät johda määräysvallan menettämiseen, käsitellään omaa pääomaa koskevinä liiketoimina. Hankitun omistusosuuden kauppahinnan ja saadun nettovarallisuuden käyvän arvon välinen ero kirjataan suoraan konsernin omiin pääomiin. Määräysvallattomille omistajille myydyn osuuden luovutusvoitto tai -tappio kirjataan myös omaan pääomaan.

Kun konsernin määräysvalta lakkaa, jäljelle jäävä omistus arvostetaan määräysvallan menettämispäivän käypään arvoon ja kirjanpitoarvon muutos kirjataan tulosvaikutteisesti. Tämä käypä arvo toimii alkuperäisenä kirjanpitoarvona, kun jäljelle jäävää osuutta myöhemmin käsitellään osakkuusyrityksenä, yhteisyrityksenä tai rahoitusvaroina. Lisäksi asianomaisesta yrityksestä aiemmin muihin laajan tuloksen eriin kirjattuja määriä käsitellään ikään kuin konserni olisi suoraan luovuttanut niihin liittyvät varat ja velat. Tämä voi tarkoittaa, että aiemmin muihin laajan tuloksen eriin kirjatut määrät siirretään tulosvaikutteisiksi.

Osakkuusyritykset

Osakkuusyritykset ovat yrityksiä, joissa konsernilla on huomattava vaikutusvalta, mikä tavallisesti toteutuu, kun konserni omistaa 20-50 prosenttia yrityksen äänivallasta. Osakkuusyritykset on yhdistelty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Pääomaosuusmenetelmää sovellettaessa sijoitus kirjataan alun perin hankintamenon määräisenä ja kirjanpitoarvoa lisätään tai vähennetään kirjaamalla sijoittajayrityksen osuus sijoituskohteen hankinta-ajankohdan jälkeisistä voitoista tai tappioista. Jos konsernin osuus osakkuusyrityksen tappioista ylittää sijoituksen kirjanpitoarvon, sijoitus merkitään taseeseen nolla-arvoon eikä kirjanpitoarvon ylittäviä tappioita yhdistellä, ellei konserni ole sitoutunut osakkuusyritysten velvoitteiden täyttämiseen. Osakkuusyrityssijoitukset sisältävät niiden hankinnasta syntyneet liikearvot. Osakkuusyrityksiltä saadut osingot on eliminoitu konsernitilinpäätöksessä. Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty jäljempänä liitetietojen kohdassa 27. "Lähipiiriliikeytoimet" mainitut osakkuusyritykset. Osuus osakkuusyritysten tuloksesta esitetään liikevoiton alapuolella.

Konsernin osuus osakkuusyrityksen muihin laajan tuloksen eriin kirjatusta muutoksista kirjataan konsernin muihin laajan tuloksen eriin.

Yhteisyritykset

Yhteisyritys on yritys, jossa konserni käyttää toisen osapuolen kanssa yhteistä määräysvaltaa. Yhteisyritykset on yhdistelty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmää käyttäen.

Tarkemmat tiedot konserniin kuuluvien yritysten ja osakkuusyritysten sekä yhteisyritysten omistuksista esitetään jäljempänä liitetietojen kohdassa 28. "Lähipiiriliikeytoimet".

Ulkomaanvaluuttojen muuntaminen

Konserniyritysten tilinpäätöksiin sisältyvät erät arvostetaan sen taloudellisen ympäristön valuutassa, jossa kyseinen yritys pääasiallisesti toimii ("toimintavaluutta"). Konsernitilinpäätös on esitetty euroina, joka on konsernin emoyrityksen toiminta- ja esittämisvaluutta.

Ulkomaisten tytäryhtiöiden ja ulkomaisen yhteisyrityksen varat ja velat muunnetaan euroiksi Euroopan keskuspankin vahvistamien tilinpäätöspäivän päätöskurssien mukaan. Tuloslaskelmat muunnetaan euroiksi kauden keskikurssia käyttäen. Tilikauden tuloksen ja laajan tuloksen muuntaminen eri kursseilla toisaalta tuloslaskelmassa ja laajassa tuloslaskelmassa ja toisaalta taseessa aiheuttaa taseessa omaan pääomaan kirjattavan muuntoeron, jonka muutos kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Ulkomaisten tytäryritysten ja yhteisyrityksen hankintamenon eliminoinnista sekä hankinnan jälkeen kertyneiden oman pääoman erien muuntamisesta syntyneet muuntoerot kirjataan konsernin oman pääoman muuntoeroihin ja muutos laajan tuloksen eriin.

Konserniyhtiöt kirjaavat ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat tapahtumapäivän kurssiin. Ulkomaanrahan määräiset ostovelat ja myyntisaamiset, lainasaamiset sekä valuuttamääräiset pankkitilit on muunnettu toimintavaluutan määräisiksi tilinpäätöspäivän kurssiin. Valuuttamääräisten lainojen kurssivoitot ja -tappiot sisältyvät rahoitustuottoihin ja -kuluihin liikevoiton alapuolelle. Liiketoiminnan kurssivoitot ja -tappiot sisältyvät pääsääntöisesti vastaaviin eriin liikevoiton yläpuolelle.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet on arvostettu kertyneillä poistoilla ja mahdollisilla arvonalentumisilla vähennettyyn alkuperäiseen hankintamenuon. Hyödykkeistä tehdään tasapoistot arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Maa-alueista ei tehdä poistoja.

Arvioidut taloudelliset vaikutusajat ovat seuraavat:

Rakennukset ja rakennelmat	25-50 vuotta
Rakennuksen koneet ja laitteet	8-12,5 vuotta
Koneet ja kalusto	2-15 vuotta

Hyödykkeiden jäännösarvo ja taloudellinen vaikutusaika tarkistetaan jokaisessa tilinpäätöksessä ja tarvittaessa oikaistaan kuvastamaan taloudellisen hyödyn odotuksissa tapahtuneita muutoksia.

Aineellisen käyttöomaisuushyödykkeen poistot lopetetaan silloin, kun aineellinen käyttöomaisuushyödyke luokitellaan myytävissä olevaksi. Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden käytöstä poistamisesta ja luovutuksista syntyneet myyntivoitot ja -tappiot sisältyvät joko liiketoiminnan muihin tuottoihin tai kuluihin.

Normaalista kulumisesta johtuvat kunnossapito- ja korjauskustannukset kirjataan kuluksi syntymähetkellä. Merkittävät uudistus- ja parannusinvestoinnit aktivoidaan ja poistetaan niihin liittyvän päähyödykkeen jäljellä olevana taloudellisena vaikutusaikana.

Julkiset avustukset

Julkiset avustukset, esimerkiksi valtiolta tai EU:lta saadut aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden hankintoihin liittyvät avustukset, on kirjattu aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden kirjanpitoarvojen vähennyksiksi silloin, kun on kohtuullisen varmaa, että ne tullaan saamaan ja että konserni täyttää avustuksen saamisen edellytykset. Avustukset tuloutuvat pienempien poistojen muodossa hyödykkeen taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Sellaiset avustukset, jotka on saatu syntyneiden menojen korvauksiksi, tuloutetaan tuloslaskelmaan samalla, kun avustuksen kohteeseen liittyvät menot merkitään kuluksi. Tällaiset avustukset esitetään liiketoiminnan muissa tuotoissa.

Aineettomat hyödykkeet

Liikearvo

Liikearvo syntyy tytäryhtiöiden tai liiketoimintojen hankinnasta ja kuvaa ylimenevää osaa vastikkeesta, joka luovutetaan konsernin osuudesta yksilöitävissä olevien nettovarojen nettomääräisestä käyvästä arvosta, hankinnan kohteen veloista ja ehdollisista veloista, sekä hankinnan kohteen määräysvallattomien omistajien osuuden käypää arvoa.

Liiketoimintojen yhdistämisessä hankittu liikearvo kohdistetaan arvonalentumistestausta varten kullekin niistä rahavirtaa tuottavista yksiköistä tai yksikköryhmistä, joiden odotetaan hyötyvän yhdistämisen synergiasta. Kukin yksikkö tai yksikköryhmä, johon liikearvo kohdistetaan, edustaa alinta tasoa siitä yksiköstä, jonka tasolla liikearvoa seurataan sisäisen hallinnan vuoksi. Liikearvoa seurataan segmenttitasolla.

Liikearvon alentumista koskevat tarkistukset suoritetaan vuosittain tai useammin, jos tapahtumat tai olosuhteiden muutokset viittaavat mahdolliseen arvon alentumiseen. Liikearvon kirjanpitoarvoa verrataan kerrytettävissä olevaan rahamäärään, joka on käyttöarvosta ja käyvästä arvosta suurempi, vähennettynä luovutuksesta johtuvilla menoilla. Arvon alentuminen kirjataan välittömästi kuluksi, eikä tätä myöhemmin peruuteta.

Liikearvoista ja muista taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomista aineettomista hyödykkeistä ei kirjata säännönmukaisia poistoja, vaan ne testataan vuosittain mahdollisen arvonalentumisen varalta. Tätä tarkoitusta varten liikearvo on kohdistettu rahavirtaa tuottaville yksiköille, tai jos kyseessä on osakkuusyritys, liikearvo sisältyy kyseisen osakkuusyrityksen hankintamenuon. Liikearvo arvostetaan alkuperäiseen hankintamenuon vähennettynä arvonalentumisilla. Arvonalentumistappiot kirjataan tuloslaskelmaan. Liikearvosta kirjattuja arvonalentumisia ei peruuteta. Ks. kohdat "Arvonalentumiset" ja "Arvonalentumistestaus".

Tutkimus- ja kehittämismenot

Tutkimus- ja kehittämismenot kirjataan kuluksi toteutumishetkellä.

Muut aineettomat oikeudet ja hyödykkeet

Aineeton hyödyke merkitään taseeseen vain, jos hyödykkeen hankintameno on määritettävissä luotettavasti ja on todennäköistä, että hyödykkeestä johtuva odotettavissa oleva taloudellinen hyöty koituu yrityksen hyväksi. Aineettomiin oikeuksiin kuuluvat tavamerkit ja patentit, muihin aineettomiin hyödykkeisiin mm. ohjelmistolisenssit. Patentit ja ohjelmistolisenssit merkitään taseeseen alkuperäiseen hankintamenuon ja poistetaan tasapoistoina taloudellisena vaikutusaikanaan, joka vaihtelee viidestä kymmeneen vuoteen. Rajoittamattoman taloudellisen vaikutusajan omaavia aineettomia hyödykkeitä ei poisteta.

Tavamerkkien taloudelliset vaikutusajat on arvioitu rajoittamattomiksi.

Tavamerkkien vahva tunnettuus ja tehdyt analyysit tukevat johdon käsitystä siitä, että tavamerkit vaikuttavat rahavirtojen kerryttämiseen määrittelemättömän ajan.

Rahoitusvaroihin kuulumattomien omaisuuserien arvon alentuminen

Taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomia ja käyttöönnottamattomia aineettomia hyödykkeitä ei poisteta, ja niiden arvon alentuminen testataan vuosittain. Hyödykkeet, joihin kohdistuu poistoja, tarkistetaan arvon alentumisen varalta silloin, kun tapahtumat tai olosuhteiden muutokset viittaavat siihen, että kirjanpidollinen arvo ei ole kerrytettävissä. Arvonalentumistappioksi kirjataan se määrä, jolla omaisuuserän kirjanpidollinen arvo ylittää sen kerrytettävissä olevan rahamäärän. Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käyvästä arvosta, luovutuksesta johtuvilla menoilla vähennettynä, ja käyttöarvosta suurempi. Arvon alentumisen arviointia varten omaisuuserät ryhmitellään alimmille tasoille, joilla on itsenäisiä rahavirtoja (rahavirtaa tuottavat yksiköt). Rahoitusvaroihin kuulumattomien omaisuuserien (muut kuin liikearvo) aiemmat arvon alentumiset tarkistetaan mahdollisen peruuttamisen varalta kunakin raportointipäivänä.

Katso "Kriittiset laskennalliset arviot ja harkinta" ja "Liikearvo".

Vaihto-omaisuus

Raaka-aineet arvostetaan painotetulla keskihinnalla. Valmiiden tuotteiden ja keskeneräisten tuotteiden hankintameno koostuu raaka-aineista, välittömästi työsuorituksesta johtuvista menoista, muista välittömistä menoista sekä johdonmukaisesti kohdennetusta osuudesta valmistuksen muuttuvia ja kiinteitä yleismenoja. Hankintamenuon määrittämiseen käytetään standardikustannuslaskentaa. Standardikustannukset tarkistetaan säännöllisesti ja muutetaan tarvittaessa. Nettorealisointiarvo on arvioitu myyntihinta tavanomaisessa liiketoiminnassa vähennettynä valmistus- ja myyntikustannuksilla.

Vaihto-omaisuus esitetään epäkurantti ja hitaasti liikkuva vaihto-omaisuus vähennettynä. Varaus tehdään ja vastaava veloitus viedään sen kauden voittoon tai tappioon, jonka kuluessa tappio epäkuranttia koskevan arvioinnin ja siihen liittyvien tekijöiden perusteella syntyi.

Vuokrasopimukset

Konserni vuokralle ottajana

Yhtiö kirjaa käyttöoikeusomaisuuserän ja sitä vastaavaan vuokrasopimusvelan kaikista yli 12 kuukauden vuokrasopimuksista. Alle 12 kuukauden sopimukset ja arvoltaan vähäiset hyödykkeet jätetään kirjausten ulkopuolelle. Arvoltaan vähäisiä hyödykkeitä ovat mm. toimistokalusteet kuten printterit ja kahvikoneet sekä puhelimet ja tietokoneet. Alkuperäinen kirjaaminen taseeseen perustuu maksettavien vuokrien nykyarvoon. Nykyarvon diskonttauksessa käytetään sopimuksessa ilmoitettua korkoa, tai jos sitä ei ole saatavilla, yhtiön lisäluoton korkoa. Maksettavien vuokrien nykyarvoon lasketaan mukaan odotettu maksu jäännösarvotakuun perusteella, osto- tai jatko-option hinta, jos on todennäköistä, että yhtiö käyttää sen, sekä vuokrasopimuksen päättämisestä odotettavissa olevat todennäköiset maksut. Toistaiseksi voimassa olevien vuokrasopimusten (joissa lyhyt irtisanomisaika) osalta yhtiö käyttää pääsääntöisesti johdon harkintaan perustuen kahden vuoden kestoa, joka uusitaan aikajakson päättyessä. Toistaiseksi voimassa olevien vuokrasopimusten kestona voidaan johdon harkinnan perusteella käyttää myös muuta perusteltavissa olevaa kestoa. Tuloslaskelmassa vuokratulun sijaan esitetään poistot käyttöoikeusomaisuuserästä sekä korkokulu vuokrasopimusvelalle. Käyttöoikeusomaisuuserä poistetaan tasapoistoin vuokrasopimuksen aikana. Maksettavat vuokrat jaetaan korkokuluun ja velan vähennykseen vuokra-aikana efektiivisen koron menetelmällä. Käyttöoikeusomaisuuserät sisältyvät taseen aineellisiin hyödykkeisiin ja vuokrasopimusvelat korollisiin velkoihin.

Järjestelyn alkaessa konserni määrittelee järjestelyn tosiasiallisen sisällön perusteella, onko kyseinen järjestely vuokrasopimus tai sisältääkö se sellaisen. Vuokrasopimus on olemassa, jos kaikki seuraavat ehdot täyttyvät: kyseessä on yksilöity omaisuuserä, asiakkaalla on oikeus olennaiseen osaan omaisuuserän käytöstä saatavasta taloudellisesta hyödystä käyttöaikana, asiakkaalla on oikeus ohjata sitä, kuinka ja mihin tarkoitukseen omaisuuserää käytetään käyttöaikana, tai jos omaisuuserän käyttö on ennalta määrätty, asiakas operoi omaisuuserää tai on suunnitellut sen.

Konserni vuokralle antajana

Konsernin vuokralle antamat hyödykkeet, joiden omistamiselle ominaiset riskit ja hyödyt ovat siirtyneet olennaisilta osilta vuokralle ottajalle, kirjataan taseeseen saamisina. Saaminen kirjataan alun perin vuokrasopimuksen nykyarvoon. Rahoitustuotto tuloutetaan vuokra-aikana siten, että jäljellä oleva nettosijoitus tuottaa kullakin kaudella samansuuruisen tuottoasteen vuokra-ajan kuluessa.

Muilla vuokrasopimuksilla vuokralle annetut hyödykkeet sisältyvät taseen aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin. Niistä tehdään poistot taloudellisena vaikutusaikana, kuten vastaavista omassa käytössä olevista aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä. Vuokratuotot merkitään tulospoistotasaerina vuokra-ajan kuluessa.

Työsuhde-etuudet

Eläkevelvoitteet

Eläkejärjestelyt luokitellaan etuuspohjaisiksi ja maksupohjaisiksi järjestelyiksi. Maksupohjaisissa järjestelyissä konserni suorittaa kiinteitä maksuja erilliselle yksikölle. Konsernilla ei ole oikeudellista tai tosiasiallista velvoitetta lisämaksujen suorittamiseen, mikäli maksujen saajataho ei pysty suoriutumaan kyseisten eläke-etuuksien maksamisesta. Kaikki sellaiset järjestelyt, jotka eivät täytä näitä ehtoja, ovat etuuspohjaisia eläkejärjestelyitä.

Konserniyhtiöiden suomalaisen henkilöstön lakisääteinen eläketurva on hoidettu eläkevakuutuksilla. Ulkomaisen henkilöstön eläkejärjestelyt on hoidettu paikallisen käytännön mukaisesti.

Maksupohjaisissa järjestelyissä, joita suomalainen TyEL-järjestelmä ja ruotsalainen ITP-plan ovat, konsernin eläkejärjestelyihin tehdyt suoritukset kirjataan tuloslaskelmaan sillä kaudella, johon maksusuoritus liittyy.

Etuuspohjaisessa järjestelyssä tyypillisesti määritellään eläke-etuus, jonka työntekijä saa eläkkeelle jäädessään, ja etuuden määrä riippuu yleensä yhdestä tai useammasta tekijästä, kuten iästä, palvelusvuosista ja palkkatasosta.

Etuspohjaisista eläkejärjestelyistä merkitään taseeseen velaksi veloitteen raportointikauden päättymispäivän nykyarvo, josta vähennetään järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo. Etuspohjaisista järjestelyistä johtuvan veloitteen määrä perustuu riippumattomien vakuutusmatemaatikkojen vuosittaisiin laskelmiin, joissa käytetään ennakoituun etuusoikeusyksikköön perustuvaa menetelmää (projected unit credit method). Veloitteen nykyarvo määritetään diskonttaamalla arvioidut vastaiset rahavirrat korolla, joka vastaa yritysten liikkeeseen laskemien korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen korkoa. Lainat, joiden korkoa käytetään, on laskettu liikkeeseen samassa valuutassa kuin maksettavat etuudet ja erääntyvät suunnilleen samaan aikaan kuin vastaava eläkevelvoite. Maissa, joissa tällaisille joukkovelkakirjalainoille ei ole syviä markkinoita, käytetään valtion joukkolainojen markkinakorkoja.

Etuspohjaisesta järjestelystä aiheutuva kauden työsuoritukseen perustuva meno merkitään tuloslaskelmaan henkilöstökuluihin, ellei sitä sisällytetä jonkin omaisuuserän hankintamenuun, ja sen määrä vastaa etuspohjaisen veloitteen muutosta, joka johtuu kyseisen kauden työsuorituksesta, järjestelyjen supistamisista ja veloitteiden täyttämisestä.

Aiempaan työsuoritukseen perustuvat menot kirjataan välittömästi tulosvaikutteisesti.

Nettokorko lasketaan etuspohjaisen veloitteen ja järjestelyyn kuuluvien varojen nettomäärälle diskonttaus korkoa käyttäen. Se sisältyy tuloslaskelmassa työsuhde-etuuksista aiheutuneisiin kuluihin.

Kokemusperusteisista tarkistuksista ja vakuutusmatemaattisten oletusten muutoksista johtuvat vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot kirjataan muiden laajan tuloksen erien kautta oman pääoman hyvitykseksi tai veloituksiksi sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät.

Osakepalkkiojärjestelmä

IFRS 2:n mukaan osakeperusteiset kannustinjärjestelmät tulee arvostaa käypään arvoon myöntämishetkellä ja kirjataan kuluksi oikeuden syntymisajanjakson kuluessa. Jos osakepalkkio maksetaan osakkeiden ja rahan yhdistelmänä, jakautuu palkkion käyvän arvon määrittäminen IFRS 2 -standardin mukaisesti kahteen osaan: osakkeina selvitettävään ja rahana selvitettävään osuuteen. Osakkeina selvitettävä osuus kirjataan omaan pääomaan ja käteisenä selvitettävä maksu vieraaseen pääomaan. Osakkeina selvitettävän osuuden käypä arvo on palkkion myöntämishetkellä yhtiön osakkeen kurssi vähennettynä odotetuilla osingoilla. Osakeomistusvelvoite on ansaintajaksolla huomioitu vähentämällä käyvästä arvosta lisäksi osakeostosta aiheutunut laskennallinen rahoituskulu. Rahana selvitettävän osuuden käypää arvoa tarkistetaan uudelleen jokaisena raportointipäivänä osakepalkkion maksuhetken asti.

Varaukset

Varaus kirjataan, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite, maksuveloitteen toteutuminen on todennäköistä ja veloitteen suuruus on arvioitavissa luotettavasti.

Uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan, kun konserni on laatinut yksityiskohtaisen uudelleenjärjestelysuunnitelman ja aloittanut suunnitelman toimeenpanon tai tiedottanut asiasta. Konsernin jatkuvaan toimintaan liittyvistä menoista ei kirjata varausta.

Ympäristövelvoitteista kirjataan varaus silloin, kun konsernilla on ympäristölainsäädännön ja konsernin ympäristövastuuperiaatteiden perusteella velvoite, joka liittyy tuotantolaitoksen käytöstä poistamiseen, ympäristövahingon korjaamiseen tai laitteiston paikasta toiseen siirtämiseen.

Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verot ja laskennalliset verot

Tuloslaskelman verokulu muodostuu tilikauden verotettavaan tuloon perustuvasta verosta ja laskennallisesta verosta. Verot kirjataan tulosvaikutteisesti, paitsi milloin ne liittyvät suoraan omaan pääomaan tai laajaan tuloslaskelmaan kirjattuihin eriin. Tällöin myös vero kirjataan kyseisiin eriin. Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero lasketaan verotettavasta tulosta kunkin yhtiön kotipaikan verolainsäädännön perusteella. Veroa oikaistaan mahdollisilla edellisiiin tilikausiin liittyvillä veroilla.

Laskennalliset verosaamiset ja -velat lasketaan kirjanpidon ja verotuksen välisistä väliaikaisista eroista tilinpäätöshetken tai arvioidun veronmaksuhetken verokannan mukaisesti. Merkittävimmät väliaikaiset erot syntyvät johdannaissopimusten käypään arvoon arvostamisesta, etuusperusteisista eläkejärjestelyistä, käyttämättömistä verotuksellisista tappioista ja hankintojen yhteydessä tehdyistä käypiin arvoihin arvostuksista. Verotuksessa vähennyskeltottomasta liikearvosta ei kirjata laskennallista veroa. Laskennallisia verosaamia kirjataan siihen määrään, joka tulvaisuudessa on todennäköistä saada verotettavaa tuloa, jota vastaan väliaikaista eroa voidaan käyttää.

Laskennalliset verot lasketaan käyttämällä raportointikauden päättymispäivään mennessä säädettyjä verokantoja tai verokantoja, jotka on käytännössä hyväksytty raportointikauden päättymispäivään mennessä.

Tuloutusperiaatteet

Liikevaihtona esitetään tuotteiden ja palveluiden myynnistä saadut tuotot käypään arvoon arvostettuina välillisillä veroilla, alennuksilla ja valuuttamääräisen myynnin kurssieroilla oikaistuina.

Konserni myy elintarvikkeita, rehua, eläimiä ja vähäisessä määrin teurastus- ja kuljetuspalveluita. Konserni täyttää suoriteveloitteensa ja kirjaa myynnin, kun tuote toimitetaan ja palvelu suoritetaan. Elintarvikkeilla on rajallinen hyllyikä, joten

laatu- ja takuuasiat realisoituvat nopeasti. Toimitetuista tuotteista ei kirjata erillistä takuuvarausta. Tuotteiden ja palveluiden hinnat ja määrät eivät sisällä merkittävää arvionvaraisuutta. Muuttuvan alennuksen jaksot ovat yleensä lyhyitä, ne ovat arvoltaan vähäisiä ja päättyvät yleensä vuoden loppuun, joten ne voidaan luotettavasti arvioida. Konserni ei erota myynnistä rahoituskomponenttia sillä tuotteen tai palvelun luovuttamisen ja maksun saamisen välinen aika on lyhyt.

Myytävänä olevaksi luokitellut pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetetut toiminnot

Pitkäaikaiset omaisuuserät luokitellaan myytävänä oleviksi, kun niiden kirjanpitoarvoa vastaava määrä tulee kertymään pääasiassa niiden myynnistä ja myynti on erittäin todennäköinen. Omaisuuserän on oltava nykyisessä kunnossaan välittömästi myytävissä tavanomaisin ehdoin, johdon on oltava sitoutunut omaisuuserän myyntiin ja myynnin voidaan odottaa toteutuvan vuoden sisällä luokittelusta. Myytävänä olevat varat esitetään kirjanpitoarvoonsa tai käypään arvoon vähennettynä myynnistä aiheutuvilla menoilla sen mukaan, kumpi näistä on pienempi. Luokittelun jälkeen poistojen kirjaaminen loppuu. Myytävänä olevat omaisuuserät ja niihin liittyvät velat esitetään omalla rivillä konsernin taseessa vertailulukuja oikaisematta.

Lopetettu toiminto on konsernin olennainen osa, josta on luovuttu tai joka on luokiteltu myytävänä olevaksi. Lopetettujen toimintojen voitto esitetään omalla eräänä tuloslaskelmassa ja vertailukauden luvut on oikaistu vastaavasti.

Rahoitusvarat ja rahoitusvelat

Rahoitusvarat

Konsernin rahoitusvarat luokitellaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä jaksotettuun hankintameno, käypään arvoon laajan tuloksen kautta tai käypään arvoon tulosvaikutteisesti myöhemmin kirjattaviksi. Luokittelu perustuu rahoitusvaran sopimusehtojen mukaisesti rahavirtoihin ja konsernin liiketoimintamalliin näiden osalta.

Jaksotettuun hankintamenuon arvostettavat rahoitusvarat (velkainstrumentit)

Konserni arvostaa rahoitusvarat jaksotettuun hankintamenuon, jos molemmat seuraavista ehdoista täyttyvät:

- Rahoitusvaran pitäminen perustuu liiketoimintamalliin, jossa tavoitteena on sopimukseen perustuvien rahavirtojen kerääminen
- Rahoitusvaran sopimusehdoista aiheutuvat rahavirrat ovat yksinomaan pääoman ja koron maksua.

Jaksotettuun hankintamenuon arvostettavat rahoitusvarat arvostetaan efektiivisen koron menetelmällä ja niihin tehdään tarvittaessa arvonalentumiskirjaus. Voitot tai tappiot myynnistä, modifioinnista tai arvonalentumisesta kirjataan tuloslaskelmaan. Konsernin jaksotettuun hankintamenuon arvostettavat rahoitusvarat sisältävät myyntisaamiset sekä lyhyt- ja pitkäaikaiset lainasaamiset.

Käypään arvoon laajan tuloksen kautta kirjattavat rahoitusvarat (oman pääoman ehtoiset instrumentit)

Alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä konserni voi peruuttamattomasti luokitella oman pääoman ehtoiset instrumentit käypään arvoon laajan tuloksen kautta kirjattaviksi rahoitusvaroiksi, kun ne ovat IAS 32:n mukaisia eikä niitä pidetä kaupankäyntitarkoituksessa. Luokittelu määritetään instrumenttikohtaisesti. Voittoa ja tappioita näistä ei koskaan siirretä tulosvaikutteisiksi. Osingot esitetään tuloslaskelman rahoitustuotoissa, kun oikeus osinkoon on syntynyt, paitsi jos kyseinen suorite saadaan rahoitusvaran hankintahinnan palautukseksi, jolloin tällainen tuotto kirjataan laajan tulokseen. Käypään arvoon laajan tuloksen kautta kirjattaviin oman pääoman ehtoihin instrumentteihin ei tehdä arvonalentumisen arviointia. Konserni on päättänyt luokitella peruuttamattomasti listaamattomat oman pääoman ehtoiset sijoituksensa tähän luokkaan.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat sisältävät kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat, tähän luokkaan alun perin määritetyt rahavarat sekä rahavarat jotka pitää arvostaa käypään arvoon. Rahavarat ovat kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviä, jos ne on hankittu luovutettavaksi lähiainoina. Johdannaiset luokitellaan kaupankäyntitarkoituksessa

pidettäviksi, paitsi jos niihin sovelletaan suojauslaskentaa. Rahoitusvarat, joiden rahavirrat eivät ole yksinomaan pääoman ja koron maksua, luokitellaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavaksi riippumatta liiketoimintamallista. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat arvostetaan taseessa käypään arvoon ja arvon muutos esitetään tuloslaskelmassa.

Taseesta pois kirjaaminen

Rahoitusvarojen taseesta pois kirjaaminen tapahtuu silloin, kun konserni on menettänyt sopimusperusteisen oikeuden rahavirtoihin tai kun se on siirtänyt merkittäviltä osin riskit ja tuotot konsernin ulkopuolelle.

Rahoitusvarojen arvonalentuminen

Konserni kirjaa varausta odotetuista luottotappioista kaikille velkainstrumenteille, joita ei kirjata käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Odotetut luottotappiot perustuvat siihen rahavirtojen erotukseen mitä sopimuksen perusteella pitäisi saada ja mitä konserni odottaa saavansa. Odotetut rahavirrat sisältävät vakuuksien realisoinnista saatavat rahavirrat. Myyntisaamisten osalta konserni soveltaa yksinkertaistettua lähestymistapaa odotetun luottotappion laskennassa. Luottotappiovaraus perustuu saamisten elinaikana odotettuihin luottotappioihin kunakin raportointipäivänä. Konserni on laatinut luottotappiomatriisin, joka perustuu historiallisiin toteutuneisiin luottotappioihin, ja sitä säädetään eteenpäin katsovilla vastapuoleen ja taloudelliseen ympäristöön liittyvillä tekijöillä. Rahoitusvara kirjataan alas, kun ei ole kohtuullista odotusta saada sopimuksen mukaisia rahavirtoja.

Rahavarat

Rahavarat koostuvat käteisestä rahasta, vaadittaessa nostettavissa olevista pankkitalletuksista ja muista lyhytaikaisista, erittäin likvideistä sijoituksista, jotka ovat helposti vaihdettavissa etukäteen tiedossa olevaan määrään käteisvaroja ja joiden arvomuutosten riski on vähäinen. Rahavarioihin luokitelluilla erillä on enintään kolmen kuukauden maturiteetti hankinta-ajankohdasta lukien. Konsernitileihin liittyvät luottotilit sisältyvät lyhytaikaisiin rahoitusvelkoihin ja ne on esitetty netotettuina, sillä konsernilla on sopimukseen perustuva laillinen kuitausoikeus, jonka mukaan se voi kuitata velkojalle suoritettavan määrän kokonaan tai osaksi tai muutoin eliminoida sen.

Rahoitusvelat

Konsernin rahoitusvelat luokitellaan seuraaviin ryhmiin: käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat ja jaksotettuun hankintamenuon arvostetut muut rahoitusvelat.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat arvostetaan alun perin ja myöhemmin käypään arvoon samoilla periaatteilla kuin vastaavat rahoitusvarat. Johdannaisvelat sisältyvät tähän ryhmään. Muut rahoitusvelat merkitään alun perin kirjanpitoon käypään arvoon, ja transaktiomenot sisällytetään alkuperäiseen kirjanpitoarvoon. Myöhemmin rahoitusvelat, lukuun ottamatta johdannaisvelkoja, arvostetaan efektiivisen koron menetelmällä jaksotettuun hankintamenuon. Rahoitusvelkoja sisältyy pitkä- ja lyhytaikaisiin velkoihin. Rahoitusvelat luokitellaan lyhytaikaisiksi, ellei konsernilla ole ehdotonta oikeutta siirtää velan maksua vähintään 12 kuukauden päähän raportointikauden päättämispäivästä.

Ehdot täyttävän omaisuuserän hankkimisesta, rakentamisesta tai valmistamisesta välittömästi johtuvat vieraan pääoman menot aktivoidaan osana kyseisen omaisuuserän hankintamenua silloin, kun on todennäköistä, että ne tuottavat vastaista taloudellista hyötyä, ja kun menot on määritettävissä luotettavasti. Esitettyjen tilikausien aikana konsernilla ei ole ollut ehdot täyttäviä investointeja.

Muut vieraan pääoman menot kirjataan kuluiksi sillä kaudella, jonka aikana ne ovat syntyneet. Lainasitoumuksiin liittyvistä järjestelypalkkioista kirjataan transaktiomenoiksi todennäköisen nostomäärän mukainen suhteellinen osuus. Järjestelypalkkiot kirjataan taseeseen, kunnes laina nostetaan. Lainan noston yhteydessä lainasitoumuksiin liittyvä järjestelypalkkio merkitään osaksi transaktiokuluja. Siltä osin kuin on todennäköistä, että lainasitoumusta ei tulla nostamaan, järjestelypalkkio kirjataan ennakomaksuksi maksuvalmiuteen liittyvästä palvelusta ja jaksotetaan kuluksi lainasitoumuksen ajanjaksolle.

Johdannaisopimukset ja suojauslaskenta

Johdannaisopimukset merkitään kirjanpitoon alun perin käypään arvoon sinä päivänä, jona konsernista tulee sopimusosapuoli, ja ne arvostetaan myöhemmin edelleen käypään arvoon. Voitot ja tappiot, jotka syntyvät käypään arvoon arvostamisesta, käsitellään kirjanpidossa johdannaisopimuksen käyttötarkoituksen määräämällä tavalla. Niiden johdannaisopimusten, joihin sovelletaan suojauslaskentaa ja jotka ovat tehokkaita suojausinstrumentteja, arvonmuutosten tulosvaikutukset esitetään yhteneväisesti suojatun erän kanssa. Kun johdannaisopimuksia solmitaan, konserni käsittelee ne korkoriskin kyseessä ollessa rahavirran suojauksina, ennakoitun erittäin todennäköisen liiketoimen rahavirran suojauksina tai johdannaisopimuksina, jotka eivät täytä suojauslaskennan soveltamisedellytyksiä. Konserni dokumentoi suojauslaskentaa aloittaessaan suojattavan kohteen ja suojausinstrumenttien välisen suhteen sekä konsernin riskienhallinnan tavoitteet ja suojaukseen ryhtymisen strategian. Konserni dokumentoi ja arvioi suojausta aloitettaessa ja vähintään jokaisen tilinpäätöksen yhteydessä suojaussuhteiden tehokkuuden tarkastelemalla suojaavan instrumentin kykyä kumota suojattavan erän käyvän arvon tai rahavirtojen muutokset.

Rahavirran suojaukset

Rahavirran suojauksen ehdot täyttävien johdannaisinstrumenttien tehokkaan osuuden käyvän arvon muutos kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja esitetään oman pääoman suojausrahastossa (sisältyy erään Käyvän arvon rahasto ja muut rahastot). Suojausinstrumentista omaan pääomaan kertyneet voitot ja tappiot siirretään tulosvaikutteisiksi silloin, kun suojattu erä vaikuttaa voittoon tai tappioon. Suojausinstrumentin voiton tai tappion tehoton osuus merkitään rahoitustuottoihin tai -kuluihin (korkojohdannaiset) tai liiketoiminnan muihin kuluihin (hyödykejohdannaiset).

Kun rahavirran suojaukseksi hankittu suojausinstrumentti eräännyy tai se myydään tai kun suojauslaskennan soveltamisedellytykset eivät enää täyty, suojausinstrumentista kertynyt voitto tai tappio jää omaan pääomaan siihen asti, kunnes ennakoitu liiketoimi toteutuu. Jos ennakoitun suojatun liiketoimen ei enää odoteta toteutuvan, omaan pääomaan kertynyt voitto tai tappio kirjataan kuitenkin välittömästi tulosvaikutteisesti.

Muut suojausinstrumentit, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa

Siitä huolimatta, että eräät suojaussuhteet täyttävät konsernin riskienhallinnan asettamat tehokkaan suojauksen vaatimukset, niihin ei sovelleta suojauslaskentaa. Valuutta- ja korkoriskiä suojaavat johdannaiset kuuluvat tähän ryhmään. Kaupallisia virtoja suojaavien valuuttatermiinien käyvän arvon muutokset kirjataan konsernin noudattaman kirjaustavan mukaisesti liiketoiminnan muihin tuottoihin tai kuluihin, ja rahoituseriä suojaavien valuuttatermiinien arvon muutokset tuloslaskelmaan rahoituksen kurssivoittoihin ja -tappioihin. Taseessa ulkomaan valuutan määräisiin myyntisaamisiin ja ostovelkoihin liittyvät johdannaiset esitetään muissa lyhytaikaisissa saamisissa tai veloissa. Korkojohdannaisten käyvän arvon muutokset kirjataan rahoituseriin. Taseessa korkojohdannaisten käyvät arvot esitetään lyhyt- ja pitkäaikaisissa veloissa maturiteetin mukaisesti.

Suojausrahaston muutokset on esitetty liitetiedossa 21. "Omaa pääomaa koskevat liitetiedot" kohdassa "Arvonmuutosrahasto".

Oma pääoma

Osakepääomana esitetään yhtiön kaikki osakkeet. Jos yhtiö hankkii takaisin omia osakkeitaan, näiden hankinta vähennetään omasta pääomasta.

Osinko

Hallituksen yhtiökokoukselle ehdottamaa osinkoa ei ole vähennetty jakokelpoisesta omasta pääomasta ennen yhtiökokouksen hyväksyntää.

Liiketulos

IAS 1 Tilinpäätöksen esittäminen -standardi ei määrittele liiketuloksen käsitettä. Konserni on määrittänyt sen seuraavasti: liiketulos on nettosumma, joka muodostuu kun liikevaihtoon lisätään liiketoiminnan muut tuotot ja vähennetään ostokulut ja työsuhte-etuuksista aiheutuvat kulut, poistot ja mahdolliset arvonalentumistappiot sekä liiketoiminnan muut kulut. Kaikki muut tuloslaskelman erät esitetään liiketuloksen alapuolella.

Merkittävät luovutusvoitot ja -tappiot, lopetettujen toimintojen arvon alentumiset ja kirjaamiset, toimintojen uudelleenorganisoinnit tai merkittävät tuomioistuimen päätöksen tai ratkaisun perusteella maksetut vertailukelpoisuuteen vaikuttaviksi eriksi kirjatut korvaukset tai sakot sekä vertailukelpoinen liiketulos voidaan tarvittaessa esittää erillisenä osavuosikatsauksissa ja tilinpäätöstiedotteissa.

Kriittiset laskennalliset arviot ja harkinta

Tilinpäätöksen laadinta edellyttää johdon tekemiä arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat tilinpäätöksen sisältöön, sekä johdon harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden soveltamisessa. Tärkeimmillä arvioilla on vaikutusta mahdolliseen liikearvon ja muiden omaisuserien arvon alentumiseen sekä varauksiin. Toteutunut tulos voi poiketa näistä arvioista.

Tilinpäätöstä laadittaessa tehtävät arviot perustuvat johdon parhaaseen harkintaan tilinpäätöspäivänä. Arviot perustuvat menneitä kausia koskevaan kehitykseen sekä tulevaisuutta koskeviin todennäköisimmiksi katsottuihin oletuksiin tilinpäätöspäivänä. Oletukset liittyvät konsernin taloudellisen toimintaympäristön odotettavissa olevaan kehitykseen suhteessa myyntiin ja hankintamenotasoihin. Arvioita ja harkintaan perustuvia ratkaisuja tarkastellaan säännöllisesti.

Tärkeimmät alueet, joiden kohdalla on käytetty arvioita ja oletuksia, esitetään alla.

Johdon tekemät, konserniyhtiöiden tulevien tilikausien veronalaista tuloa koskevat oletukset huomioidaan kirjattujen laskennallisten verosaamisten määrää arvioidessa.

Arvonalentumistestaus

Konserni testaa mahdollisen liikearvon arvonalentumisen vuosittain.

Rahavirtoja tuottavien yksiköiden kerrytettävissä olevat rahamäärät määritetään käyttöarvoon perustuvilla laskelmilla. Näiden laskelmien tekeminen edellyttää arvioiden käyttöä. Vaikka käytetyt oletukset ovat johdon mielestä asianmukaisia, arvioidut kerrytettävissä rahamäärät saattavat poiketa merkittävästi toteutuneesta. Arvonalentumislaskelmassa käytettyihin oletuksiin liittyy johdon harkintaa, joka koskee eri tekijöiden kehityksen arviointia. Herkkyysanalyysi korostaa sitä, että tuoton kasvuun liittyvät tekijät ovat laskelmissa käytettyjen menetelmien, oletuksien ja arvioiden keskeisimpiä epävarmuuden lähteitä. Tämä herkkyys perustuu edellä mainittujen tekijöiden tulevan kehityksen arvioimisen vaikeuteen. Tarkempi kuvaus asiasta on liitetiedossa 11.

Laskennalliset verot

Laskennallinen verosaaminen kirjataan vain siihen määrään asti kuin on todennäköistä, että tulevaisuudessa syntyy verotettavaa tuloa, jota vastaan väliaikainen ero voidaan hyödyntää. Konserni arvioi tilinpäätösten yhteydessä laskennallisten verosaamisten kirjauserusteet. Tätä varten arvioidaan, miten todennäköisesti tytäryrityksillä on kerrytettävissä verotettavaa tuloa, jota vastaan käyttämättömät verotukselliset tappiot tai käyttämättömät verotukseen liittyvät hyvitykset voidaan hyödyntää. Tarkempi kuvaus asiasta on liitetiedossa 16.

Vaihto-omaisuuden arvostaminen

Johdon periaatteena on kirjata hitaasti liikkuvalla ja vanhentuneelle vaihto-omaisuudelle arvonalentumistappio, joka perustuu johdon parhaaseen arviointiin konsernin omistuksessa tilinpäätöspäivänä mahdollisesti olevasta käyttökelvottomasta vaihto-omaisuudesta. Konsernilla on johdon hyväksymä vaihto-omaisuuden arvostamispolitiikka. Johdon arviot perustuvat johdonmukaiseen ja jatkuvaan seurantaan ja arviointiin.

Ilmastoon liittyvien asioiden vaikutus tilinpäätökseen

Yhtiö on arvioinut ilmastonmuutokseen liittyvät riskit ja mahdollisuudet sekä niiden taloudelliset vaikutukset Task Force on Climate Related Financial Disclosure (TCFD) -mallin mukaisesti. Keskeiset riskit liittyvät muun muassa lainsäädäntöön, vähäpäästöisemmän teknologian saatavuuteen, energiakustannuksiin, kuluttajakäyttäytymiseen sekä kiinnostavuuteen työnantajana ja sijoituskohteena. Tilinpäätöksessä ilmastoon liittyvät asiat vaikuttavat pääasiassa johdon arvioihin tulevista pitkän aikavälin kassavirroista esimerkiksi arvonalentumistestauksen ja laskennallisen verosaamisen arvostuksen osalta.

Ehdollisen kauppahintasaamisen arvostus

Baltian liiketoiminnan myyntiin liittyvä ehdollinen kauppahintasaaminen sisältää merkittävästi johdon arviota ja harkintaa. Tarkempi kuvaus asiasta on liitetiedossa 20.

Oletus toiminnan jatkuvuudesta

Tilinpäätös on laadittu perustuen toiminnan jatkuvuuteen. Jos osoittautuisi, ettei tilinpäätöksen laatiminen toiminnan jatkuvuuteen perustuen ole perusteltua, yhtiön varojen ja velkojen kirjanpitoa ja/tai luokittelua jouduttaisiin muuttamaan. Tämä johtaisi laskennallisten verosaamisten alaskirjaukseen ja pitkäaikaisten omaisuususerien käypään arvoon arvostamiseen. Katso "Oletus toiminnan jatkuvuudesta" laadintaperiaatteiden alussa.

Uuden ja uudistetun IFRS-normiston soveltaminen

Millään jo julkaistulla mutta ei vielä voimassa olevalla IFRS-standardilla tai IFRIC-tulkinnalla ei odoteta olevan olennaista vaikutusta konsernille.

Tuloslaskelman liitetiedot

1. Toimintasegmentit

Konsernin operatiivisesta toiminnasta vastaa konsernin toimitusjohtaja konsernin johtoryhmän avustamana. Toimintasegmentit on määritelty niiden raporttien perusteella, joita konsernin johtoryhmä käyttää resurssien jakamiseen ja tuloksellisuuden arviointiin.

Konsernin johtoryhmä seuraa liiketoimintaa maantieteellisesti. Maantieteellisesti katsottuna johto arvioi tulosta Suomessa ja Tanskassa. Puolan yksikkö, joka on aikaisemmin raportoitu osana Ruotsia, raportoidaan nyt osana Suomea. Vuoden 2022 tiedot on oikaistu vastaavasti.

Kaikki maantieteelliset segmentit valmistavat, myyvät ja markkinoivat lihatuotteita ja -valmisteita sekä valmisruokia. Tämän lisäksi konserni myy vähäisessä määrin teurastus- ja kuljetuspalveluja.

Segmenttien liikevaihto ja liikevoitto eivät sisällä sisäistä myyntiä ja katetta. Segmentit raportoivat ulkoista myyntiä ja ulkoisen myynnin kustannuksia.

Segmenttien varat ja velat ovat sellaisia liiketoiminnan eriä, jotka ovat suoraan tai perustellusti kohdistettavissa ao. segmentin liiketoimintaan. Segmentin varoihin on laskettu aineelliset ja aineettomat hyödykkeet, osuudet osakkuusyhtiöissä, vaihto-omaisuus ja korottomat saamiset. Segmentin velkoihin sisältyvät leasing velat ja lyhytaikaiset, korottomat velat. Kohdistamattomat erät sisältävät rahoitus- ja veroeriä sekä koko konsernille yhteisiä eriä.

Vuosi 2023	Ruotsin toiminnot	Suomen toiminnot	Tanskan toiminnot	Baltian toiminnot	Toiminta- segmentit yhteensä	Konserni- hallinto	Eliminoinnit	Kohdistamattomat	Konserni yhteensä
TULOSLASKELMATIEDOT									
Liikevaihto	-	933,0	230,2	-	1 163,2	-	-	-	1 163,2
Liiketulos	-	20,7	3,1	-	23,8	-6,4	-	-	17,4
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	-	2,0	-0,7	-	1,3	-	-	-	1,3
Rahoitustuotot ja -kulut								-27,7	-27,7
Tuloverot								-6,6	-6,6
Tilikauden tulos									-15,6
TASETIEDOT									
Segmentin varat	-	471,0	69,6	-	540,7	59,2	-85,1	-	514,8
Osuudet osakkuusyrityksissä	-	20,1	3,5	-	23,6	-	-	-	23,6
Myytäväinä oleviksi luokitellut varat	246,0	-	-	-	246,0	-	-	-	246,0
Kohdistamattomat varat	-	-	-	-	-	-	-	67,3	67,3
Varat yhteensä	246,0	491,1	73,2	-	810,3	59,2	-85,1	67,3	851,7
Segmentin velat	-	208,9	24,8	-	233,7	38,5	-20,7	-	251,5
Myytäväinä oleviksi luokitellut velat	139,0	-	-	-	139,0	-	-	-	139,0
Kohdistamattomat velat	-	-	-	-	-	-	-	223,2	223,2
Velat yhteensä	139,0	208,9	24,8	-	372,7	38,5	-20,7	223,2	613,7

Vuosi 2023	Ruotsin toiminnot	Suomen toiminnot	Tanskan toiminnot	Baltian toiminnot	Toiminta- segmentit yhteensä	Konserni- hallinto	Eliminoinnit	Kohdistamattomat	Konserni yhteensä
MUUT TIEDOT									
Liikevaihto, tavarat	-	929,5	230,2	-	1 159,7	-	-	-	1 159,7
Liikevaihto, palvelut	-	3,5	-	-	3,5	-	-	-	3,5
Investoinnit	-	25,5	8,1	-	33,6	1,0	-	-	34,6
Poistot	-	-29,7	-4,5	-	-34,2	-1,1	-	-	-35,3
Arvonalentumiset	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Liikearvot	-	27,8	-	-	27,8	-	-	-	27,8
Rahavirta ilman rahoituskuluja	3,4	26,1	10,7	-1,0	39,2	63,3	-	-	102,5
Rahavirta ilman rahoituskuluja, täsmäytys konserni yhteensä									
Liiketoiminnan rahavirta									50,6
Rahoituserät (-)									26,4
Investointien rahavirta									22,6
Myönnettyt lainat ja lainasaamisten takaisinmaksut (-)									2,8
Rahavirta ilman rahoituskuluja									102,5

Vuosi 2022	Ruotsin toiminnot	Suomen toiminnot	Tanskan toiminnot	Baltian toiminnot	Toiminta- segmentit yhteensä	Konserni- hallinto	Eliminoinnit	Kohdistamattomat	Konserni yhteensä
TULOSLASKELMATIEDOT									
Liikevaihto	-	877,2	220,4	-	1 097,5	-	-	-	1 097,5
Liiketulos	-	6,4	1,4	-	7,8	-10,3	-	-	-2,6
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	-	5,0	0,3	-	5,3	-	-	-	5,3
Rahoitustuotot ja -kulut								-16,0	-16,0
Tuloverot								-2,7	-2,7
Tilikauden tulos									-16,0

Vuosi 2022	Ruotsin toiminnot	Suomen toiminnot	Tanskan toiminnot	Baltian toiminnot	Toiminta-segmentit yhteensä	Konserni-hallinto	Eliminoinnit	Kohdistamattomat	Konserni yhteensä
TASETIEDOT									
Segmentin varat	286,9	453,0	71,7	-	811,7	29,1	-52,0	-	788,8
Osuudet osakkuusyhtiöissä	5,0	19,1	4,7	-	28,8	0,5	-	-	29,3
Myytäväinä oleviksi luokitellut varat	-	-	-	101,9	101,9	-	-	-	101,9
Kohdistamattomat varat	-	-	-	-	-	-	-	55,9	55,9
Varat yhteensä	291,9	472,2	76,4	101,9	942,4	29,6	-52,0	55,9	976,0
Segmentin velat	126,9	198,4	22,5	-	347,9	14,1	-6,7	-	355,3
Myytäväinä oleviksi luokitellut velat	-	-	-	40,4	40,4	-	-	-	40,4
Kohdistamattomat velat	-	-	-	-	-	-	-	294,8	294,8
Velat yhteensä	126,9	198,4	22,5	40,4	388,3	14,1	-6,7	294,8	690,5
MUUT TIEDOT									
Liikevaihto, tavarat	-	873,2	220,4	-	1 093,6	-	-	-	1 093,6
Liikevaihto, palvelut	-	3,9	-	-	3,9	-	-	-	3,9
Investoinnit	-	19,0	5,4	-	24,4	1,3	-	-	25,7
Poistot	-	-29,5	-4,4	-	-33,8	-1,2	-	-	-35,1
Arvonalentumiset	-	2,3	-	-	2,3	-	-	-	2,3
Liikearvot	18,9	27,8	-	-	46,8	-	-	-	46,8
Rahavirta ilman rahoituskuluja	8,2	1,1	-3,4	-17,5	-11,6	-1,8	-	-	-13,4
Rahavirta ilman rahoituskuluja, täsmäytys konserni yhteensä									
Liiketoiminnan rahavirta									18,9
Rahoituserät (-)									11,1
Investointien rahavirta									-40,8
Myönnettyt lainat ja lainasaamisten takaisinmaksut (-)									-2,6
Rahavirta ilman rahoituskuluja									-13,4

2. Liiketoiminnan muut tuotot

	2023	2022
Vuokratuotot	1,6	1,2
Myyntivoitot pysyvistä vastaavista	0,1	0,0
Valuuttajohdannaisten kurssivoitot	0,8	0,6
Vakuutuskorvaus	0,2	2,0
Julkiset avustukset	0,3	0,1
Liiketoiminnan muut tuotot	1,0	2,2
Liiketoiminnan muut tuotot	4,0	6,1

3. Materiaalit ja palvelut

	2023	2022
Ostot tilikauden aikana	-693,6	-669,2
Varastojen lisäys tai vähennys	-10,7	10,0
Valmistus omaan käyttöön	0,0	0,0
Aineet, tavarat, tarvikkeet	-704,3	-659,2
Ulkopuoliset palvelut	-96,1	-94,7
Materiaalit ja palvelut	-800,4	-753,9

4. Työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut

	2023	2022
Palkat ja palkkiot	-169,1	-163,8
Osakepalkkiojärjestelmän kulut	-0,1	0,0
Eläkekulut, maksupohjaiset järjestelyt	-25,0	-24,3
Eläkekulut, etuusperusteiset järjestelyt	-0,3	-0,3
Eläkekulut yhteensä	-25,4	-24,7
Muut henkilösivukulut	-11,5	-11,0
Työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut	-206,1	-199,5
Johtoon kuuluvien avainhenkilöiden saama kompensatio:		
Lyhytaikaiset työsuhde-etuudet	-2,9	-3,2
Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet	-0,4	-0,5
Työsuhteen päättämiseen liittyvät etuudet	-0,1	-1,6
Osakeperusteiset maksut	-0,1	-0,4
Johdon palkat, palkkiot ja etuudet	-3,5	-5,8
Henkilöstömäärä tilikauden aikana keskimäärin (FTE):		
Toimihenkilöt	655	650
Työntekijät	2 968	2 981
Yhteensä	3 623	3 631

Hallituksen jäsenet	Palkat ja palkkiot	Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet
Reijo Kiskola, Puheenjohtaja	0,125	-
Jari Mäkilä, Varapuheenjohtaja	0,058	-
Per Olof Nyman	0,055	-
Harri Suutari	0,052	-
Terhi Tuomi	0,050	-
Anne Koutonen	0,062	-
Ilkka Uusitalo	0,034	-
Ove Conradsson	0,034	-
Yhteensä	0,470	-
Toimitusjohtaja		
Juha Ruohola	0,577	0,106

Konsernin johtoryhmän suomalaisilla jäsenillä on maksuperusteinen lisäeläkevakuutus. Lisäeläkevakuutusmaksun suuruus on 20 prosenttia vakuutetun vuosipalkasta. Lisäeläkesopimusten mukainen eläkeikä on 63 vuotta.

Osakepalkkiojärjestelmä

Osakepalkkiojärjestelmä 2018

HKScan Oyj:n hallitus hyväksyi 7.2.2018 osakepohjaisen kannustinjärjestelmän konsernin avainhenkilöille. Järjestelmä koostuu suoriteperusteisesta osakepalkkiojärjestelmästä (Performance Share Plan - PSP) päärakenteena sekä ehdollisesta osakepalkkiojärjestelmästä (Restricted Share Plan - RSP) täydentävänä osakepalkkiojärjestelmänä. Kukin järjestelmä kattaa kolme vuoden pituisen jakson. Osakepalkkiojärjestelmän osallistujien ansaintamahdollisuus on rajattu.

Vuonna 2021 hallitus päätti, että Osakepalkkio-ohjelmien 2018–2020 ja 2019–2021 alkuperäisten kriteerien toteutumien perusteella ansaittavista osakkeista noin puolet maksetaan vuosina 2021–2023, työssäolovelvoite huomioiden. Varmistaakseen palkkionmaksujen yhdenmukaisuuden yhtiön pitkän aikavälin suoriutumisen ja osakkeenomistajien tuottojen kanssa, hallitus päätti lykätä ja maksaa loppuosan konsernin johtoryhmän palkkioista vuosina 2024–2025. Palkkiot, joiden maksua lykätään, maksetaan hallituksen osakkeen kokonaistuotolle (TSR) ja kannattavuudelle asettamien vähimmäistavoitteiden saavuttamisen ja työssäolovelvoitteen toteutumisen perusteella. Hallitus on asettanut enimmäismäärän lykätyn palkkion kustannuksille.

Keväällä 2023 maksettiin 115 137 osaketta 5 osallistujalle ansaintajaksolta 2019–2021. Lisäksi maksettiin rahaosuus, jolla katettiin palkkiosta aiheutuvia veroja.

PSP 2018–2020

Palkkiot ansaintajaksolta maksetaan osittain yhtiön A-sarjan osakkeina ja osittain rahana vuosina 2021–2025. Rahaosuudella pyritään kattamaan palkkiosta avainhenkilöille aiheutuvia veroja ja veronluonteisia maksuja. Mikäli avainhenkilön työ- tai toimisuhte päättyy ennen palkkion maksamista, palkkiota ei pääsääntöisesti makseta. PSP 2018–2020-ohjelmaan sovellettavat ansaintakriteerit vuodelle 2018 ovat HKScanin vertailukelpoinen liikevoitto (EBIT) sekä vertailukelpoinen osakekohtainen tulos (EPS) ja vuosille 2019–2020 HKScanin operatiivinen kassavirta.

Palkkiojärjestelmän piiriin kuuluu noin 30 henkilöä. Ansaintajakson perusteella maksettavat palkkiot ovat yhteensä enintään noin 910 400 HKScan Oyj:n A-sarjan osaketta sisältäen rahana maksettavan osuuden. Mikäli HKScanin A-sarjan osakkeen arvo ohjelman päättyessä on enemmän kuin kolminkertainen verrattuna osakkeen arvoon ohjelman alkaessa, tämän rajan ylittävä osa palkkiosta leikataan eikä sitä makseta.

PSP 2019-2021

Palkkiot ansaintajaksolta maksetaan osittain yhtiön A-sarjan osakkeina ja osittain rahana vuosina 2022-2025. Rahaosuudella pyritään kattamaan palkkiosta avainhenkilöille aiheutuvia veroja ja veronluonteisia maksuja. Mikäli avainhenkilön työ- tai toimisuhte päättyy ennen palkkion maksamista, palkkiota ei pääsääntöisesti makseta. PSP 2019-2021 -ohjelmaan sovellettava ansaintakriteeri on HKScanin operatiivinen kassavirta.

PSP 2019-2021 -ohjelmaan ovat oikeutettuja osallistumaan HKScan-konsernin johtoryhmän jäsenet, yhteensä enintään 10 henkilöä. Ansaintajakson perusteella maksettavat palkkiot ovat yhteensä enintään noin 1322 200 HKScan Oyj:n A-sarjan osaketta sisältäen rahana maksettavan osuuden. Mikäli HKScanin A-sarjan osakkeen arvo ohjelman päättyessä on enemmän kuin nelinkertainen verrattuna osakkeen arvoon ohjelman alkaessa, tämän rajan ylittävä osa palkkiosta leikataan eikä sitä makseta.

RSP 2019-2021

Mahdolliset palkkiot ansaintajaksolta maksetaan osittain yhtiön A-sarjan osakkeina ja osittain rahana vuosina 2022-2025. Rahaosuudella pyritään kattamaan palkkiosta avainhenkilöille aiheutuvia veroja ja veronluonteisia maksuja. Mikäli avainhenkilön työ- tai toimisuhte päättyy ennen palkkion maksamista, palkkiota ei makseta. Yllä mainitun työsuhteen jatkumisehdon lisäksi hallitus on asettanut RSP 2019-2021-ohjelmalle yhtiötason taloudellisen mittarin, jonka täytyminen on edellytyksenä osakepalkkion maksamiselle ohjelman perusteella. Kyseinen mittari perustuu vertailukelpoiseen sijoitetun pääoman tuoton (ROCE) ennen veroja keskiarvoon.

RSP 2019-2021 -ohjelmaan ovat oikeutettuja osallistumaan HKScan-konsernin johtoryhmän jäsenet, yhteensä enintään 10 henkilöä. Ansaintajakson perusteella maksettavat palkkiot ovat yhteensä enintään noin 881 500 HKScan Oyj:n A-sarjan osaketta sisältäen rahana maksettavan osuuden. Mikäli HKScanin A-sarjan osakkeen arvo ohjelman päättyessä on enemmän kuin nelinkertainen verrattuna osakkeen arvoon ohjelman alkaessa, tämän rajan ylittävä osa palkkiosta leikataan eikä sitä makseta.

Suoriteperusteinen osakepalkkiojärjestelmä 2023-2027

HKScan Oyj:n hallitus hyväksyi 3.4.2023 osakepohjaisen kannustinjärjestelmän konsernin toimitusjohtajalle. Suoriteperusteisessa osakepalkkiojärjestelmässä 2023-2027 on yksi (1) viiden (5) vuoden mittainen ansaintajakso, joka kattaa tilikaudet 2023-2027. Järjestelmässä toimitusjohtajalla on mahdollisuus ansaita HKScan Oyj:n A-sarjan osakkeita ansaintakriteerien saavuttamisen perusteella. Järjestelmän mahdolliset palkkiot maksetaan kolmessa erässä toukokuun 2026, toukokuun 2027 ja toukokuun 2028 loppuun mennessä.

Ansaintajaksolta 2023-2027 maksettavat palkkiot vastaavat yhteensä enintään noin 1,9 miljoonan HKScan Oyj:n osakkeen arvoa sisältäen myös rahana maksettavan osuuden. Suoriteperusteisen osakepalkkiojärjestelmän perusteella maksettavan palkkion määrää leikataan, jos hallituksen asettamat rajat ansaintajaksolta 2023-2027 maksettavalle palkkiolle saavutetaan.

Suoriteperusteisen osakepalkkiojärjestelmän palkkio maksetaan osittain HKScanin osakkeina ja osittain rahana. Palkkion rahaosuudella pyritään kattamaan palkkiosta osallistujalle aiheutuvia veroja ja veronluonteisia maksuja. Pääsääntöisesti palkkion maksu ei ole sitova, jos toimitusjohtajasopimus päättyy ansaintajakson aikana.

Osakepalkkiojärjestelmän perustiedot ja tapahtumat on koottu seuraaviin taulukoihin.

Osakepohjaiset kannustimet tilikaudella 1.1.-31.12.2023

Järjestelmä	Suoriteperusteinen osakepalkkiojärjestelmä 2023-2027		Osakepalkkiojärjestelmä 2018				Yhteensä / Keskiarvo
	PSP 2023-2027	PSP 2019-2021 (2. erä)	RSP 2019-2021 (2. erä)	PSP 2019-2021 (1. erä)	RSP 2019-2021 (1. erä)	PSP 2018-2020	
Instrumentti							
Osakepalkkioita enintään, brutto kpl	1 944 445	661 100	440 750	661 100	440 750	910 400	5 058 545
Myöntämispäivä	3.4.2023	26.6.2019	26.6.2019	26.6.2019	26.6.2019	5.3.2018	
Oikeuden syntyminen / maksu viimeistään, pvm	31.5.2026, 31.5.2027, 31.5.2028	31.3.2023, 31.5.2024, 31.5.2025	31.3.2023, 31.5.2024, 31.5.2025	31.3.2022, 31.5.2024, 31.5.2025	31.3.2022, 31.5.2024, 31.5.2025	31.3.2021, 31.3.2022, 31.5.2024, 31.5.2025	
Maksimi juoksuaika, vuotta	5	6	6	6	6	7	5,9
Jäljellä oleva juoksuaika, vuotta	4,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	3,7
Oikeuden syntymisehdot	EBIT, EPS, velanhoitokapasiteetti, työssäolovelvoite	Operatiivinen kassavirta, Työssäolovelvoite, lisäksi 2024-2025 maksuilla osakkeen kokonaistuotto- ja kannattavuustavoitteet	ROCE, Työssäolovelvoite, lisäksi 2024-2025 maksuilla osakkeen kokonaistuotto- ja kannattavuustavoitteet	Operatiivinen kassavirta, Työssäolovelvoite, lisäksi 2024-2025 maksuilla osakkeen kokonaistuotto- ja kannattavuustavoitteet	ROCE, Työssäolovelvoite, lisäksi 2024-2025 maksuilla osakkeen kokonaistuotto- ja kannattavuustavoitteet	2018: EBIT (50%), EPS (50%), 2019-2020: Operatiivinen kassavirta Työssäolovelvoite, lisäksi 2024-2025 maksuilla osakkeen kokonaistuotto- ja kannattavuustavoitteet	
Henkilöitä tilikauden päättyessä	1	6	5	6	5	4	
Maksutapa	Osakkeita ja rahaa	Osakkeita ja rahaa	Osakkeita ja rahaa	Osakkeita ja rahaa	Osakkeita ja rahaa	Osakkeita ja rahaa	
Muutokset tilikauden aikana	PSP 2023-2027	PSP 2019-2021 (2. erä)	RSP 2019-2021 (2. erä)	PSP 2019-2021 (1. erä)	RSP 2019-2021 (1. erä)	PSP 2018-2020	Yhteensä
1.1.2023							
Myönnetty palkkiot tilikauden alkaessa	-	219 350	231 800	132 424	115 900	56 950	756 424
Muutokset tilikauden aikana							
Myönnetty	1 944 445	-	-	-	-	-	1 944 445
Menetetty	-	-	-	-	-	-	0
Toteutetut	-	86 924	115 900	-	-	-	202 824
Rauenneet	-	-	-	-	-	-	0
31.12.2023							
Myönnetty palkkiot tilikauden päättyessä	1 944 445	132 426	115 900	132 424	115 900	56 950	2 498 045

Käyvän arvon määrittely

IFRS 2:n mukaan osakeperusteiset kannustinjärjestelmät tulee arvostaa käypään arvoon myöntämishetkellä ja kirjataan kuluksi oikeuden syntymisajanjakson kuluessa. Palkkion käypä arvo kirjataan omaan pääomaan ja mahdolliset palkkion lisäksi tulevat sosiaalikulut vieraaseen pääomaan. Omaan pääomaan kirjattavan osuuden käypä arvo on palkkion myöntämishetkellä HKScanin A-osakeen kurssi vähennettynä odotetuilla osingoilla. Markkinaperusteinen osakkeen kokonaistuottokriteeri (TSR) on huomioitu käyvässä arvossa Monte-Carlo simulaatiolla. Velkaan kirjattavan osuuden käypää arvoa tarkistetaan uudelleen jokaisena raportointipäivänä osakepalkkion maksuhetkeen asti.

Kauden aikana myönnettyjen osakepalkkioiden käypä arvo ja vaikutus tulokseen määritettiin seuraavilla parametreilla:

Tilikauden aikana myönnettyjen osakepalkkioiden arvostusparametrit

Osakkeen kurssi myöntämishetkellä, €	0,78
Osakkeen kurssi tilikauden päättyessä, €	0,83
Juoksuaika, vuotta	4,2
Odotetut osingot, €	0
Käypä arvo myöntämishetkellä yhteensä, €	1 516 667
Käypä arvo raportointihetkellä yhteensä, €	151 667

Osakepohjaisten kannustimien vaikutus tulokseen ja taloudelliseen asemaan tilikauden aikana

Tilikauden kustannukset, osakepohjaiset maksut, euroa	101 668
Omana pääomana kirjattava, euroa	106 772
Osakepohjaisista maksuista aiheutuva velka tilikauden lopussa, euroa	6 886
Arvio raportointihetkellä maksamattomien ohjelmien veroihin tarkoitettusta rahaosuudesta.	196 273

5. Poistot ja arvonalentumiset

	2023	2022
Suunnitelman mukaiset poistot	-24,9	-25,3
Käyttöoikeusomaisuuserien poistot	-10,4	-9,8
Arvonalentumiset	-	2,3
Yhteensä	-35,3	-32,7

Vuonna 2022 2,3 miljoonan euron arvonalentumistappion peruutus kirjattiin Euran tehtaaseen nousseen käyttöasteen ja parantuneen näkymän johdosta.

6. Liiketoiminnan muut kulut

	2023	2022
Vuokrat	-1,2	-1,1
Luovutustappiot pysyvistä vastaavista	-2,9	-0,2
Vapaaehtoiset henkilöstökulut	-8,4	-7,8
Energia	-24,5	-38,5
Kunnossapito	-25,9	-24,9
Mainos-, markkinointi- ja edustuskulut	-12,0	-10,8
Palvelu-, tietohallinto- ja konttorikulut	-20,3	-21,8
Valuuttajohdannaisten kurssitappiot	-0,8	-0,7
Muut kulut	-12,1	-14,3
Liiketoiminnan muut kulut yhteensä	-108,0	-120,1

Tilintarkastuspalkkiot

Konsernin tilintarkastuspalkkiot sen riippumattomille tilintarkastajille esitetään alla olevassa taulukossa. Varsinaisen tilintarkastuksen tilintarkastusmenot liittyvät vuositilinpäätösten tarkastukseen ja niihin läheisesti liittyviin lainsäädännöllisiin toimintoihin. Tilintarkastuksen muita palkkioita ovat mm. verokonsultointi ja yritysjärjestelyissä avustaminen.

	2023	2022
Tilintarkastuspalkkiot	-0,5	-0,5
Veroneuvonta	0,0	0,0
Muut palkkiot	-0,1	-0,1
Tilintarkastusmenot yhteensä	-0,6	-0,6

Ernst & Young Oy:lle maksettiin muista kuin tilintarkastukseen liittyvistä palveluista HKScan-konsernin yhtiöille yhteensä 76 tuhatta euroa tilikauden 2023 aikana.

7. Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot	2023	2022
Osinkotuotot	0,2	0,1
Korkotuotot		
Korkotuotot lainoista ja saamisista	2,6	1,3
Korkotuotot korkojohdannaisista	0,8	0,2
Muut rahoitustuotot	0,0	0,0
Yhteensä	3,6	1,7
Rahoituskulut		
Korkokulut		
Korkokulut jaksotettuun hankintamenoan arvostetuista rahoitusveloista	-21,5	-10,7
Korkokulut korkojohdannaisista	-0,6	-1,1
Korkokulut vuokrasopimusveloista	-4,4	-4,1
Muut rahoituskulut		
Korkojohdannaisten käyvän arvon muutos	-0,1	1,4
Muut rahoituskulut	-4,2	-2,6
Kurssierot lainoista ja saamisista	-0,5	-0,6
Yhteensä	-31,3	-17,7
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-27,7	-16,0

8. Tuloverot

Tuloverot	2023	2022
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	-2,9	-2,4
Aikaisempien tilikausien verot	-	0,0
Laskennallisten verovelkojen ja -saamisten muutos	-3,7	-0,3
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	-6,6	-2,7
Verokannan täsmäytys, kumulatiivinen		
Kirjanpidon voitto/tappio ennen veroja	-9,0	-13,3
Laskennallinen vero emoyhtiön verokannalla	1,8	2,7
Ulkomaisten tytäryhtiöiden poikk. verokantojen vaikutukset	0,1	0,0
Osuus osakkuusyritysten tuloksista	0,3	1,1
Verovapaat tulot	0,0	0,0
Vähennyskelvottomat menot	-	-0,3
Tilikauden tappioista kirjaamaton vero	-8,3	-6,2
Aikaisempien tilikausien vero	-0,5	0,0
Verokulu tuloslaskelmassa	-6,6	-2,7

9. Osakekohtainen tulos

	2023	2022
Emoyrityksen omistajille kuuluva tilikauden voitto jatkuvista toiminnoista	-19,6	-19,7
Emoyrityksen omistajille kuuluva tilikauden voitto lopetetuista toiminnoista	-6,9	-50,0
Hybridilainan laskennallinen korko (verojen jälkeen), jatkuvat toiminnot	-1,7	-1,7
Yhteensä	-28,1	-71,3
Ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo (1 000 kpl)	97 426	97 291
Laimennusvaikutuksella oikaistut ulkona olevat osakkeet, painotettu keskiarvo	97 426	97 291
Laimentamaton osakekohtainen tulos, jatkuvat toiminnot (euroa/osake)	-0,22	-0,22
Laimennusvaikutuksella oikaistu tulos, jatkuvat toiminnot (euroa/osake)	-0,22	-0,22
Laimentamaton osakekohtainen tulos, lopetetut toiminnot (euroa/osake)	-0,07	-0,51
Laimennusvaikutuksella oikaistu tulos, lopetetut toiminnot (euroa/osake)	-0,07	-0,51
Laimentamaton osakekohtainen tulos, (euroa/osake)	-0,29	-0,73
Laimennusvaikutuksella oikaistu tulos, (euroa/osake)	-0,29	-0,73

Taseen liitetiedot

10. Aineettomat hyödykkeet

	2023	2022
Hankintameno 1.1.	111,4	114,7
Muuntoerot	0,2	-4,7
Lisäykset	0,9	2,0
Siirrot erien välillä	2,3	1,3
Myytävänä oleviksi luokitellut varat	-55,5	-2,0
Hankintameno 31.12.	59,3	111,4
Kertyneet poistot 1.1.	-44,3	-41,7
Muuntoerot	0,0	0,4
Tilikauden poisto	-4,0	-4,5
Myytävänä oleviksi luokitellut varat	5,1	1,5
Kertyneet poistot 31.12.	-43,2	-44,3
Kirjanpitoarvo 31.12.	16,2	67,1

Ruotsin liiketoimintaan kuuluvat aineettomat hyödykkeet on luokiteltu myytävänä oleviksi varoiksi vuonna 2023. Jäljellä oleva tasearvo muodostuu IT-ohjelmistoista, tuotemerkeistä ja liittymismaksuista.

11. Liikearvo

	2023	2022
Hankintameno 1.1.	46,8	71,3
Muuntoerot	0,1	-2,3
Poistot ja arvonalentumiset	-	-15,6
Myytävänä oleviksi luokitellut varat	-19,0	-6,6
Kirjanpitoarvo 31.12.	27,8	46,8

Liikearvojen kohdistus

Kaikki konsernin liikearvon kirjaamiseen johtaneet hankinnat ovat kohdistuneet yksittäisen rahavirtaa tuottavan yksikön nettovarojen hankintaan tai liiketoiminnan hankintaan, ja liikearvo on hankintakohtaisesti kohdistettu kyseiselle rahavirtaa tuottavalle yksikölle. Kaikki konsernin liikearvo kohdistuu Suomelle. Tanskan liikearvo on alaskirjattu vuonna 2017. Tanskan osalta testataan muiden omaisuususerien arvonalentumista.

Liikearvojen erittely	2023	2022
Suomi	27,8	19,8
Ruotsi	-	26,9
Yhteensä	27,8	46,8

Arvon alentumistestaus

Yhtiö laatii arvonlennustestauslaskelmat vuosittain. Keskeisiä oletuksia laskelmissa ovat liiketoiminnan kasvunäkymät, kustannuskehitys ja käytetty diskonttokorko.

Johto tarkastelee liiketoiminnan tuloksia liiketoimintakohtaisesti, ja on tunnistanut Suomen ja Tanskan rahavirtaa tuottaviksi yksiköiksi. Johto seuraa liikearvoa rahavirtaa tuottavien yksiköiden tasolla. Ruotsin liiketoimintayksikkö, poislukien Puolan yksikkö, on luokiteltu myytävänä olevaksi ja arvostettu IFRS 5 mukaisesti käypään arvoon vähennettynä myynnistä aiheutuville kustannuksilla, katso liite 20. Luokittelun yhteydessä Ruotsin rahavirtaa tuottavalle yksikölle kohdistuneesta liikearvosta allkoitiin 8 miljoonaa euroa Puolan yksikölle, joka on testattu osana Suomen rahavirtaa tuottavaa yksikköä 31.12.2023.

Arvonlennustestauksessa kaikki rahavirtaa tuottavan yksikön varat testataan tulevaisuuden rahavirtaa vastaan. Rahavirtaa tuottavan yksikön liiketoiminnasta kerryttävissä oleva rahamäärä perustuu arvon alentumistestauksessa käyttöarvolaskelmiin. Laskelmissa käytetyt rahavirta-arviot perustuvat johdon taloudellisiin suunnitelmiin. Suomen liikevaihdon ennustetaan kasvavan 2,9 prosenttia ja Tanskan 2,2 prosenttia vuonna 2024. Suunnitelmissa on EBITDA-parannus vuodelle 2024. Vuoden 2024 jälkeiselle terminaalijaksolle ei ole laskettu muuta tuloskehitystä kuin terminaalikasvukerroin. HKScanin pitkän aikavälin taloudellinen tavoite yli 4 prosentin liiketulos, joka on myös kilpailijoiden saavuttama taso, ei ole käytetty oletuksena laskelmassa, sillä yhtiö on jäänyt aiempina vuosina ennusteista ja nykyinen liiketulosprosentti on selvästi alle tavoitetason. Oletuksena on, että Suomessa myynnin rakenne paranee ja Tanskassa uusien lisäarvotuotteiden myynti kasvaa. Lisäksi molempien maiden osalta oletuksena on tuotannon tehokkuuden parantaminen. Kustannusinflaation odotetaan olevan maltillinen. Vuotta 2023 edeltävien vuosien ennusteista jäämisen takia diskonttauskorko sisältää tulevaisuuden kassavirtojen epävarmuuteen liittyvän riskilisansin. Terminaali rahavirta on ekstrapoloitu käyttäen kasvukerrointa (2,0 prosenttia).

Korkokanta on määritelty oman ja vieraan pääoman painotettuna keskikustannuksena (WACC). Korkokannan laskenta perustuu samalla alalla toimivien yhtiöiden (verrokkiryhmä) markkinatietoon. Lisäksi laskennassa on huomioitu johdon arvioon perustuva yhtiökohtainen riskilisa, joka on Suomen ja Tanskan osalta 3,5 %. Tämä sisältää kuluttajakäyttäytymiseen ja tulevaisuuden kassavirtoihin liittyvän epävarmuuden. Käytetyt korkokannat ennen veroja ovat Suomessa 9,5 (8,7) prosenttia ja Tanskassa 8,9 (8,2) prosenttia.

Kunkin rahavirtaa tuottavan yksikön herkkyys arvon alentumiselle testataan diskonttauskorkoa ja tulevaa rahavirtaa muuttamalla. Herkkyysanalyysin perusteella yhden prosenttiyksikön nousu diskonttauskorossa johtaisi arvon alentumiseen, joka olisi 18 miljoonaa euroa Suomessa ja 6 miljoonaa euroa Tanskassa. Jos testauksen kaikkien tulevien vuosien EBITDA olisi 10 % pienempi, pitäisi kirjata arvon alentuminen, joka olisi 35 miljoonaa euroa Suomessa ja 12 miljoonaa euroa Tanskassa. Seuraavat korkokannan nousut prosenttiyksiköissä eivät johtaisi arvon alentumiseen, olettaen että muut tekijät pysyvät muuttumattomina: Suomi 0,6, Tanska 0,0. Seuraavat EBITDAn laskut eivät johtaisi arvon alentumiseen, olettaen että muut tekijät pysyvät muuttumattomina: Suomi 2 miljoonaa euroa ja Tanska 0 miljoonaa euroa. Tulevaisuuden rahavirrat testauksessa ylittivät testattavat varat seuraavasti: 29 miljoonaa euroa Suomessa ja 0 miljoonaa euroa Tanskassa.

Oheinen taulukko esittää testauksessa käytetyn EBITDAn miljoonina euroina. Vuodet 2022-2023 ovat toteumaa. Vertailukausi on oikaistu siten, että Suomi sisältää Puolan yksikön.

	2022	2023	2024	terminaalivuosi 2025
Suomi	32,0	49,3	49,5	49,5
Tanska	4,3	5,9	7,7	7,7

Arvon alentumistestin perusteella ei tehty arvon alentumiskirjauksia vuonna 2023. Vuonna 2022 arvonlennustestin perusteella tehtiin 15,6 miljoonan euron arvon alentumiskirjaus Baltian liikearvoon ennen segmentin luokittelua myytävänä olevaksi.

12. Aineelliset hyödykkeet

Aineelliset hyödykkeet 2023	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	6,7	336,6	712,8	5,4	27,2	1 088,8
Muuntoerot	0,0	0,8	1,1	-	0,4	2,3
Lisäykset	1,6	0,8	2,9	0,1	26,9	32,3
Vähennykset	0,0	-5,0	-11,6	0,0	-	-16,6
Muu muutos	-	-4,1	-21,1	-0,1	-	-25,3
Siirrot erien välillä	-	2,9	14,1	0,0	-19,7	-2,7
Myytäväinä oleviksi luokitellut varat	-2,0	-64,6	-200,4	-	-14,5	-281,5
Hankintameno 31.12.	6,4	267,5	497,7	5,3	20,3	797,2
Kertyneet poistot 1.1.	0,0	-226,3	-575,3	-4,8	-	-806,4
Muuntoerot	-	-0,5	-1,0	-	-	-1,4
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-	-	11,5	-	-	11,5
Tilikauden poisto	-	-7,6	-22,9	-0,1	-	-30,6
Muu muutos	-	4,1	21,1	0,1	-	25,3
Myytäväinä oleviksi luokitellut varat	-	61,5	144,8	-	-	206,4
Kertyneet poistot 31.12.	0,0	-168,7	-421,7	-4,8	-	-595,2
Kirjanpitoarvo 31.12.2023	6,4	98,8	76,0	0,6	20,3	202,0
Käyttöoikeusomaisuuserät (liite 13)	0,0	81,4	15,1	-	-	96,5
Myytäväinä oleviksi luokitellut varat	-	-11,1	-2,5	-	-	-13,6
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	6,3	169,0	88,7	0,6	20,3	284,9

Aineelliset hyödykkeet 2022	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	10,5	427,1	811,2	19,7	24,4	1 292,9
Muuntoerot	-0,2	-5,6	-16,7	-	-0,7	-23,2
Lisäykset	1,1	0,5	6,4	1,1	34,5	43,6
Vähennykset	-0,2	0,0	-1,0	-0,6	-	-1,9
Siirrot erien välillä	0,2	3,0	21,7	0,4	-26,5	-1,2
Myytäväksi luokitellut varat	-4,8	-88,3	-108,7	-15,1	-4,4	-221,4
Hankintameno 31.12.	6,7	336,6	712,8	5,4	27,2	1 088,8
Kertyneet poistot 1.1.	0,0	-277,6	-647,8	-17,5	-	-942,8
Muuntoerot	-	5,2	12,2	-	-	17,5
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-	0,0	0,8	0,0	-	0,8
Tilikauden poisto	-	-11,3	-28,1	-0,8	-	-40,2
Arvonlennusten palautukset	-	2,3	-	-	-	2,3
Myytäväksi luokitellut varat	-	55,0	87,6	13,4	-	156,0
Kertyneet poistot 31.12.	0,0	-226,3	-575,3	-4,8	-	-806,4
Kirjanpitoarvo 31.12.2022	6,7	110,3	137,5	0,6	27,2	282,4
Käyttöoikeusomaisuuserät (liite 13)	2,2	86,6	15,4	-	-	104,1
Myytäväksi luokitellut varat	-	-6,3	-1,6	-	-	-7,9
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	8,8	190,6	151,3	0,6	27,2	378,6

13. Käyttöoikeusomaisuuserät ja vuokrasopimusvelat

Yhtiö vuokraa maa-alueita, toimitiloja, koneita ja ajoneuvoja. Yhtiön vuokrasopimusten kesto vaihtelee koneiden ja laitteiden muutamista vuosista maa-alueiden kymmeneen vuosiin. Lyhytaikaisten ja arvoltaan vähäisten vuokrasopimusten osalta liiketoiminnan muihin kuluihin kirjattu kustannus oli -1,2 (-1,1) miljoonaa euroa.

	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Yhteensä	Vuokrasopimusvelka
Kirjanpitoarvo kauden alussa 1.1.2023	2,2	80,3	13,8	96,3	101,7
Muuntoerot	-	0,0	0,0	0,0	0,0
Lisäykset	0,1	9,2	6,4	15,7	15,7
Vähennykset	-2,2	-	0,0	-2,2	0,0
Poistot ja arvonalentumiset	0,0	-8,1	-5,1	-13,2	-
Muu muutos	-	-	-	-	-2,2
Maksut	-	-	-	-	-11,5
Myytäväenä oleviksi luokitellut varat	-	-11,1	-2,5	-13,6	-14,1
Kirjanpitoarvo 31.12.2023	0,0	70,3	12,7	82,9	89,6

	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Yhteensä	Vuokrasopimusvelka
Kirjanpitoarvo kauden alussa 1.1.2022	2,2	92,1	15,3	109,5	113,4
Muuntoerot	-	-0,8	-0,2	-1,1	-1,1
Lisäykset	0,1	3,7	5,8	9,6	9,6
Poistot ja arvonalentumiset	-0,1	-8,4	-5,5	-14,0	-
Siirto toiseen tase-erään	-	-	-	-	0,0
Maksut	-	-	-	-	-12,1
Myytäväenä oleviksi luokitellut varat	-	-6,3	-1,6	-7,9	-8,1
Kirjanpitoarvo 31.12.2022	2,2	80,3	13,8	96,3	101,7

	2023	2022
Käyttöoikeusomaisuuserien poistot	-10,4	-9,8
Korkokulu vuokrasopimusvelalle	-4,4	-4,1
Yhteensä tuloslaskelmaan kirjattu	-14,9	-13,9

Vuokrasopimusvelkojen maturiteettijakauma on esitetty korollisten velkojen liitetiedossa numero 25.

14. Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä

	2023	2022
Hankintameno 1.1.	29,3	26,4
Muuntoerot	0,0	-0,4
Arvonalennukset	-0,2	-
Vähennykset (yritysjärjestelyt)	-0,9	-0,1
Myyttävänä oleviksi luokitellut varat	-5,0	-
Hankintameno 31.12.	23,3	25,9
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	1,4	5,4
Osuus pääomaosuusmenetelmällä käsiteltyjen sijoituskohteiden muista laajan tuloksen eristä	0,5	-
Osingot osakkuus- ja yhteisyrityksistä	-1,6	-2,0
Kirjanpitoarvo 31.12.	23,6	29,3
Vaikutus konsernin tulokseen:		
Osakkuusyritykset	-0,6	0,5
Yhteisyritykset	1,9	4,8
Yhteensä	1,4	5,4
Kirjanpitoarvot konsernin taseessa:		
Osakkuusyritykset	5,8	12,0
Yhteisyritykset	17,8	17,3
Yhteensä	23,6	29,3

Konsernitiilinpäätökseen yhdistellyt osakkuus- ja yhteisyritykset on lueteltu liitetiedossa 28. Konserni harjoittaa osakkuus- ja yhteisyritysten kautta liiketoimintaa mm. harjoittamalla teurastusta, leikkuuta, lihan jatkojalostusta ja käyttämällä vuokraus-, jätteiden hävittämis-, tutkimus- ja neuvontapalveluita.

Konsernin osuuteen osakkuus- ja yhteisyrityksissä ei liity ehdollisia velkoja.

Olellainen sijoitus yhteisyritykseen:

Honkajoki Oy on eläinperäisen raaka-aineen kierrätyslaitos. HKScan Finland Oy omistaa yhtiöstä 50 prosenttia ja käyttää yhteistä määräysvaltaa Atria Oyj:n kanssa.

Yhteenveto Honkajoki-konsernin tuloksesta:	2023	2022
Liikevaihto	60,0	66,1
Liiketulos	4,8	12,4
Tulos ennen veroja	4,6	12,2
Tilikauden tulos	3,7	9,8
Yhteenveto Honkajoki-konsernin taseesta:		
Varat		
Pitkäaikaiset varat	38,2	36,0
Lyhytaikaiset varat	13,9	16,3
Varat yhteensä	52,1	52,3
Velat		
Pitkäaikaiset velat	7,1	7,0
Lyhytaikaiset velat	10,4	11,4
Velat yhteensä	17,4	18,4
Yhtiön nettovarallisuus	34,7	34,0
Honkajoki-konsernin taloudellista informaatiota koskevan yhteenvedon täsmäytys:		
Tilikauden tulos	3,7	9,8
josta määräysvallattomien osuus	0,0	0,0
Osuus yhteisyrityksen tuloksesta (50 %)	1,9	4,9
Nettovarallisuus 1.1.	34,0	28,1
Tilikauden tulos	3,7	9,8
Osingonjako	-3,0	-4,0
Nettovarallisuus 31.12.	34,7	34,0
josta määräysvallattomien osuus	0,3	0,3
Osuus yhteisyrityksessä (50 %)	17,2	16,8

15. Rahoitusvarat ja rahoitusvelat

Rahoitusinstrumentit luokittain 2023

	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja -velat	Jaksotettuun hankintameno- arvostetut rahoitusvarat	Oman pääoman instrumentit käypään arvoon laajan tuloksen kautta	Suojaus- laskennassa olevat johdannaiset	Jaksotettuun hankintameno- arvostetut rahoitusvelat	Yhteensä	Käypä arvo	Käyvän arvon hierarkia
Taseen varat								
Pitkäaikaiset myynti- ja muut saamiset	10,5	14,0	-	-	-	24,5	24,5	3
Muut osakkeet ja osuudet	-	-	0,7	-	-	0,7	0,7	3
Myyntisaamiset ja muut saamiset*	-	83,1	-	-	-	83,1	-	-
Johdannaiset	-	-	-	5,5	-	5,5	5,5	2
Rahat ja pankkisaamiset	-	28,7	-	-	-	28,7	-	-
Yhteensä	10,5	125,8	0,7	5,5	0,0	142,5	-	-
*) Myyntisaamisten ja muiden saamisten tasearvo 97,2 miljoonaa euroa sisältää johdannaisia 3,8 miljoonaa euroa sekä rahoitusinstrumentteihin kuulumattomia ennakkomaksuja ja muita eriä 10,2 miljoonaa euroa.								
Taseen velat								
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	-	-	-	-	289,0	289,0	-	-
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	-	-	-	-	-0,1	-0,1	-	-
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	-	-	-	-	17,9	17,9	-	-
Johdannaiset*	1,7	-	-	-	-	1,7	1,7	2
Ostovelat ja muut velat*	-	-	-	-	133,4	133,4	-	-
Yhteensä	1,7	0,0	0,0	0,0	440,2	441,8	-	-
*) Ostovelkojen ja muiden velkojen tasearvo 160,2 miljoonaa euroa sisältää johdannaisia 1,7 miljoonaa euroa ja rahoitusinstrumentteihin kuulumattomia ennakkomaksuja 25,1 miljoonaa euroa.								

Rahoitusinstrumentit luokittain 2022

	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja -velat	Jaksotettuun hankintameno- arvostetut rahoitusvarat	Oman pääoman instrumentit käypään arvoon laajan tuloksen kautta	Suojaus- laskennassa olevat johdannaiset	Jaksotettuun hankintameno- arvostetut rahoitusvelat	Yhteensä	Käypä arvo	Käyvän arvon hierarkia
Taseen varat								
Pitkäaikaiset myynti- ja muut saamiset	-	3,1	-	-	-	3,1	-	-
Muut osakkeet ja osuudet	-	-	11,8	-	-	11,8	11,8	3
Myyntisaamiset ja muut saamiset*	-	130,6	-	-	-	130,6	-	-
Johdannaiset	1,1	-	-	24,0	-	25,1	25,1	2
Rahat ja pankkisaamiset	-	17,2	-	-	-	17,2	-	-
Yhteensä	1,1	150,9	11,8	24,0	0,0	187,7	-	-
*) Myyntisaamisten ja muiden saamisten tasearvo 155,3 miljoonaa euroa sisältää johdannaisia 16,0 miljoonaa euroa sekä rahoitusinstrumentteihin kuulumattomia ennakkomaksuja ja muita eriä 8,7 miljoonaa euroa.								
Taseen velat								
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	-	-	-	-	333,9	333,9	-	-
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	-	-	-	-	0,0	0,0	-	-
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	-	-	-	-	30,6	30,6	-	-
Johdannaiset*	-	-	-	0,1	-	0,1	0,1	2
Ostovelat ja muut velat*	-	-	-	-	241,2	241,2	-	-
Yhteensä	0,0	0,0	0,0	0,0	605,7	605,8	-	-
*) Ostovelkojen ja muiden velkojen tasearvo 241,6 miljoonaa euroa sisältää johdannaisia 0,1 miljoonaa euroa ja rahoitusinstrumentteihin kuulumattomia ennakkomaksuja 0,4 miljoonaa euroa.								

Vuonna 2023 pitkäaikaiset saamiset liittyvät Baltian liiketoiminnan myynnin kiinteään ja ehdolliseen kauppahintasaamiseen. Muut osakkeet ja osuudet sisältävät omistuksia listaamattomissa yhtiöissä, ja ne arvostetaan hankintameno- arvoon, sillä sen arvioidaan olevan asianmukainen arvio käyvistä arvosta. Tasearvot vastaavat parhaiten sitä rahamäärää, joka on luottoriskin enimmäismäärä siinä tapauksessa, että toiset

sopimuspuolet eivät pysty täyttämään rahoitusinstrumentteihin liittyviä velvoitteitaan. Muiden kuin käypään arvoon kirjattujen rahoitusinstrumenttien käypä arvo (hierarkia 2) on lähellä tasearvoa, minkä vuoksi niitä ei ole esitetty erikseen. 90,0 miljoonan euron joukkovelkakirjalaina, jonka tasearvo on 89,7 miljoonaa euroa, markkina-arvo vuoden 2023 lopussa on 68,3 miljoonaa euroa.

16. Laskennalliset verosaamiset ja -velat

Laskennallisten verosaamisten erittely

	1.1.2023	Muuntoero	Kirjattu tuloslaskelmaan	Kirjattu omaan pääomaan	Myytävänä oleviksi luokitellut varat ja velat	31.12.2023
Eläke-etuudet	2,5	0,0	-1,2	1,1	-2,0	0,5
Muut jaksotuserot	1,3	0,0	-0,2	-	-0,3	0,7
Hyllypoistot	9,9	-	-	-	-	9,9
Vähennyskelvottomat korot	4,5	-	-	-	-	4,5
Vahvistetut tappiot	13,6	-	-4,1	-	-	9,4
Yhteensä	31,8	0,0	-5,5	1,1	-2,4	25,1

Laskennallisten verovelkojen erittely

	1.1.2023	Muuntoero	Kirjattu tuloslaskelmaan	Kirjattu omaan pääomaan	Myytävänä oleviksi luokitellut varat ja velat	31.12.2023
Poistoerot	6,6	0,0	-0,4	-	-4,8	1,3
Muut jaksotuserot	2,4	0,0	0,3	-	-0,5	2,3
Konsolidoinnista syntyvät	11,6	0,0	-1,1	-	-10,8	-0,3
Suojauslaskennasta syntyvät	3,3	-	-	-2,3	-0,4	0,5
Yhteensä	23,9	0,0	-1,2	-2,3	-16,5	3,9

Laskennallisten verosaamisten erittely

	1.1.2022	Muuntoero	Kirjattu tuloslaskelmaan	Kirjattu omaan pääomaan	Myytävänä oleviksi luokitellut varat ja velat	31.12.2022
Eläke-etuudet	7,7	-0,4	-0,9	-3,8	-	2,5
Muut jaksotuserot	1,3	0,0	0,0	-	-	1,3
Hyllypoistot	9,9	-	-	-	-	9,9
Vähennyskelvottomat korot	4,5	-	-	-	-	4,5
Vahvistetut tappiot	13,9	-	-0,3	-	-	13,6
Suojauslaskennasta syntyvät	-1,0	0,0	-	1,0	-	0,0
Yhteensä	36,3	-0,4	-1,2	-2,8	-	31,8

Laskennallisten verovelkojen erittely

	1.1.2022	Muuntoero	Kirjattu tuloslaskelmaan	Kirjattu omaan pääomaan	Myyttävänä oleviksi luokitellut varat ja velat	31.12.2022
Poistoerot	6,5	-0,4	0,5	0,0	-	6,6
Muut jaksotuserot	2,5	0,0	-0,1	-	-	2,4
Konsolidoinnista syntyvät	12,6	-0,9	0,0	-	-	11,6
Suojauslaskennasta syntyvät	0,0	-	-	3,3	-	3,3
Yhteensä	21,6	-1,4	0,4	3,3	-	23,9

25,1 miljoonan euron laskennallisesta verosaamisesta 23,9 miljoonaa euroa tulee konsernin Suomen toimintojen tappioista, hyllypoistoista ja vähennyskelvottomista korkokuluista. Suomen toimintojen tappioista kirjatun laskennallisen verosaamisen kasvu vuonna 2018 johtui Rauman tehtaan käynnistysvaiheen tappioista, jotka olivat luonteeltaan tilapäisiä.

Laskennallisten verosaamisten odotetaan tulevan käytetyksi tappioiden osalta vuonna 2027 ja hyllypoistojen ja vähennyskelvottomien korkojen osalta olennaisilta osin tämän vuosikymmenen loppuun mennessä. Aiemmistä ennusteista jääminen on johtanut odotetun käyttöajan pidentymiseen vuodelle. Arvio perustuu johdon lähivuosien suunnitelmiin. Suunnitelmiin aina liittyvää epävarmuutta on pienennetty arvioimalla erittäin varovainen liiketuloksen kasvu vuonna 2026 ja sen jälkeen.

Laskennallisen verosaamisen käyttö perustuu tulevaisuuden verotettaviin tuloihin, ja oletukseen, että verolainsäädännössä ei tapahdu merkittäviä negatiivisia muutoksia. Lisäksi poistojen hyllyttämisellä ja korkovähennysten rajoituksilla voidaan nopeuttaa tappioiden käyttöä ennen kuin ne vanhenevat. Hyllypoistojen ja vähennysrajoitusten alaisten korkojen käyttöä ei ole ajallisesti rajoitettu.

Yhtiö on käyttänyt Suomessa syntyneitä tappioita vuosittain 2019-2023 eikä tappioita ole vanhentunut. Vuonna 2023 yhtiö pystyi käyttämään verotuksen tappioita ja 4,1 (0,2) miljoonaa euroa laskennallista verosaamista käytettiin ja kirjattiin kuluksi. Kirjaamaton laskennallinen verosaaminen Suomessa vuoden 2023 lopussa oli 29,2 miljoonaa euroa. Suomen toimintojen tappiot verotuksessa vanhenevat seuraavasti: 4,7 miljoonaa euroa vuonna 2024, 5,5 miljoonaa euroa vuonna 2025, 17,8 miljoonaa euroa vuonna 2027, 23,2 miljoonaa euroa vuonna 2028, 10,0 miljoonaa euroa vuonna 2029 ja 1,6 miljoonaa euroa vuonna 2031.

Konsernilla oli 31.12.2023 42,1 (37,4) miljoonaa euroa kirjaamatonta laskennallista verosaamista.

Globaalia 15 prosentin minimiveroa koskeva Pillar 2 -sääntely koskee HKScania. Yhtiö on arvioinut Pillar 2 sääntelyn vaikutukset. Sääntelyllä ei odoteta olevan vaikutusta konsernin tuloveroihin. Yhtiö tulee käyttämään väliaikaista helpotusta minimiveron laskennassa.

17. Vaihto-omaisuus

	2023	2022
Aineet ja tarvikkeet	37,5	66,2
Keskeneräiset tuotteet	4,1	6,1
Valmiit tuotteet	25,4	41,9
Muu vaihto-omaisuus	5,5	7,9
Ennakkomaksut vaihto-omaisuudesta	2,6	1,7
Vaihto-omaisuus yhteensä	75,2	123,9

18. Myyntisaamiset ja muut lyhytaikaiset saamiset

	2023	2022
Myyntisaamiset osakkuusyrittäiltä	1,4	1,9
Lyhytaikaiset saamiset osakkuusyrittäiltä	1,4	1,9
Myyntisaamiset	73,9	116,8
Lainasaamiset	0,1	0,1
Muut saamiset	6,7	10,2
Lyhytaikaiset saamiset muilta	80,6	127,1
Lyhytaikaiset johdannaissaamiset	3,8	16,0
Korkosaamiset	1,1	1,6
Muut siirtosaamiset	10,3	8,7
Lyhytaikaiset siirtosaamiset	11,3	10,3
Myynti- ja muut saamiset	97,2	155,3
Verosaamiset (tuloverot)	0,1	0,2
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	97,3	155,5

Myyntisaamisten ikäjakauma ja arvonalentumistappioksi kirjatut erät

	2023	Odotettavissa oleva tappioaste	Arvonalentumistappiot	Netto 2023
Erääntymättömät	70,6	0,03 %	-0,1	70,6
Erääntyneet:				
Alle 30 päivää	5,3	0,03 %	0,0	5,3
30-60 päivää	0,2	22 % - 100 %	-0,1	0,2
61-90 päivää	0,2	37 % - 100 %	-0,1	0,1
yli 90 päivää*	0,5	57 % - 100 %	-0,2	0,2
Yhteensä	76,8		-0,4	76,5

* Muodostuu mm. eläintiluksista kuitattavista saatavista.

	2022	Odotettavissa oleva tappioaste	Arvonalentumistappiot	Netto 2022
Erääntymättömät	114,6	0,01 % - 0,1 %	-0,12	114,5
Erääntyneet:				
Alle 30 päivää	3,8	0,01 % - 0,1 %	0,0	3,8
30-60 päivää	0,3	20 % - 35 %	-0,1	0,2
61-90 päivää	0,3	35 % - 50 %	-0,1	0,2
yli 90 päivää*	0,6	50 % - 100 %	-0,7	-0,1
Yhteensä	119,7		-1,0	118,6

* Muodostuu mm. eläintiluksista kuitattavista saatavista.

Konsernin käyttämät luottotappiovarausprosentit edustavat pitkäaikaista keskimääräistä luottotappiohistoriaa huomioiden johdon näkemys ja painotukset tulevasta vuodesta. Lisäksi luottotappiovarauksen määrässä on huomioitu eläinsaataviin liittyvä kuitausoikeus. Tästä johtuen yli 90 päivää vanhoja saamisia ei ole kokonaan alaskirjattu.

Myyntisaamisiin liittyvän tappiota koskevan vähennyserän 31.12. saldon täsmäytys vähennyserän alkusaldoon:

	2023	2022
Tappiota koskeva vähennyserä 1.1.	1,0	0,5
Tilikauden aikana lopullisiksi luottotappioiksi perimiskelvottomina kirjatut saamiset	-0,1	0,0
Tilikaudelle tulosvaikutteisesti kirjattu tappiota koskevan vähennyserän lisäys	0,5	1,0
Peruutettu käyttämätön määrä	-0,9	-0,5
Tappiota koskeva vähennyserä 31.12.	0,5	1,0

19. Rahavarat

Tasearvot vastaavat parhaiten sitä rahamäärää, joka on luottoriskin enimmäismäärä siinä tapauksessa, että toiset sopimuspuolet eivät pysty täyttämään rahoitusinstrumentteihin liittyviä velvoitteitaan.

Rahavirtalaskelman mukaiset rahavarat muodostuvat seuraavasti:

	2023	2022
Rahat ja pankkisaamiset	28,7	17,2
Lyhytaikaiset rahamarkkinasijoitukset	-	-
Muut rahoitusarvopaperit	-	-
Rahavarat yhteensä	28,7	17,2

Rahavaroihin ei liity merkittäviä luottoriskikeskittymiä.

20. Myytävänä oleviksi luokitellut varat ja velat sekä lopetetut toiminnot

Baltian toimintojen myynti

HKScan ja AS Maag Grupp saattoivat 31.8.2023 päätökseen aiemmin ilmoittamansa järjestelyn, jossa HKScan myi Baltian liiketoimintonsa virolaiselle AS Maag Gruppille. Kaupan kohteena olivat HKScanin Baltian liiketoimintayksikön muodostaneiden tytäryhtiöiden, AS HKScan Estonian, AS HKScan Latvian ja UAB HKScan Lietuvan, osakkeet. Velaton kauppahinta oli 90 miljoonaa euroa, josta 20 miljoonan euron osuus on ehdollinen erikseen määritellyn kaupan kohteena olevan lihaliiketoiminnan ja Maag Gruppinn Baltian lihaliiketoiminnan seuraavan kolmen vuoden yhteenlasketulle tulokselle. Kiinteästä 70 miljoonan euron kauppahinnasta 55 miljoonaa euroa maksettiin yrityskaupan toteuttamisen (closing) yhteydessä ja loput maksetaan seuraavan kolmen vuoden aikana. HKScan sai closingissa rahavaroja 40,8 miljoonaa euroa. Myytyjen yhtiöiden closingin rahavarat olivat 2,8 miljoonaa euroa.

Baltian liiketoimintayksikkö luokiteltiin 31.12.2022 taseessa myytävänä oleviksi varoiksi ja veloiksi ja esitetään 2023 ja 2022 tuloslaskelmassa lopetettuna toimintona. Joulukuun 2023 lopussa konsernin taseessa on kauppaan liittyen 24,5 miljoonan euron kauppahintasaaminen. Kiinteä ja vakuudeton 15 miljoonan euron kauppahintasaaminen on arvostettu jaksotettuun hankintamenuun ja diskontattu 5 prosentilla. Ehdollinen kauppahintasaaminen arvostetaan käypään arvoon tuloksen kautta ja sisältää johdon harkintaa ja arviota. Johto on arvioinut earn-outin toteutumisen todennäköisyyttä ja siinä on huomioitu epävarmuus kannattavuuden kehittymisestä. Earn-outin toteutumiseen vaadittava EBITDA myytävän liiketoiminnan osalta on alhaisempi mitä konserni on aikaisemmin arvostamisessa käyttänyt, koska earn-outin toteutumiseen vaikuttaa merkittävästi myös ostajan lihaliiketoiminnan ja saavutettavien synergioiden kehitys. Ehdollisen kauppahinnan käyväksi arvoksi on määritelty joulukuun 2023 lopussa 10,5 miljoonaa euroa.

Konsernin merkittävät sisäiset transaktiot jatkuvien ja lopetettujen toimintojen välillä olivat Baltian liiketoiminnan ja muun konsernin välinen tuotemyynti ja -osto, konsernin hallintopalveluveloitus Baltian liiketoiminnolta sekä konsernin rahoitustuotto Baltian liiketoiminnan lainoittamisesta. Jatkuvien ja lopetettujen toimintojen luvut kuvastavat

ulkoista myyntiä ja sen kustannuksia konsernin segmenttiraportoinnin mukaisesti. Lopetetun toiminnon rahoituskuluna näytetään Baltian liiketoiminnon ulkoiset rahoituskustannukset.

Ruotsin toimintojen myynti

HKScan on sopinut 29.12.2023 Ruotsin tytäryhtiön HKScan Sweden AB:n osakkeiden myynnistä ruotsalaiselle Lantmännen ek förille. Kauppaan ei kuulu Puolan pekonia valmistava yksikkö, joka on aikaisemmin raportoitu osana Ruotsin liiketoimintayksikköä. Puolan yksikön luvut raportoidaan tilinpäätöksessä osana Suomen liiketoimintayksikköä. Vuoden 2023 tilinpäätöksessä Ruotsin liiketoimintayksikkö, poislukien Puolan yksikkö, on luokiteltu myytävänä oleviksi varoiksi ja veloiksi ja ne esitetään lopetettuina toimintoina. HKScan Sweden AB:n osakkeiden kauppahinta muodostuu noin 60 miljoonan euron käteisvastikkeesta sekä Lantmännenin omistamista HKScanin A-osakkeista (6 869 750 kpl) ja K-osakkeista (665 000 kpl). Lisäksi Lantmännen maksaa takaisin HKScanin ja HKScan Sweden AB:n välisen sisäisen lainan, jonka määrä on noin 50 miljoonaa euroa. HKScanilta poistuu myös taseen ulkopuolista factoring-rahoitusta noin 55 miljoonaa euroa ja IFRS-16 leasingvelkaa noin 13 miljoonaa euroa. Kauppahinnasta maksettiin sopimuksen allekirjoituksen (signing) yhteydessä 25 miljoonan euron ennakkomaksu. Ennakkomaksulle on otettu pankkitakaus. Kauppahinnan loppuosa maksetaan yrityskaupan toteuttamisen (closing) yhteydessä. Käteisvastiketta oikaistaan kaupantekohetkellä tavanomaisilla oikaisuerillä. Lantmännenin omistamien kauppahintana HKScanille luovutettavien A- ja K-osakkeiden yhteismäärä on 7 534 750 kpl, ja niiden laskennallinen markkina-arvo sopimuksen allekirjoitushetkellä on 5,5 miljoonaa euroa.

Kaupan odotetaan toteutuvan vuoden 2024 ensimmäisellä puoliskolla ja sen toteutuminen edellyttää EU:n komission ja lisäksi Ruotsin viranomaisten hyväksyntää ulkomaisten yritysostojen valvonnan (FDI) osalta. HKScanin hallitus tulee kutsumaan koolle ylimääräisen yhtiökokouksen kaupan vahvistamiseksi ja hyväksymiseksi, minkä yhteydessä hallitus tulee esittämään yhtiökokoukselle kaupan toteuttamisen edellyttämiä hyväksyntöjä, mukaan lukien valtuutus toteuttaa Lantmännenin omistamien HKScanin A- ja K-osakkeiden suunnattu hankinta.

Myytävänä olevat varat ja velat on arvostettu 115,5 miljoonan euron kauppahintaan vähennettynä transaktiokuluilla mikä johti 17,3 miljoonan euron arvonalentumiseen omaisuuserien kirjanpitoarvoissa, joka kohdennettiin liikearvoon ja 2,7 miljoonaa euroa sisältyy transaktiokuluina lopetettujen toimintojen tulokseen. Konsernin oman pääoman muuntoero tulee lähes kokonaan Ruotsin toiminnoista ja kaupan toteutushetkellä se kirjataan laajasta tuloksesta tuloslaskelmaan.

Konsernin merkittävät sisäiset transaktiot jatkuvien ja lopetettujen toimintojen välillä ovat Ruotsin ja muun konsernin välinen tuotemyynti ja -osto, konsernin hallintopalveluveloitus Ruotsilta sekä konsernin rahoitustuotto Ruotsin lainoittamisesta. Jatkuvien ja lopetettujen toimintojen luvut kuvastavat ulkoista myyntiä ja sen kustannuksia konsernin segmenttiraportoinnin mukaisesti. Lopetetun toiminnon rahoituskuluna näytetään Ruotsin ulkoiset rahoituskustannukset.

Alla esitetyt tulos ja rahavirrat sisältävät Ruotsin toiminnot koko vuosilta 2022-2023 ja Baltian toiminnot elokuuhun 2023 asti. Taseen tiedot sisältävät Ruotsin toiminnot vuonna 2023 ja Baltian toiminnot vuonna 2022.

Lopetetun toiminnon tulos	2023	2022
Liikevaihto	862,5	931,9
Hankinnan ja valmistuksen kulut	-822,7	-914,4
Muut tuotot ja kulut	-29,0	-35,1
Liiketulos	10,7	-17,6*
Rahoitustuotot ja -kulut	-1,8	-0,5
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista	0,0	0,1
Tuloverot	-0,7	-1,3
Tilikauden voitto/tappio	8,2	-19,4
Arvonalentuminen käypään arvoon arvostamisesta	-17,3	-30,6
Oman pääoman erän siirto tilikauden tulokseen	2,2	-
Tilikauden voitto lopetetuista toiminnoista	-6,9	-50,0

* Sisältää 15,6 miljoonan euron arvonalentumisen liikearvoon.

Lopetetun toiminnon rahavirrat	2023	2022
Liiketoiminnan rahavirrat	12,4	12,1
Investointien rahavirrat	48,9	-22,7
Rahoituksen rahavirrat	-3,5	-4,1
Rahavirrat yhteensä	57,7	-14,7

Myytävänä oleviksi luokitellut varat ja velat	2023	2022
Aineettomat hyödykkeet	52,1	0,0
Aineelliset hyödykkeet	88,7	49,7
Muut pitkäaikaiset varat	20,2	-
Vaihto-omaisuus	39,0	34,4
Saamiset	45,7	17,2
Rahat ja pankkisaamiset	0,3	0,6
Varat yhteensä (A)	246,0	101,9
Leasingvelat	14,1	8,1
Ostovelat ja muut velat	124,9	32,2
Velat yhteensä (B)	139,0	40,4
Nettotasearvo (A-B)	107,1	61,5

21. Omaa pääomaa koskevat liitetiedot

Seuraavassa on esitetty ulkona olevien osakkeiden lukumäärän muutosten vaikutukset.

	Ulkona olevien osakkeiden lukumäärä (1 000 kpl)	Osakepääoma (Meur)	Ylikurssi-rahasto (Meur)	Sijoitettu vapaa oma pääoma (Meur)	Omat osakkeet (Meur)	Yhteensä (Meur)
1.1.2022	97 094	66,8	72,9	215,4	-4,8	350,3
31.12.2022	97 330	66,8	72,9	215,4	-4,1	351,0
1.1.2023	97 330	66,8	72,9	215,4	-4,1	351,0
31.12.2023	97 445	66,8	72,9	215,4	-3,8	351,2

Osakkeilla ei ole nimellisarvoa. Kaikki liikkeeseen lasketut osakkeet on maksettu täysimääräisesti. Yhtiön osakkeet jakautuvat A- ja K-sarjoihin, jotka eroavat toisistaan sillä tavoin kuin yhtiöjärjestyksessä on määrätty. Kaikilla osakkeilla on yhtäläinen osinko-oikeus. K-osakkeella on 20 ääntä ja A-osakkeella 1 ääni. A-sarjan osakkeita on 93 551 781 kpl ja K-sarjan osakkeita 5 400 000 kpl.

Seuraavassa on esitetty oman pääoman rahastojen kuvaukset:

Ylikurssirahasto

Kun osakeanneista on päätetty vanhan osakeyhtiölain (29.9.1978/734) aikana, osakemerkinnöistä saadut rahasuoritukset tai muut vastikkeet on kirjattu osakepääomaan ja ylikurssirahastoon järjestelyiden ehtojen mukaisesti, transaktiokuluilla vähennettynä.

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto

Sijoitetun vapaan oman pääoman (SVOP) rahasto sisältää muut oman pääoman luonteiset sijoitukset ja osakkeiden merkintähinnan siltä osin, kun sitä ei nimenomaisen päätöksen mukaan merkitä osakepääomaan.

Omat osakkeet

HKScanin hallussa oli tilivuoden 2023 alussa 1 621 795 omaa A-osaketta. Tilikauden aikana HKScan Oyj:n hallitus päätti suunnatusta maksuttomasta osakeannista liittyen HKScan-konsernin ehdollisen osakepalkkiojärjestelmän 2019-2021 ja suoriteperusteisen osakepalkkiojärjestelmän 2018 ansaintajakson 2019-2021 palkkioiden maksamiseen. Osakeannissa luovutettiin 6.3.2023 yhteensä 115 137 yhtiön hallussa ollutta HKScan Oyj:n A-sarjan osaketta vastikkeetta osakepohjaiseen kannustinojelmaan kuuluville henkilöille järjestelmän ehtojen mukaisesti. Osakkeiden luovuttaminen suunnatulla maksuttomalla osakeannilla perustuu varsinaisen yhtiökokouksen 30.3.2022 hallitukselle antamaan valtuutukseen. Vuoden lopussa yhtiöllä oli hallussaan 1 506 658 omaa A-osaketta. Vuoden lopussa niiden markkina-arvo oli 1,3 miljoonaa euroa ja osuus kaikista osakkeista 1,52 prosenttia ja äänimäärästä 0,75 prosenttia. Hankintameno esitetään taseessa oman pääoman vähennyksenä.

Muuntoerot

Muuntoerot-rahasto sisältää ulkomaisten yksikköjen tilinpäätösten muuntamisesta syntyneet muuntoerot sekä ulkomaisiin yksikköihin tehtyjen nettosijoitusten suojauksista syntyneet voitot ja tappiot silloin, kun suojauslaskennan edellytykset ovat täyttyneet.

Arvonmuutosrahasto ja muut rahastot

Nämä rahastot ovat myytävissä olevien rahoitusvarojen arvonmuutoksia varten ja rahavirran suojausena käytettävien johdannaisinstrumenttien käyvän arvon muutoksia varten. Seuraavassa on erittely suojausinstrumenttien rahaston tapahtumista tilikauden aikana.

Suojausinstrumenttien rahasto	2023	2022
Käyvän arvon rahasto ja suojausinstrumenttien rahasto 1.1.	20,8	6,1
Opo:oon tilikaudella kirjattu määrä (tehokas osa), hyödykejohdann.	-17,6	15,8
Laskennallisen verosaamisen osuus kauden muutoksista	0,9	-1,1
Käyvän arvon rahasto ja suojausinstrumenttien rahasto 31.12.	4,1	20,8

Laajasta tuloslaskelmasta tuloslaskelmaan uudelleenluokitellut voitot tai tappiot olivat 15,0 (5,3) miljoonaa euroa hyödykejohdannaisista.

Osingot

Vuonna 2023 osinkoa jaettiin 0,00 (0,04) euroa osakkeelta, yhteensä 0,0 (3,9) miljoonaa euroa. Raportointikauden päätympäivän jälkeen hallitus on ehdottanut, että yhtiö ei jaa osinkoa vuodelta 2023.

Hybridilaina

Syyskuussa 2018 konserni laski liikkeeseen 40 miljoonan euron hybridijoukkovelkakirjalainan vahvistaakseen yhtiön pääomarakennetta. Kesäkuussa 2019 osakeannin yhteydessä toteutettujen konversioiden jälkeen hybridilainan koko on 25,9 miljoonaa euroa. Hybridilainaa käsitellään IFRS-konsernitilinpäätöksessä omana pääomana. Hybridilainan kuponkikorko on kiinteä 8,00 prosenttia vuodessa ensimmäiseen lunastusmahdollisuuteen asti. Lainalla ei ole määrättyä eräpäivää, mutta konsernilla on oikeus lunastaa laina takaisin ensimmäistä kertaa viiden vuoden kuluttua hybridilainan liikkeeseenlaskupäivästä sekä tätä seuraavina vuosina koronmaksupäivinä. Yhtiö ei käyttänyt ensimmäistä lunastusmahdollisuutta, jonka johdosta korko nousi. Uusi korko 17.9.2023 alkaen on 16 prosenttia. Koronmaksuvelvoite syntyy, jos yhtiökokous päättää jakaa osinkoa. Jos osinkoa ei jaeta, yhtiö päättää koron maksusta erikseen. Hybridilainalla on taseen ulkopuolista kertynyttä korkoa 1,2 miljoonaa euroa. Koron maksu kirjataan kertyneistä voittovaroista.

22. Eläkevelvoitteet

	2023	2022
Eläkevelka/-saaminen taseessa		
Eläkevelvoitteet, etuus pohjaiset	2,5	12,4
Muut pitkäaikaiset eläkevelvoitteet	-	0,8
Eläkevelka (+)/-saaminen (-) taseessa	2,5	13,2

Konsernin etuus pohjaiset eläkejärjestelyt muodostuvat emoyhtiön entisen toimitusjohtajan eläkevastuusta, mikä on rahastoimaton sekä Ruotsin eläkeohjelmasta, mikä on rahastoitu. Ruotsin eläkeohjelmaan liittyvä eläkevastuu on siirretty myytävänä oleviksi luokiteltuihin velkoihin. Odotettu kontribuutio entisen toimitusjohtajan eläkejärjestelyyn vuonna 2024 on 0,3 miljoonaa euroa.

23. Varaukset

	1.1.2023	Muunto- erot	Varausten lisäykset	Käytetty tk:n aikana (-)	Varausten peruutukset	31.12.2023
Pitkäaikaiset varaukset	5,1	-	-	-0,1	-5,0	0,0
Lyhytaikaiset varaukset	0,2	0,0	-	-0,2	-	0,0
Yhteensä	5,3	0,0	0,0	-0,3	-5,0	0,0

	1.1.2022	Muunto- erot	Varausten lisäykset	Käytetty tk:n aikana (-)	Varausten peruutukset	31.12.2022
Pitkäaikaiset varaukset	5,2	-	-	-0,1	-	5,1
Lyhytaikaiset varaukset	0,1	0,0	-	0,1	-	0,2
Yhteensä	5,2	0,0	0,0	0,1	0,0	5,3

Vuonna 2017 Rauman tuotantolaitoksen hankintamenon osana on kirjattu vuokratontin ennallistamisvaraus 5,0 miljoonaa euroa pitkäaikaisiin varauksiin. Summa on perustunut arvioon. Varaus on sisällynyt rakennuksen arvoon ja sitä on poistettu tontin vuokrasopimuksen keston mukaisesti. Vuonna 2023 konserni on ostanut tontin ja ennallistamisvaraus on peruutettu. Poistamatta oleva meno jäännös on vastaavasti poistettu rakennusten arvosta.

Oikeudelliset asiat

Jotkin konserniyhtiöistä ovat, ja hyvin todennäköisesti tulevat jatkossakin olemaan, osallisina erilaisissa oikeusprosesseissa ja tutkinnoissa, joita syntyy ajoittain. Näiden seurauksena konsernille voi aiheutua merkittäviä kustannuksia, joita vakuutusuoja ei välttämättä kata ja jotka voivat vaikuttaa liiketoimintaan ja maineeseen. Vaikka johto ei odotakaan minkään näistä oikeusprosesseista vaikuttavan olennaisen haitallisesti konsernin taloudelliseen asemaan, riita-asioihin liittyy olennaisesti lopputuloksen vaikea ennakoitavuus. Siksi konserni saattaa tulevaisuudessa olla tuomioistuinten päätösten kohteena tai osapuolena vaateita koskevissa sovintoratkaisuissa, joilla voi olla olennaisia haitallisia vaikutuksia konsernin toiminnan tulokselle ja rahavirroille.

24. Vieras pääoma

	2023	2022
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Korollinen		
Joukkovelkakirjalaina	89,7	89,2
Rahalaitoslainat	116,4	148,8
Eläkelainat	-	2,1
Pitkäaikaiset vuokrasopimusvelat	81,2	92,0
Muut velat	1,7	1,8
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	289,0	333,9
Koroton		
Muut velat	-0,1	0,0
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	-0,1	0,0
Pitkäaikaiset varaukset	-	5,1
Laskennallinen verovelka	3,9	23,9
Eläkevelvoitteet	2,5	13,2
Pitkäaikainen vieras pääoma	295,3	376,1
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma		
Yritystodistus	3,4	14,8
Eläkelainat	2,1	2,1
Rahalaitoslainat	3,6	3,6
Lyhytaikaiset vuokrasopimusvelat	8,4	9,7
Muut velat	0,3	0,3
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	17,9	30,6

	2023	2022
Ostovelat ja muut velat		
Saadut ennakot	25,1	0,4
Ostovelat	76,4	138,3
Asiakashyvitykset	3,7	7,7
Siirtovelat		
Lyhytaikaiset korkovelat	2,4	3,0
Jaksotetut henkilöstökulut	39,9	57,4
Muut lyhytaikaiset siirtovelat	5,7	27,8
Johdannaiset	1,7	0,1
Muut velat	5,4	7,0
Ostovelat ja muut velat	160,1	241,6
Tuloverovelka	1,4	1,5
Lyhytaikaiset varaukset	-	0,2
Lyhytaikainen vieras pääoma	179,4	273,9
Vieras pääoma	474,7	650,0

Konsernin korollisten velkojen määrät (ilman vuokrasopimusvelkoja) ja niiden sopimusten mukaiset uudelleenhinnoittelujaksot ovat seuraavat:

	2023	2022
Alle 6 kk	-125,6	-167,0
6-12 kk	-0,2	-4,4
1-5 vuotta	-91,6	-91,4
Yli 5 vuotta	-	-
Yhteensä	-217,3	-262,8

Korollisten nettovelkojen täsmäytyslaskelma

	2023	2022
Rahavarat	29,0	17,8
Korolliset lainasaamiset	4,1	1,7
Vuokrasopimukset vuoden kuluessa erääntyvät	-10,9	-11,0
Vuokrasopimukset yli vuoden kuluttua erääntyvät	-92,8	-98,9
Lainat - vuoden kuluessa erääntyvät (mukaan lukien luotolliset tilit)	-9,5	-20,9
Lainat - yli vuoden kuluttua erääntyvät	-207,8	-241,9
Korolliset nettovelat	-287,9	-353,1

Nettovelan laskentaa on muutettu vuonna 2023 siten että lopetettujen toimintojen nettovelat ovat mukana. Vuosi 2022 on oikaistu vastaamaan vuoden 2023 laskentaa. Se on vertailukelpoinen, mutta ei 2022 tilinpäätöksessä raportoidun mukainen.

	Muut varat		Rahoitukseen liittyvät velat					Yhteensä
	Rahavarat/ luotoll. tilit	Korolliset lainasaamiset	Vuokrasopimukset vuoden kuluessa erääntyvät	Vuokrasopimukset yli vuoden kuluttua erääntyvät	Lainat vuoden kuluessa erääntyvät	Lainat yli vuoden kuluttua erääntyvät		
Korolliset nettovelat 1.1.2022	27,2	4,2	-10,9	-102,5	-120,9	-107,6	-310,5	
Rahavirrat	-9,4	-2,4	12,1	-	171,4	-205,6	-34,1	
Hankinnat - vuokrasopimukset	-	-	-2,3	-7,4	-	-	-9,6	
Siirrot erien välillä - vuokrasopimukset	-	-	-10,0	10,0	-	-	0,0	
Siirrot erien välillä - lainat	-	-	-	-	-71,4	71,4	-	
Valuuttakurssioikaisut	-	-	0,2	0,9	-	-	1,1	
Korolliset nettovelat 31.12.2022	17,8	1,7	-11,0	-98,9	-20,9	-241,9	-353,1	
Rahavirrat	14,0	2,4	12,4	-	-17,2	62,7	74,2	
Hankinnat - vuokrasopimukset	-	-	-2,7	-13,4	-	-	-16,0	
Vähennykset - vuokrasopimukset	-	-	0,0	2,2	-	-	2,3	
Siirrot erien välillä - vuokrasopimukset	-	-	-10,9	10,9	-	-	0,0	
Siirrot erien välillä - lainat	-	-	-	-	28,6	-28,6	-	
Valuuttakurssioikaisut	-	-	0,0	0,0	-	-	0,0	
Baltian myynti	-2,8	-	1,2	6,4	-	-	4,8	
Korolliset nettovelat 31.12.2023	29,0	4,1	-10,9	-92,8	-9,5	-207,8	-287,9	

25. Rahoitusriskien hallinta

HKScan-konsernin konsernirahoituksen tehtävänä on huolehtia kustannustehokkaasti konserniyritysten rahoituksen hankinnasta, likviditeetistä, rahavaroista, rahoitusriskien hallinnasta ja rahoittajasuhteista. Hallituksen hyväksymä rahoituspolitiikka määrittää konsernin rahoitusriskien hallinnan periaatteet. Poliittikkaa täydentävät erilliset toimintaohjeet sekä hyväksymiskäytännöt.

Rahoitusriskeillä tarkoitetaan rahoitusmarkkinoilla tapahtuvia epäsuotuisia muutoksia, joiden seurauksena yrityksen tuloksen kertyminen voi heikentyä tai rahavirrat voivat supistua. Rahoitusriskien hallinnan tavoitteena on rahoituksen keinoin suojata yhtiön suunniteltu tuloskehitys ja oma pääoma sekä turvata konsernin maksuvalmius kaikissa tilanteissa ja markkinaolosuhteissa.

Konsernin toiminnan ulkoinen rahoitus ja rahoitusriskien hallinta on keskitetty rahoitusosastolle, joka toimii konsernin talousjohtajan alaisuudessa.

Konsernin rahoitusosasto tunnistaa ja arvioi riskit ja hankkii tarvittavat instrumentit riskeiltä suojautumiseen läheisessä yhteistyössä operatiivisten yksiköiden kanssa.

Riskienhallinnassa voidaan käyttää erilaisia instrumentteja, kuten valuuttatermiinejä ja -optioita, koron- ja valuutanvaihtosopimuksia, valuuttalainoja ja hyödykejohdannaisia. Johdannaisia käytetään ainoastaan suojaustarkoituksiin, ei spekulatiivisesti.

Konsernin tytäryhtiöiden rahoitus hoidetaan pääasiassa emoyhtiön kautta.

Tytäryhtiöt eivät saa ottaa uutta ulkoista rahoitusta eivätkä antaa takausta tai panttia ilman emoyhtiön rahoitusosaston lupaa.

Valuuttariski

Konsernin kotimarkkina-alue muodostuu Suomesta, Ruotsista ja Tanskasta. Asiakkaita ovat vähittäiskauppa-, food service-, teollisuus- ja vientisektorit. Lihatuotteet tuotetaan pääasiassa kotimarkkinoille, mikä vähentää konsernin valuuttariskiä.

Transaktioriski syntyy konserniyhtiöiden harjoittaessa ulkomaanrahan määräistä tuontia ja vientiä sekä konsernin ulkopuolelle että konsernin sisällä. Transaktioriskin hallinnan tavoitteena on suojata konsernin liiketoiminta valuuttakurssien muutoksilta ja antaa liiketoimintayksiköille aikaa reagoida ja mukautua valuuttakurssitason vaihteluun. Valuuttapositionit, jotka muodostuvat myynti- ja ostosopimusten (tase-erät ja komitoidut rahavirrat) ja rahoitussopimusten rahavirroista sekä erittäin todennäköisistä ennustetuista rahavirroista, suojataan emoyhtiön kanssa tehtävillä termiinisolimuksilla. Liiketoimintayksiköt raportoivat taseriskipositionsa, ennustetut ulkomaanvaluutan määräiset myynnit ja ostot ja suojausasteensa rahoitusosastolle säännöllisesti.

Rahoituspolitiikan mukaisesti tytäryhtiöiden tulee suojata tase-erät kokonaan ja komitoidut rahavirrat välillä 50–100 prosenttia. Lisäksi ennustetut, erittäin todennäköiset rahavirrat suojataan välillä 0–50 prosenttia enintään 12 kuukautta eteenpäin. Rahoitusosasto voi käyttää suojaavana instrumenttina valuuttatermiineitä, -optioita ja valuutanvaihtosopimuksia. Rahoitusosasto pyrkii suojaamaan merkittävät valuuttapositionsa kokonaan. Nämä muodostuvat kaupallisista positioista, ulkoisesta rahoituksesta ja sisäisestä rahoituksesta, joka annetaan tytäryhtiön kotivaluutassa. Kaikki avoimet termiinisolimukset erääntyvät vuoden sisällä. Kaikki suojausinstrumentit on tehty suojaustarkoituksessa mutta tällä hetkellä niihin ei sovelleta suojauslaskentaa.

Translaatoriski muodostuu tytäryhtiöiden, joiden toiminnallinen valuutta on muu kuin euro, oman pääoman konsolidoinnista perusvaluuttaan. Konsernin yhtiöiden merkittävimmät valuuttamääräiset omat pääomat ovat Ruotsin ja Tanskan kruunuina sekä Puolan zlotyinä. Valuuttakurssien vaihtelut vaikuttavat konsolidoitavan oman pääoman määrään, ja konsolidoinnissa syntyy kirjanpidollista oman pääoman muuntoeroa. Rahoitusosasto tunnistaa ja hallinnoi valuuttojen translaatoriskejä rahoituspolitiikan mukaisesti. HKScan-konserni ei nykyisin suojaudu translaatoriskiltä. Ruotsin kruunuun liittyvä translaatoriski on poistunut sovitun liiketoimintayksikön kaupan myötä. Kauppahinta on euromääräinen.

Konsernin ei-euromääräisten tytäryhtiöiden ja osakkuusyhtiöiden omat pääomat on esitetty alla olevassa taulukossa miljoonina euroina.

Nettosijoitukset

	2023	2022
Valuutta	Positio	Positio
SEK	-	89,5
PLN	25,1	12,6
DKK	0,5	6,2

Emoyrityksen toimintavaluutta on euro. Seuraavat merkittävimmät ulkomaan rahan (USD, NZD, SEK, JPY) määräiset nettopositiot muodostuvat myyntisaatavista, ostoveloista, korollisista lainoista ja saatavista, kassavaroista ja komitoiduista kaupallisista rahavirroista. SEK-position muutos johtuu konsernin sisäisestä lainasta, joka on suojattu termiineillä. Sovitun liiketoimintayksikön kaupan myötä, sisäisen lainan valuuttakurssiriski on poistunut ja yhtiön nettopositio ennen suojaa on pienentynyt. Liiketoimintayksikön kauppahinta on euromääräinen. Avoin termiinipositio on suljettu tilikauden päättymisen jälkeen. Raportoitavat määrät muutettuna euroiksi raportointikauden päättymispäivän kurssiin ovat seuraavat:

	2023				2022			
	USD	NZD	SEK	JPY	USD	NZD	SEK	JPY
Nettopositio ennen suojaa	2,9	1,9	10,7	0,4	2,2	2,9	46,8	0,4
Tase-erien suojaukset	-0,9	-1,0	-56,9	-0,1	-0,9	-2,1	-43,7	-0,3
Komittoitujen erien suojaukset	0,0	-0,8	-1,1	-0,3	0,0	-0,9	0,0	-0,1
Avoin positio	2,0	0,1	-47,3	0,0	1,4	-0,1	3,1	0,0

Seuraavassa taulukossa on esitetty euron vahvistuminen tai heikkeneminen Yhdysvaltain dollariin, Uuden-Seelannin dollariin, Ruotsin kruunuun ja Japanin jeniin verrattuna kaikkien muiden tekijöiden pysyessä muuttumattomana. Herkkyyssanalyysi perustuu raportointikauden päättymispäivän ulkomaan rahan määräisiin varoihin, velkoihin ja komittoituihin rahavirtoihin. Herkkyyssanalyysissä otetaan huomioon myös valuuttajohdannaisten vaikutukset, jotka netottavat valuuttakurssimuutosten vaikutuksia. Nettosijoituksia ulkomaisiin yksiköihin ja niitä suojaavia instrumentteja ei ole sisällytetty herkkyyssanalyysiin.

Valuuttojen osalta vaikutus johtuisi pääasiassa muutoksista vaihtokurssissa, joita sovelletaan ulkomaanrahan määräisiin myyntisaamisiin ja ostovelkoihin.

	2023				2022			
	USD	NZD	SEK	JPY	USD	NZD	SEK	JPY
Muutosprosentti (+/-)	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
Vaikutus tulokseen ennen veroja	0,2	0,0	4,3	0,0	0,1	0,0	0,3	0,0

Herkkyyss valuuttariskeille laskettiin seuraavien oletusten perusteella:

Laskennassa ei ole otettu huomioon ennustettuja vastaisia rahavirtoja, paitsi komitoidut rahavirrat. Analyysiin sisältyvät näiden positioiden kattamiseen käytettävät rahoitusinstrumentit, kuten termiinit.

Laskelma ja arviot jokseenkin mahdollisista muutoksista valuuttakurssissa perustuvat oletuksiin tavanomaisista markkina- ja liiketoimintaolosuhteista.

Korkoriski

Konserni on pääasiallisesti altistunut korkoriskille korollisten velkojen kautta. Korkoriskin hallinnan tavoitteena on vähentää korkokulujen vaihtelua tuloslaskelmassa, minimoida velanhoidokustannukset ja parantaa ennustettavuutta. Konsernin lyhyet rahamarkkinasijoitukset altistavat sen rahavirran korkoriskille, mutta niiden vaikutus ei ole merkittävä, sillä kyseiset sijoitukset pyritään pitämään vähäisinä. Konsernin tulot sekä operatiiviset rahavirrat ovat pääosiltaan riippumattomia markkinakorkojen vaihteluista.

Korkoriskiä mitataan koron liikkeiden vaikutuksella ennustettuun kokonaisvelkaan.

Korkoriskin hallitsemiseksi konsernin lainanotto on hajautettu kiinteä- ja vaihtuvakorkoisiin instrumentteihin. Yritys voi ottaa lainaa joko kiinteäkorkoisena tai vaihtuvakorkoisena ja käyttää korkojohdannaisia päästäkseen rahoituspolitiikan mukaiseen tulokseen. Poliitiikan tavoitteena on pitää lainojen korkosidonnaisuusaika 12 ja 48 kuukauden välillä. Tilinpäätöshetkellä korkosidonnaisuusaika oli 9 kuukautta.

Konserni seuraa ja analysoi korkoriskiä säännöllisesti. Konserni on määritellyt herkkyysrajat korkojen liikkeille. Nettorahoituskulujen herkkyys yhden prosenttiyksikön korkojen muutokselle muiden tekijöiden pysyessä ennallaan oli tilinpäätöshetkellä korkojen nousulle noin -3,1 (-2,7) miljoonaa euroa ja korkojen laskulle noin 3,1 (2,7) ennen veroja seuraavien 12 kuukauden aikana. Herkkyysanalyysi on laadittu tilinpäätöshetken korollisten velkojen ja korkojohdannaisten määrien ja maturiteettien perusteella.

Rahoitussopimusten vastapuoliriski

Rahoituksen vastapuoliriskiä aiheutuu siitä, että rahoitustapahtuman sopimusosapuoli ei välttämättä pysty täyttämään sopimusvelvoitteitaan. Riskit liittyvät lähinnä sijoitustoimintaan ja johdannaissopimusten vastapuoliriskeihin. Vastapuolina käytetään konsernin rahoittajapankkeja aina kun se on mahdollista sekä joitakin muita toimijoita. Kassavaroja voidaan sijoittaa pankkitalletuksiin, pankkien sijoitustodistuksiin, kuntatodistuksiin, erikseen määritettyjen, pääasiassa Nasdaq Helsingin päälliställä noteerattujen yritysten yritystodistusohjelmiin sekä tiettyihin valtio-omisteisiin yhtiöihin. Sijoitustoiminnan vähäisyyden vuoksi vastapuoliriski ja hintariski tästä toiminnasta eivät ole merkittäviä.

Hyödykeriski

Konserni altistuu hyödykeriskeille, jotka liittyvät hyödykkeen saatavuuteen ja hinnanvaihteluihin. Liha-raaka-aineiden lisäksi fyysinen sähkönkulutus on yksi konserniyhtiöiden merkittävimmistä hyödykeriskeistä. Tytäryhtiöt voivat suojautua sähkön markkinahintojen ja muiden hyödykehintojen vaihtelua vastaan hankkimalla kiinteähintaisia tuotteita tai tekemällä johdannaissopimuksia rahoitusosaston kanssa. Hyödykeriskien hallinnassa yhtiöt voivat käyttää apunaan ulkoisia toimijoita.

Konserni käyttää sähkötermiinejä Suomessa, Ruotsissa ja Tanskassa energiakustannusten tasaamiseen. Sähkötermiinit eivät johda fyysisen sähkön toimitukseen, vaan ainoastaan kiinteän ja vaihtuvan hinnan välinen erotus realisoituu kassavirtana. Sähkön hintariskiä tarkastellaan viiden vuoden aikajänteellä siten, että lähimmän vuoden suojausaste pidetään 50 %:n ja 100 %:n välillä ja sitä seuraavien vuosien ajan mukaan alenevalla suojausasteella. Sähkötermiinien 124 GWh:n nimellismäärästä 85 GWh kohdistuu alle 12 kuukauden periodille. Tilikauden aikana toimitetun sähkön hintaa suojaavien johdannaisten osalta arvonmuutokset sisältyvät ostojen oikaisueriin. Tulevaisuuden ostoja suojaavien sopimusten osalta noudatetaan suojauslaskentaa. Sähköjohdannaisten maturiteettitaulukko on esitetty myöhemmin tässä liitetiedossa.

Herkkyysanalyysin laskennassa on oletettu jatkuvien toimintojen vuotuinen sähkönkulutus olevan noin 135 GWh. Sähkön markkinahinnan muutos ja alle 12 kuukauden kuluttua erääntyvien johdannaisten vaikutus oletetaan tulevan tulokseen ja yli 12 kuukauden kuluttua erääntyvien johdannaisten taseeseen. Jos sähkön markkinahinta muuttuisi tilinpäätöspäivän tasosta +/- 10 prosenttiyksikköä, tulosvaikutus olisi seuraava ennen veroja laskettuna:

Milj. euroa	2023	2022
Sähkö - vaikutus tuloslaskelmaan	+/- 0,3	+/- 0,3
Sähkö - vaikutus omaan pääomaan (hinta + 10 %)	-2,8	-14,8
Sähkö - vaikutus omaan pääomaan (hinta - 10 %)	-2,6	-15,8

Luottoriski

Konsernin rahoituspolitiikassa ja siihen liittyvissä ohjeistuksissa määritellään asiakkaiden sekä sijoitustransaktioiden ja johdannaissopimusten vastapuolten luottokelpoisuusvaatimukset sekä sijoitusperiaatteet. Rahoitusosasto vastaa konsernin luotonhallintaan liittyvien periaatteiden määrittelystä, luottopolitiikan päivittämisestä ja konsernin tytäryhtiöiden ohjeistamisesta luotonhallinnan osalta.

Luottoriski aiheutuu siitä, että asiakas ei välttämättä pysty täyttämään maksuvelvoitteitaan. Konsernin myyntisaamiset hajaantuvat laajalle asiakaskunnalle, ja merkittävimpiä asiakkaita ovat eri markkina-alueiden kaupan keskusliikkeet. Asiakkaiden luottokelpoisuutta, maksukäyttäytymistä ja luottolimiittejä seurataan järjestelmällisesti. Pääperiaatteena on, että kaikelle myönnetylle luotolle vaaditaan jonkinlainen vakuus. Se voi olla luottovakuutus, pankkitakaus tai vakuustalletus. Konserni altistuu lisäksi vähäiselle luottoriskille rahoittaessaan alkutuotannon sopimustuottajien investointeja. Tilikauden aikana tulosvaikutteisesti kirjattujen arvonalentumistappioiden määrä oli -0,4 (-1,0) miljoonaa euroa. Konsernin luottoriskin enimmäismäärä vastaa rahoitusvarojen kirjanpitoarvoa tilikauden lopussa. Myyntisaamisten ikäjakautuma on esitetty liitetiedossa 18. Baltian liiketoiminnan myyntiin liittyvä kauppahintasaaminen on vakuudeton.

Maksuvalmius- ja jälleerahoitusriski

Konsernissa arvioidaan ja seurataan jatkuvasti liiketoiminnan vaatiman rahoituksen määrää mm. laatimalla ja analysoimalla rahavirtaennusteita. Konsernilla tulee olla riittävä maksuvalmius kaikissa tilanteissa, niin että sillä katetaan lähitulevaisuuden tarpeet sekä liiketoiminnassa että rahoituksessa.

Rahoituksen saatavuus varmistetaan hajauttamalla lainasalkku maturiteettien, rahoituslähteiden ja rahoitusinstrumenttien suhteen. Rahavarat pyritään yleisesti pitämään vähäisinä. Konsernilla on pankkeja sitovia valmiusluottojärjestelyjä, pankkilainoja, shekkililimiittejä sekä lyhytaikainen, 200 miljoonan euron suuruinen suomalainen yritystodistusohjelma. Maksuvalmiusriskiä hallitaan pitämällä pitkäaikainen likviditeettivaranto yli lyhytaikaisen likviditeettitarpeen. Konsernin likviditeettivaranto sisältää kassavarat, rahamarkkinasijoitukset sekä pitkäaikaiset nostamattomat sitovat valmiusluottolimitit. Konsernin lyhytaikaiseen

likviditeettitarpeeseen luetaan lyhyt- ja pitkäaikaisten korollisten lainojen lyhennykset seuraavien 12 kuukauden aikana, odotetut osingot sekä erikseen määritelty strateginen likviditeettitarve, jossa huomioidaan juoksevan liiketoiminnan tarpeet.

Konsernin maksuvalmius, rahoitusprofiili ja maturiteettirakenne säilyivät tyydyttävänä vuoden 2023 aikana. Sitovien valmiusluottojen määrä 31.12.2023 oli 85,0 (145,0) miljoonaa euroa, joista nostettuna oli 75,0 (100,0) miljoonaa euroa. Lisäksi konsernilla oli muita käyttämättömiä shekkitili- ym. limiittejä 14,3 (17,2) miljoonaa euroa. Shekkililimiittisopimukset ovat voimassa toistaiseksi. Yhtiön 200 miljoonan euron yritystodistusohjelmasta oli käytössä 3,5 (15,0) miljoonaa euroa. Kassavarat olivat 28,7 (17,2) miljoonaa euroa. Joulukuussa yhtiö sopi 75,0 miljoonan euron valmiusluoton, 10,0 miljoonan euron valmiusluoton lisäosan ja 36,0 miljoonan euron pankkilainan voimassaoloajan pidentämisestä tammikuulle 2025.

Konsernin nostettujen lainojen keskimääräinen korkoprosentti (järjestelypalkkiot mukaan lukien) oli tilinpäätöshetkellä 8,6 (4,4) prosenttia.

HKScanin pankkilainojen ja valmiusluottojen kovenantit ovat nettovelkaantumisaste, nettovelan ja käyttökatteen suhde sekä likviditeettikovenantti. Käyttökatteeseen lasketaan mukaan osuus osakkuusyhtiöiden ja yhteisyritysten tuloksista.

Pankkilainojen ehdoissa nettovelkaantumisasteen raja on 125 prosenttia pankkilainoille ja joukkovelkakirjalainan ehdoissa 130 prosenttia. Vuoden 2023 lopussa nettovelkaantumisaste oli 121,0 prosenttia.

Nettovelan ja käyttökatteen suhteen kovenanttiraja oli vuoden loppuun asti 5,0. Vuoden 2023 lopussa nettovelan ja käyttökatteen suhde oli 3,7. Tammikuun 2024 alusta nettovelan ja käyttökatteen suhteen kovenanttiraja on 4,5.

Likviditeettikovenantin alaraja on 20,0 miljoonaa euroa. Vuoden 2023 lopussa kovenanttilukema oli 35,5 miljoonaa euroa. 1.1.2024 alkaen likviditeettikovenanttiraja laskee 15 miljoonaan euroon.

HKScanin johto on arvioinut liiketoiminnan kassavirtaennusteet seuraavan 12 kuukauden aikana, minkä perusteella kovenantit eivät rikkoudu. Lisätietoja on tilinpäätöksen laadintaperiaatteissa Oletus toiminnan jatkuvuudesta -osiossa. HKScanilla on rahoitusjärjestelyt voimassa vuoden 2025 alkuun asti. Yhtiö aloittaa neuvottelut rahoituksen pidentämisestä kevään 2024 aikana.

Konsernin luottolimiittisopimusten määrä tyypeittäin tilinpäätöspäivänä

2023

Luottotyyppi	Ohjelman koko	Käytössä	Vapaana
Shekkililimiitti	14,3	-	14,3
Sitova luottolimiitti	85,0	75,0	10,0
Yhteensä	99,3	75,0	24,3

2022

Luottotyyppi	Ohjelman koko	Käytössä	Vapaana
Shekkililimiitti	17,2	-	17,2
Sitova luottolimiitti	145,0	100,0	45,0
Yhteensä	162,2	100,0	62,2

Seuraavassa taulukossa esitetään konsernin rahoitusvelat jaoteltuina jäljellä olevien sopimuksiin perustuvien juoksuaikojen mukaisesti tilinpäätöspäivänä. Taulukossa esitettävät luvut ovat sopimuksiin perustuvia diskonttaamattomia rahavirtoja.

Maturiteettianalyysi koskee vain rahoitusinstrumentteja, joten se ei sisällä lakisääteisiä velkoja. Luvut sisältävät myös rahoitusvelkojen koron ja lainamarginaalin.

31.12.2023 Rahoitusvelkojen maturiteetti

Luottotyyppi	Tasearvo 31.12.2023	Kassavirrat yhteensä	Kassavirta					
			2024	2025	2026	2027	2028	>2028
Joukkovelkakirjalainat	89,7	96,4	4,5	91,9	-	-	-	-
Pankkilainat	120,0	130,9	13,4	115,7	1,9	-	-	-
Eläkelainat	2,1	2,2	2,2	-	-	-	-	-
Yritystodistusohjelma	3,4	3,4	3,4	-	-	-	-	-
Vuokrasopimusvelat	89,6	131,1	12,6	11,5	10,2	8,0	6,8	81,9
Muut lainat	2,0	2,2	0,2	0,0	0,5	1,4	-	-
Ostovelat ja muut velat	160,1	160,1	160,1	-	-	-	-	-
Yhteensä	467,0	526,3	196,4	219,1	12,6	9,4	6,8	81,9

31.12.2022 Rahoitusvelkojen maturiteetti

Luottotyyppi	Tasearvo 31.12.2022	Kassavirrat yhteensä	Kassavirta					
			2023	2024	2025	2026	2027	>2027
Joukkovelkakirjalainat	89,4	100,7	4,5	4,5	91,7	-	-	-
Pankkilainat	152,2	155,9	6,9	143,4	3,8	1,8	-	-
Eläkelainat	4,3	4,3	2,2	2,2	-	-	-	-
Yritystodistusohjelma	14,8	15,0	15,0	-	-	-	-	-
Vuokrasopimusvelat	101,7	147,1	13,9	12,5	11,4	10,6	8,4	90,4
Muut lainat	2,1	2,2	0,4	0,3	0,4	0,7	0,4	-
Ostovelat ja muut velat	241,6	241,6	241,6	-	-	-	-	-
Yhteensä	606,1	666,8	284,5	162,8	107,2	13,1	8,8	90,4

Seuraavassa taulukossa on esitetty johdannaissopimusten nimellisarvot ja käyvät arvot (milj. euroa). Johdannaiset erääntyvät seuraavien 12 kuukauden aikana lukuun ottamatta korko- ja hyödykejohdannaisia, joiden erääntyminen on esitetty erikseen.

	2023	2023	2023	2022	2023	2022
	Positiivinen käypä arvo	Negatiivinen käypä arvo	Käypä arvo netto	Käypä arvo netto	Nimellisarvo	Nimellisarvo
Korkojohdannaiset	0,2	-	0,2	0,3	20,0	48,5
erääntyi 2023	-	-	-	0,1	-	28,5
erääntyy 2024	0,1	-	0,1	0,1	10,0	10,0
erääntyy 2025	0,1	-	0,1	0,1	10,0	10,0
erääntyy 2026	-	-	-	-	-	-
erääntyy 2027	-	-	-	-	-	-
erääntyy >2027	-	-	-	-	-	-
josta rahavirran suojausinstrumenteiksi määritetty	-	-	-	-	-	-
Valuuttajohdannaiset	0,0	-1,7	-1,7	0,7	98,4	91,8
josta nettosijoituksen suojausinstrumenteiksi määritetty	-	-	-	-	-	-
Hyödykejohdannaiset	5,2	-	5,2	23,8	1,3	-1,7
erääntyi 2023	-	-	-	15,0	-	-0,6
erääntyy 2024	3,9	-	3,9	6,1	0,9	-0,9
erääntyy 2025	1,3	-	1,3	2,6	0,4	-0,2
erääntyy 2026	-	-	-	-	-	-
erääntyy 2027	-	-	-	-	-	-
josta rahavirran suojausinstrumenteiksi määritetty	3,3	-	3,3	23,8	3,4	-1,7

Johdannaiset, joihin sovelletaan suojauslaskentaa

Rahavirran suojausiksi määritettyjen hyödykejohdannaisten käypien arvojen muutosten tehokkaat osuudet verojen jälkeen -14,0 (15,2) miljoonaa euroa kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Suojattujen, erittäin todennäköisten liiketoimien arvioidaan toteutuvan eri ajankohtina seuraavien 60 kuukauden aikana. Suojausinstrumenttien rahastoon kertyneet voitot ja tappiot siirretään luokittelun muutoksesta johtuvana oikaisuna tulosvaikutteisiksi silloin, kun suojattu liiketapahtuma vaikuttaa voittoon tai tappioon. Tehoton osuus hyödykeriskin suojauksesta 0,0 (0,0) miljoonaa euroa, on kirjattu liiketoiminnan muihin kuluihin tuloslaskelmassa.

Pääoman hallinta

Konsernin pääoman hallinnan pyrkimyksenä on optimaalisen pääomarakenteen avulla tukea liiketoimintaa varmistamalla normaalit toimintaedellytykset ja mahdollistamalla orgaaninen ja rakenteellinen kasvu. Optimaalinen pääomarakenne tuottaa myös pienemmät pääoman kustannukset.

Pääomarakenteeseen vaikutetaan ohjaamalla liiketoimintaan sitoutuvan käyttöpääoman määrää sekä tuloksen, osingonjaon ja osakeantien kautta. Konserni voi myös päättää omaisuuserien myynnistä velkojen vähentämiseksi.

Konsernin pääomarakenteen kehitystä seurataan omavaraisuusasteella ja nettovelkaantumisasteella (net gearing ratio). Omavaraisuusaste tarkoittaa oman pääoman suhdetta taseen loppusummaan. Nettovelkaantumisastetta laskettaessa korollinen nettovelka jaetaan omalla pääomalla. Korollisiin nettovelkoihin sisältyvät korolliset velat vähennettynä rahavaroilla ja korollisilla lainasaamisilla sisältäen lopetetut toiminnot.

Tilinpäätöshetken omavaraisuusaste on 28,8 prosenttia. Nettovelkaantumisasteen osalta virallinen taloudellinen tavoite on alle 100 prosenttia. Nettovelkaantumisaste oli tilinpäätöshetkellä 121,0 prosenttia.

Nettovelkaantumisaste

	2023	2022
Korolliset velat	321,0	372,6
Korolliset lainasaamiset	4,0	1,6
Rahat ja pankkisaamiset	29,0	17,8
Korollinen nettovelka	287,9	353,1
Oma pääoma	238,0	285,5
Nettovelkaantumisaste	121,0 %	123,7 %

Nettovelan laskentaa on muutettu vuonna 2023 siten että lopetettujen toimintojen nettovelat ovat mukana. Vuosi 2022 on oikaistu vastaamaan vuoden 2023 laskentaa. Se on vertailukelpoinen, mutta ei 2022 tilinpäätöksessä raportoidun mukainen.

26. Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot

Konsernin soveltamat käyvän arvon määrittämisperiaatteet kaikista rahoitusinstrumenteista

Rahoitusvarojen ja -velkojen käypiä arvoja määritettäessä on käytetty seuraavia hintanoteerauksia, oletuksia ja arvostusmalleja.

Muut osakkeet ja osuudet

Muut osakkeet ja osuudet sisältävät omistuksia listaamattomissa yhtiöissä, ja ne arvostetaan hankintamenoon, sillä sen arvioidaan olevan asianmukainen arvio käyvästä arvosta.

Johdannaiset

Valuuttatermiinien käyvät arvot määritetään käyttämällä raportointikauden päättämispäivän markkinahintoja vastaavan pituisille sopimuksille. Koronvaihtosopimusten käyvät arvot on määritetty tulevien rahavirtojen nykyarvoon perustuvalla menetelmällä, jonka tukena ovat raportointikauden päättämispäivän markkinakorot ja muu markkinainformaatio. Jos käytetään vastapuolen hintanoteerausta, konserni laatii myös oman tarkistuslaskelman yleisesti hyväksytyjä arvostusmenetelmiä käyttäen. Hyödykejohdannaisten käyvät arvot määritetään käyttämällä julkisesti noteerattuja markkinahintoja. Käyvät arvot vastaavat niitä hintoja, jotka konserni joutuisi maksamaan tai saisi, jos se purkaisi johdannaissopimuksen.

Pankkilainat

Velkojen käyvät arvot pohjautuvat diskontattuihin rahavirtoihin. Diskonttaus korkona on käytetty korkoa, jolla konserni saisi vastaavaa lainaa ulkopuolelta raportointikauden päättämispäivänä. Kokonaiskorko muodostuu riskittömästä korosta ja yrityskohtaisesta riskipreemiosta (lainamarginaalista).

Joukkovelkakirjalainat

Joukkovelkakirjalainojen käyvät arvot pohjautuvat markkinanoteerauksiin.

Rahoitusleasingvelat

Käypä arvo on arvioitu diskonttaamalla vastaiset rahavirrat korolla, joka vastaa vastaavien vuokrasopimusten korkoa.

Myyntisaamiset ja muut saamiset

Muiden kuin johdannaissopimuksiin perustuvien saamisten alkuperäinen kirjanpitoarvo vastaa niiden käypää arvoa, koska diskonttauksen vaikutus ei ole olennainen saamisten maturiteetti huomioon ottaen. Baltian kiinteä kauppahintasaaminen on arvostettu jaksotettuun hankintamenoon 5 % diskonttokorolla.

Ehdollinen kauppahintasaaminen

Baltian liiketoimintayksikön myyntiin liittyvä ehdollinen kauppahintasaaminen perustuu ostajan arvioon liiketoiminnan kannattavuuden kehityksestä, jota yhtiön johto on peilannut historialliseen kehitykseen ja arvioinut toteutumisen todennäköisyyttä huomioiden myös tähän liittyvän epävarmuuden. Kauppahinnasta 20 miljoonan euron osuus on ehdollinen erikseen määritellyn kaupan kohteena olevan lihaliiketoiminnan ja Maag Gruppinn Baltian lihaliiketoiminnan seuraavan kolmen vuoden yhteenlasketulle tulokselle.

Ostovelat ja muut velat

Ostovelkojen ja muiden velkojen alkuperäinen kirjanpitoarvo vastaa niiden käypää arvoa, koska diskonttauksen vaikutus ei ole olennainen velkojen maturiteetti huomioon ottaen.

Käyvän arvon hierarkia käypään arvoon arvostetuista rahoitusvaroista ja -veloista. Käyvät arvot raportointikauden lopussa

	31.12.2023	Taso 1	Taso 2	Taso 3
Käypään arvoon arvostetut varat				
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat				
Ehdollinen kauppahintasaaminen	10,5	-	-	10,5
Kaupankäyntiarvopaperit	-	-	-	-
Kaupankäyntijohdannaiset				
Koronvaihtosopimukset	0,2	-	0,2	-
Valuuttajohdannaiset	0,0	-	0,0	-
Hyödykejohdannaiset	5,2	-	5,2	-
josta rahavirran suojauslaskennassa	3,3	-	3,3	-
Yhteensä	15,9	0,0	5,4	10,5
Käypään arvoon arvostetut velat				
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat				
Kaupankäyntijohdannaiset				
Koronvaihtosopimukset	-	-	-	-
Valuuttajohdannaiset	-1,7	-	-1,7	-
Hyödykejohdannaiset	-	-	-	-
josta rahavirran suojauslaskennassa	-	-	-	-
Yhteensä	-1,7	0,0	-1,7	0,0

Tason 1 instrumenttien käyvät arvot perustuvat markkinoilla noteerattuihin hintoihin. Tason 2 instrumenttien käyvät arvot perustuvat merkittävältä osin muihin syöttötietoihin kuin tasoon 1 sisältyviin noteerattuihin hintoihin, mutta kuitenkin tietoihin, jotka kyseiselle omaisuuserälle tai velalle ovat todettavissa joko suoraan tai epäsuorasti (hinnoista johdettuina). Näiden instrumenttien käyvän arvon määrittämisessä konserni käyttää yleisesti hyväksytyjä arvostusmalleja, joiden syöttötiedot kuitenkin perustuvat merkittävältä osin todennettaviin markkinatietoihin. Tason 3 instrumenttien käyvät arvot perustuvat syöttötietoihin, jotka eivät perustu todennettavissa olevaan markkinatietoon, vaan merkittävältä osin johdon arvioihin ja niiden käyttöön yleisesti hyväksyttävissä arvostusmalleissa.

	31.12.2022	Taso 1	Taso 2	Taso 3
Käypään arvoon arvostetut varat				
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat				
Kaupankäyntiarvopaperit	-	-	-	-
Kaupankäyntijohdannaiset				
Koronvaihtosopimukset	0,3	-	0,3	-
Valuuttajohdannaiset	0,8	-	0,8	-
Hyödykejohdannaiset	27,5	-	27,5	-
josta rahavirran suojauslaskennassa	27,5	-	27,5	-
Yhteensä	28,6	0,0	28,6	0,0
Käypään arvoon arvostetut velat				
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat				
Kaupankäyntijohdannaiset				
Koronvaihtosopimukset	-	-	-	-
Valuuttajohdannaiset	0,0	-	0,0	-
Hyödykejohdannaiset	-3,7	-	-3,7	-
josta rahavirran suojauslaskennassa	-3,7	-	-3,7	-
Yhteensä	-3,7	0,0	-3,7	0,0

27. Ehdolliset velat ja varat sekä hankintasuomukset

Vakuudet ja vastuusuomukset	2023	2022
Velat, joiden vakuudeksi on annettu kiinnityksiä	36,0	39,5
Omasta velasta		
Annetut pantit	44,3	61,5
Muiden puolesta		
Takaukset	6,3	1,1
Muut sitoumukset	-	1,5
Leasingvastuut		
Alle yhden vuoden sisällä erääntyvät leasingvastuut	0,2	0,2
1-5 vuoden sisällä erääntyvät leasingvastuut	-	-
Yli 5 vuoden päästä erääntyvät leasingvastuut	-	-
Yhteensä	6,5	2,8

Tanskan veroviranomaiset suorittivat konsernin tytäryhtiössä HKScan Denmark A/S:ssa energiavero-tarkastuksen, joka kattaa vuodet 2011-2020. Tanskan veroviranomaiset antoivat loppuvuonna 2020 päätöksensä, jonka mukaan yhtiö on ollut velvollinen maksamaan takaisin aiemmin saatuja energiaverojen palautuksia 24,7 miljoonaa Tanskan kruunua (noin 3,3 miljoonaa euroa). Ei voida myöskään sulkea pois mahdollisuutta, että tällä hetkellä vireillä olevan asian lisäksi yhtiölle määrätään erikseen seuraamusmaksuja verotarkastuksen seurauksena. HKScan Denmark A/S on valittanut saadusta päätöksestä. HKScan on kirjannut kulun vuonna 2020 ja maksoi summan viranomaisille vuonna 2021.

28. Lähipiiriliiketoimet

Osapuolten katsotaan kuuluvan toistensa lähipiiriin, jos toinen osapuoli pystyy käyttämään toiseen nähden määräysvaltaa tai huomattavaa vaikutusvaltaa sen taloutta ja liiketoimintaa koskevassa päätöksenteossa. Konsernin lähipiiriin kuuluvat osakkuusyritykset ja yhteisyritykset. Lähipiiriin kuuluvat myös konsernin emoyhtiön emoyhteisön (LSO Osuuskunta) hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenet, konsernin hallituksen jäsenet, konsernin toimitusjohtaja, toimitusjohtajan sijainen ja heidän läheiset perheenjäsenensä sekä konsernin johtoryhmän jäsenet. Konserni pyrkii liiketoimia tehdessään asettamaan kaikki osapuolet tasavertaiseen asemaan.

HKScan Oyj:n pääomistaja LSO Osuuskunta on noin 700 suomalaisen lihantuottajan yhteisö. Osuuskunnan tehtävänä on tukea jäsentensä lihantuotantoa ja markkinointia käyttämällä omistajavaltaa HKScanissa. HKScan-konserni toimii puhtaasti markkinahintaperiaatteilla hankkiessaan liharaaka-aineensa.

Konserni on maksanut LSO:lle tonttivuokraa 34 (34) tuhatta euroa. Konserni on maksanut LSO:lle alkutuotantoon liittyvistä palveluista 30 (30) tuhatta euroa. Lisäksi konserni veloitti LSO:lta toimistopalveluista 40 (40) tuhatta euroa sekä vuodesta 2022 alkaen LSO:n jäsenyyteen liittyvistä palveluista 27 (27) tuhatta euroa. Osapuolilla on 5 miljoonan euron luottolimiittisopimus molempiin suuntiin. Tähän liittyen konsernilla oli vuoden lopussa saamista 4,1 (1,6) miljoonaa euroa. Konserni sai saldolle korkotuottoa vuodelta 294 (69) tuhatta euroa. Limiitin korko on HKScanin rahoituskustannuksen mukainen. Konsernin hallituksessa ja sen emoyhteisön LSO Osuuskunnan hallintoneuvostossa ja hallituksessa olevien henkilöiden eläinmyynnit konsernille olivat 28,3 (21,3) miljoonaa euroa. Kyseisten henkilöiden eläinostot konsernilta olivat 6,4 (5,1) miljoonaa euroa.

Tiedot johdon työsuhde-etuuksista esitetään liitetiedossa 4. Lisäksi konsernin hallituksen ja johdon palkkioista löytyy lisätietoja konsernin verkkosivuilla (www.hkscan.com) julkaistavasta vuoden 2023 palkka- ja palkkioselvityksestä.

Muuten lähipiirihenkilöt eivät ole olennaisessa liikesuhteessa yhtiöön.

Tytäryhtiösakkeet	Omistusosuus, %	Osuus äänivallasta %
Konsernin emoyhtiön omistamat		
HKScan Finland Oy, Suomi	100,00	100,00
HKScan Sweden AB, Ruotsi	100,00	100,00
HKScan Denmark A/S, Tanska	100,00	100,00
HKScan Finland Oy:n omistamat		
Kivikylän Kotipalvaamo Oy, Suomi	49,00*	49,00*
Lihatukku Harri Tamminen Oy, Suomi	49,00*	49,00*
Paimion Teurastamo Oy, Suomi	100,00	100,00
Boltsi Oy, Suomi	48,00*	48,98*
Jokisen Eväät Oy, Suomi	97,00	97,00
Kasviskonttori Oy, Suomi	80,00	80,00
HKScan Sweden AB:n omistamat		
HKScan Real Estate AB, Ruotsi	100,00	100,00
HKScan International AB, Ruotsi**	100,00	100,00
HKScan Poland Sp.zo.o, Puola	100,00	100,00
HKScan Real Estate AB:n omistamat		
HKScan Real Estate Halmstad AB, Ruotsi	100,00	100,00
HKScan Denmark A/S:n omistamat		
Kreatina A/S, Tanska**	100,00	100,00

* Määräysvalta perustuu osakassopimukseen / hallituksen valintaan.

** Lepäävä

Osakkuusyhteisösakkeet ja -osuudet	Omistusosuus, %	Osuus äänivallasta %
HKScan Finland Oy:n omistamat		
Länsi-Kalkkuna Oy, Suomi*	50,00	50,00
Pakastamo Oy, Suomi	50,00	50,00
Honkajoki Oy, Suomi*	50,00	50,00
Finnpig Oy, Suomi	50,00	50,00
Oy LHP Bio-Carbon LTD, Suomi	24,24	24,24
DanHatch Finland Oy, Suomi	10,00	10,00
Mäkitalon Maistuvat Oy, Suomi	24,90	24,90
HKScan Sweden AB:n omistamat		
AB Tillväxt for svensk animalieproduktion, Ruotsi	12,50	12,50
Svenska Köttforetagen AB, Ruotsi	23,52	23,52
Scandinavian Aquasystems AB, Ruotsi	11,15	11,15
HKScan Denmark A/S:n omistamat		
Farmfood A/S, Tanska	33,30	33,30

* Yhteisyritys

Konserni harjoittaa osakkuus- ja yhteisyritysten kautta liiketoimintaa mm. harjoittamalla teurastusta, leikkuuta, lihan jatkojalostusta ja käyttämällä vuokraus-, jätteiden hävittämis-, tutkimus- ja neuvontapalveluita. Kaikki kaupalliset sopimukset neuvotellaan markkinaehtoisesti.

Lähipiirin kanssa toteutuivat seuraavat liiketapahtumat

	2023	2022
Myyntit osakkuusyrityksille	12,7	14,9
Eläinmyynnit lähipiirille	6,4	5,1
Ostot osakkuusyrityksiltä	47,6	45,4
Eläinostot lähipiiriltä	28,3	21,3
Avoimet saldot 31.12.		
Myyntisaamiset ja muut saamiset osakkuusyrityksiltä	2,0	2,0
Ostovelat ja muut velat osakkuusyrityksille	3,9	3,5

29. Katsauskauden jälkeisiä tapahtumia

HKScan suunnittelee siipikarjanlihan pakkaustoimintojen keskittämistä Eurasta Raumalle ja/tai Forssaan

HKScan suunnittelee tuotantotoimintansa tehostamista keskittämällä Euran yksikössä nykyisin oleva siipikarjapakkaamotoiminta yhtiön Rauman ja/tai Forssan tuotantoyksiköihin. Yhtiö käynnisti tammikuussa yhteistoimintalain mukaiset muutosneuvottelut Euran yksikön siipikarjapakkaamossa ja pakkaustoimintoja mahdollisesti vastaanottavissa Rauman ja Forssan tuotantoyksiköissä. HKScan tavoittelee tehostamissuunnitelmalla noin miljoonan euron vuotuisia säästöjä vuoden 2024 kolmannelta neljännekseltä alkaen.

Tietoa asiasta on kerrottu tiedotteella: [11.1.2024](#)

HKScan uudisti ilmastopäästöjen laskentaa ja ilmastotavoitteen sekä sai SBTi:n hyväksynnän lyhyen aikavälin ja maaperään liittyvien päästöjen ilmastotavoitteille

HKScan on päivittänyt vastuullisuusohjelmansa ilmastopäästöjen laskennan ja ilmastotavoitteen sekä aikataulun vastaamaan paremmin kansainvälisiä ilmastotyön suuntaviivoja, laskentaohjeistuksia ja raportointistandardeja. HKScan-konsernin uudistettu ilmastotavoite on saavuttaa nettonolla kaikkien kasvihuonekaasujen päästöjen osalta (net zero) vuoteen 2050 mennessä.

Tietoa asiasta on kerrottu tiedotteella: [25.1.2024](#)

Emoyhtiön tuloslaskelma 1.1.-31.12.

(euroa)

	Liite	2023	2022
Liiketoiminnan muut tuotot	1.	23 254 761,10	26 836 120,97
Henkilöstökulut	2.	-7 423 508,53	-9 530 303,16
Poistot ja arvonalentumiset	3.	-166 168,08	-279 286,00
Liiketoiminnan muut kulut	4.	-21 367 275,57	-19 394 550,93
Liiketulos		-5 702 191,08	-2 368 019,12
Rahoitustuotot ja -kulut	5.	-76 498 063,01	-11 521 517,42
Voitto/tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		-82 200 254,09	-13 889 536,54
Tilinpäätössiirrot	6.	15 278 213,70	-14 180,00
Tuloverot	7.	-3 019 992,79	43 442,25
Tilikauden voitto/tappio		-69 942 033,18	-13 860 274,29

Emoyhtiön tase 31.12.

(euroa)

	Liite	2023	2022
Vastaavaa			
Aineettomat hyödykkeet	8.	446 948,00	209 466,00
Aineelliset hyödykkeet	8.	347 597,68	1 322 370,12
Sijoitukset	8.	341 396 085,14	437 079 764,25
Pysyvät vastaavat		342 190 630,82	438 611 600,37
Pitkäaikaiset saamiset	9.	260 441 060,60	281 036 336,42
Laskennallinen verosaaminen	9.	7 609 032,26	10 188 026,30
Lyhytaikaiset saamiset	10.	31 533 621,53	11 707 812,61
Rahat ja pankkisaamiset		24 008 736,61	12 436 273,05
Vaihtuvat vastaavat		323 592 451,00	315 368 448,38
Vastaavaa		665 783 081,82	753 980 048,75

	Liite	2023	2022
Vastattavaa			
Osakepääoma	11.	66 820 528,10	66 820 528,10
Ylikurssirahasto	11.	73 420 363,20	73 420 363,20
Omat osakkeet	11.	-3 831 817,81	-4 083 425,45
SVOP-rahasto	11.	216 226 777,79	216 034 039,79
Muut rahastot	11.	4 931 656,91	4 931 656,91
Edellisten tilikausien voitto	11.	52 507 109,96	66 618 991,89
Tilikauden voitto/tappio	11.	-69 942 033,18	-13 860 274,29
Oma pääoma		340 132 584,97	409 881 880,15
Tilinpäätössiirtojen kertymä	12.	174,00	52 471,00
Pakolliset varaukset	13.	2 393 236,00	2 350 525,00
Laskennallinen verovelka	14.	389 446,02	-
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	14.	232 345 269,78	266 604 969,59
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	14.	1 188 386,00	1 426 245,00
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	15.	80 359 790,52	62 496 759,99
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	15.	8 974 194,53	11 167 198,02
Vieras pääoma		323 257 086,85	341 695 172,60
Vastattavaa		665 783 081,82	753 980 048,75

Emoyhtiön rahavirtalaskelma

(tuhatta euroa)

	2023	2022
Liikevoitto	-5 702	-2 368
Oikaisut liikevoittoon	4 411	-
Poistot ja arvonalentumiset	166	279
Varausten muutos	43	52
Käyttöpääoman muutos	328	-483
Korkotuotot ja -kulut	1 262	4 597
Saadut osingot	-	4 743
Verot	-52	-30
Liiketoiminnan rahavirta	456	6 790
Muiden osakkeiden ja osuuksien ostot	-177	-171
Tytäryhtiöosakkeiden myynnit	62 398	-
Muun käyttöomaisuuden ostot	-636	-1 117
Muun käyttöomaisuuden myynnit	1 277	1 006
Lainasaamisten vähennys	-6 716	-42 303
Investointien rahavirta	56 147	-42 585
Rahavirta ennen rahoitusta	56 603	-35 795
Lainojen nostot	35 000	139 500
Lainojen takaisinmaksut	-80 031	-108 219
Maksetut osingot	-	-3 884
Rahoituksen rahavirta	-45 031	27 397
Rahavarojen muutos	11 572	-8 398
Rahavarat 1.1.	12 436	20 834
Rahavarat 31.12.	24 009	12 436

Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot

Yhteisön perustiedot

HKScan Oyj on suomalainen, Suomen lakien mukaan perustettu julkinen osakeyhtiö. Yhtiön kotipaikka on Turku.

HKScan Oyj:hin kuuluu konsernin johto ja konsernihallinto.

HKScan Oyj:n A-osake on listattu Nasdaq Helsingissä vuodesta 1997 lähtien.

HKScan Oyj on LSO Osuuskunnan tytäryhtiö ja kuuluu LSO Osuuskunta -konserniin. LSO Osuuskunnan kotipaikka on Turku.

Jäljennös HKScan Oyj:n tilinpäätöksestä on saatavilla yhtiön rekisteröidystä osoitteesta Lemminkäisenkatu 48, 20520 Turku.

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Laatimisperusta

Emoyhtiön tilinpäätös on laadittu noudattaen Suomessa voimassa olevaa kirjanpitolainsäädäntöä (FAS). HKScan-konsernin tilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS, International Financial Reporting Standards) mukaisesti, ja sitä laadittaessa on noudatettu 31.12.2023 voimassa olevia IAS- ja IFRS-standardeja sekä SIC- ja IFRIC-tulkintoja.

Emoyhtiön tuloslaskelma ja tase esitetään euroina ja rahoituslaskelma sekä liitetiedot tuhansina euroina.

Pysyvät vastaavat

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet arvostetaan hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja arvonalentumisilla. Poistot tehdään tasapoistoina hyödykkeen odotetun käyttöajan puitteissa. Aineettomat hyödykkeet poistetaan 5-10 vuodessa ja aineelliset hyödykkeet 2-10 vuodessa. Sijoitukset tytäri- ja osakkuusyhtiöihin ja muut osakkeet ja osuudet arvostetaan hankintamenoon vähennettynä arvonalentumisilla.

Ulkomaanrahan määräiset tapahtumat

Ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat kirjataan tapahtumapäivän kurssiin. Ulkomaanrahan määräiset ostovelat ja myyntisaamiset, lainasaamiset sekä valuuttamääräiset pankkitilit on muunnettu toimintavaluutan määräisiksi tilinpäätöspäivän Euroopan keskuspankin päätöskurssin mukaan. Ulkomaanrahan määräisistä liiketapahtumista ja monetaaristen erien muuntamisesta syntyneet voitot ja tappiot on kirjattu tuloslaskelmaan rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

Johdannaissopimukset

HKScan Oyj tekee kaikki ulkoiset johdannaissopimukset konsernille. Tytäryhtiöitä varten tehdyt johdannaiset vyörytetään eteenpäin konsernin sisäisillä johdannaissopimuksilla. Tästä johtuen HKScan Oyj:llä on kaikki konsernin ulkoiset johdannaissopimukset ja nämä ovat osin emoyhtiön ja osin tytäryhtiöiden tarpeisiin.

Valuuttamääräiset avoimet johdannaiset arvostetaan tilinpäätöspäivän termiinkurssiin. Suojauslaskentaa ei sovelleta ja kaupallisia virtoja suojaavien valuuttatermiinien arvon muutokset kirjataan tulosvaikutteisesti liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin ja rahoituseriä suojaavien valuuttatermiinien arvon muutokset tuloslaskelmaan rahoituksen kurssivoittoihin ja -tappioihin.

Hyödykejohdannaiset liittyvät kaikki tytäryhtiöihin ja konsernin sisäiset johdannaisopimukset on tehty. Näistä ei muodostu tulosaikutusta sillä johdannaisista aiheutuva kassavirta eliminoituu tytäryhtiöille tehdyistä konsernin sisäisistä johdannaisista. Suojauslaskentaa ei sovelleta. Johdannaisten käyvät arvot netotetaan taseessa ja ne esitetään liitetiedoissa.

Korkojohdannaisiin ei sovelleta suojauslaskentaa siltä osin kuin johdannaiset suojaavat emoyhtiön korkoriskiä. Johdannaisten käyvät arvot kirjataan taseeseen ja muutokset käyvässä arvossa kirjataan tuloslaskelman rahoituseriin. Vaihtuvakorkoisia lainoja suojaavien koronvaihtosopimusten realisoitunut voitto tai tappio esitetään tuloslaskelmassa rahoituserissä. Suojauslaskentaa ei myöskään sovelleta ulkoisiin koronvaihtosopimuksiin, jotka liittyvät tytäryhtiöihin, tai konsernin sisäisiin johdannaisiin. Tulosaikutus eliminoituu konsernin sisäisestä johdannaisesta johtuen. Näiden johdannaisten käyvät arvot netotetaan taseessa ja ne esitetään liitetiedoissa.

Valuuttatermiinien käyvät arvot määritetään käyttämällä raportointikauden päättämispäivän markkinahintoja vastaavan pituisille sopimuksille. Koronvaihtosopimusten käyvät arvot on määritetty tulevien rahavirtojen nykyarvoon perustuvalla menetelmällä, jonka tukena ovat raportointikauden päättämispäivän markkinakorot ja muu markkinainformaatio. Jos käytetään vastapuolen hintanoteerausta, konserni laatii myös oman tarkistuslaskelman yleisesti hyväksytyjä arvostusmenetelmiä käyttäen. Hyödykejohdannaisten käyvät arvot määritetään käyttämällä julkisesti noteerattuja markkinahintoja. Käyvät arvot vastaavat niitä hintoja, jotka konserni joutuisi maksamaan tai saisi, jos se purkaisi johdannaisopimuksen.

Eläkejärjestelyt

HKScan Oyj:n henkilöstön lakisääteinen eläketurva on järjestetty vakuuttamalla eläkevakuutusyhtiössä. Lakisääteiset eläkemenot on kirjattu kuluksi kertymisvuonna.

Johdon eläkesitoumukset ja irtisanomiskorvaukset

Toimitusjohtajan palkitseminen koostuu kiinteästä kuukausipalkasta, luontoiseduista sekä mahdollisesta kannustepalkkiosta yhtiön palkkiojärjestelmän mukaisesti. Toimitusjohtajasopimuksen mukaan yhtiöllä ja toimitusjohtajalla on oikeus irtisanoa toimitusjohtajasopimus kuuden kuukauden irtisanomisajalla. Mikäli yhtiö päättää toimitusjohtajasopimuksen, toimitusjohtajalle maksetaan 12 kuukauden kuukausipalkkaa vastaava rahasumma irtisanomisajan palkan lisäksi.

Tarkemmat tiedot johdon palkitsemisesta löytyvät konsernin liitetiedosta numero 4.

Tuloverot

Tuloveroihin ja laskennallisiin verosaamisiin ja -velkoihin sovelletaan konsernin laatumisperiaatteita siten kuin se on mahdollista Suomen tilinpäätöskäytäntöjen mukaan. Poistoeron laskennallinen verovelka ilmoitetaan liitetietona.

Vuokrasopimukset

Kaikki leasing-maksut on käsitelty vuokratuloina. Maksamattomat leasingsopimuksiin perustuvat leasing-maksut on esitetty tilinpäätöksen vastuissa.

Tilinpäätössiirtojen kertymä

Tilinpäätössiirtoja on poistoeron muutos. Suunnitelman mukaisten ja kirjanpidollisten poistojen erotuksen muutos esitetään tilinpäätössiirtona tuloslaskelmassa, ja suunnitelman mukaisten ja kirjanpidollisten poistojen kertynyt erotus esitetään taseessa tilinpäätössiirtojen kertymänä.

Emoyhtiön tuloslaskelman liitetiedot

(tuhatta euroa)

1. Liiketoiminnan muut tuotot yhteensä

	2023	2022
Liiketoiminnan muut tuotot	23 255	26 836
Liiketoiminnan muut tuotot yhteensä	23 255	26 836

2. Henkilöstökulut

	2023	2022
Palkat ja palkkiot	-7 426	-6 841
Eläkekulut	-1 276	-1 352
Muut henkilösivukulut	1 279	-1 337
Henkilöstökulut	-7 423	-9 530
Toimitusjohtajat ja toimitusjohtajan sijaiset	577	1 841
Hallituksen jäsenet	470	470
Johdon palkat, palkkiot ja luontoisedut yhteensä	1 047	2 311
Henkilöstö keskimäärin	53	62

3. Poistot ja arvonalentumiset

	2023	2022
Suunnitelman mukaiset poistot pysyvistä vastaavista ja liikearvosta	-166	-279
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-166	-279

4. Liiketoiminnan muut kulut

	2023	2022
Vuokrat	-1 731	-1 555
Käyttöön. luovutustappiot, aineelliset hyödykkeet yhteensä	-4 413	-
Luovutustappiot pysyvistä vastaavista	-4 413	0
Tilintarkastusmenot, varsinainen tilintarkastus	-165	-151
Tilintarkastusmenot, muut asiantuntijapalvelut	-9	-23
Tilintarkastusmenot	-174	-174
Vapaaehtoiset henkilöstökulut	-1 003	-1 096
Energia	-120	-158
Kunnossapito	-44	-44
Mainos-, markkinointi- ja edustuskulut	-249	-711
Palvelu-, tietohallinto- ja konttorikulut	-11 322	-13 031
Muut kulut	-2 311	-2 626
Liiketoiminnan muut kulut yhteensä	-21 367	-19 395

5. Rahoitustuotot ja -kulut

	2023	2022
Rahoitustuotot		
Osinkotuotot saman konsernin yrityksiltä	-	23 715
Tuotot osuuksista	-	23 715
Korkotuotot saman konsernin yrityksiltä	25 642	15 417
Korkotuotot muilta	378	119
Korkotuotot	26 020	15 536
Muut rahoitustuotot muilta	5 337	7 495
Muut rahoitustuotot	5 337	7 495
Rahoitustuotot yhteensä	31 357	46 746
Rahoituskulut		
Korkokulut saman konsernin yrityksille	-1 500	-236
Korkokulut muille	-21 944	-12 513
Korkokulut	-23 444	-12 749
Realisoitumattomat voitot/tappiot käypään arvoon arvostuksesta	-83	1 002
Muut rahoituskulut saman konsernin yrityksille	-75 533	-35 957
Osakkuusyhtiöosakkeiden arvonalentuminen	-	-405
Muut rahoituskulut muille	-8 795	-10 159
Muut rahoituskulut	-84 328	-46 521
Rahoituskulut yhteensä	-107 855	-58 268
Rahoitustuotot ja kulut yhteensä	-76 498	-11 522

Tytäryhtiöosakkeiden arvonalentuminen johtuu vuonna 2023 Ruotsin liiketoimintayksikön ja vuonna 2022 Baltian liiketoimintayksikön sovitusta myynnistä. Tytäryhtiöosakkeet on arvostettu 115,5 miljoonan euron kauppahintaan vähennettynä transaktiokuluilla. Lisää tietoa aiheesta on konsernin myytävänä olevien varojen ja velkojen sekä lopetettujen toimintojen liitetiedossa numero 20.

6. Tilinpäätössiirrot

	2023	2022
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	52	-14
Saadut konserniavustukset	15 226	-
Tilinpäätössiirrot yhteensä	15 278	-14

7. Välittömät verot

	2023	2022
Laskennallisten verovelkojen ja -saamisten muutos	-2 968	73
Muut välittömät verot	-52	-30
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	-3 020	43

Emoyhtiön taseen liitetiedot

(tuhatta euroa)

8. Pysyvät vastaavat

Aineettomat hyödykkeet 2023	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	4 006	661	4 667
Lisäykset	201	-	201
Siirrot erien välillä	193	-	193
Hankintameno 31.12.	4 400	661	5 061
Kertyneet poistot 1.1.	-3 796	-661	-4 457
Tilikauden poisto	-157	-	-157
Kertyneet poistot 31.12.	-3 953	-661	-4 614
Kirjanpitoarvo 31.12.	447	0	447

Aineettomat hyödykkeet 2022	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	4 003	661	4 664
Lisäykset	3	-	3
Hankintameno 31.12.	4 006	661	4 667
Kertyneet poistot 1.1.	-3 536	-661	-4 197
Tilikauden poisto	-260	-	-260
Kertyneet poistot 31.12.	-3 796	-661	-4 457
Kirjanpitoarvo 31.12.	210	0	210

Aineelliset hyödykkeet 2023	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset	Ennakkomaksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	1 160	427	1 269	2 856
Vähennykset	-1	-	-773	-774
Siirrot erien välillä	-	-	-193	-193
Hankintameno 31.12.	1 159	427	303	1 889
Kertyneet poistot 1.1.	-1 150	-384	0	-1 534
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	1	-	-	1
Tilikauden poisto	-3	-6	-	-9
Kertyneet poistot 31.12.	-1 152	-390	0	-1 542
Kirjanpitoarvo 31.12.	7	37	303	347

Aineelliset hyödykkeet 2022	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset	Ennakkomaksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	1 162	427	1 161	2 750
Lisäykset	-	-	108	108
Vähennykset	-2	-	-	-2
Hankintameno 31.12.	1 160	427	1 269	2 856
Kertyneet poistot 1.1.	-1 139	-377	0	-1 516
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	2	-	-	2
Tilikauden poisto	-13	-7	-	-20
Kertyneet poistot 31.12.	-1 150	-384	0	-1 534
Kirjanpitoarvo 31.12.	10	43	1 269	1 322

Sijoitukset 2023	Osuudet saman konsernin yrityksissä	Osuudet osakkuusyhtiöissä	Saamiset osakkuusyhtiöiltä	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	436 687	70	0	323	437 080
Lisäykset	400	-	-	176	576
Vähennykset	-20 657	-70	-	-	-20 727
Arvon alentumiset	-75 533	-	-	-	-75 533
Kirjanpitoarvo 31.12.	340 897	0	0	499	341 396

Sijoitukset 2022	Osuudet saman konsernin yrityksissä	Osuudet osakkuusyhtiöissä	Saamiset osakkuusyhtiöiltä	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	447 644	475	0	152	448 271
Lisäykset	25 000	-	-	171	25 171
Arvon alentumiset	-35 957	-405	-	-	-36 362
Kirjanpitoarvo 31.12.	436 687	70	0	323	437 080

Tytärtyhtiöosakkeiden lisäys liittyy Liettuan tytäryhtiön pääomittamiseen ennen Baltian tytäryhtiöiden myyntiä. Tytäryhtiöosakkeiden vähennys liittyy Baltian tytäryhtiöiden myyntiin. Baltian tytäryhtiöiden arvoon kirjattiin arvonalentuminen vuonna 2022 odotetun kauppahinnan mukaisesti.

Tytärtyhtiöosakkeiden arvonalentuminen johtuu Ruotsin liiketoimintayksikön sovitusta myynnistä. Ruotsin tytäryhtiöosakkeet on arvostettu 115,5 miljoonan euron kauppahintaan vähennettynä transaktiokuluilla. Lisää tietoa aiheesta on konsernin myytävänä olevien varojen ja velkojen sekä lopetettujen toimintojen liitetiedossa numero 20.

Yhtiö on myynyt kiinalaisen yhteisyritys Nordic Lotus Food Co. Ltd:n osakkeet vuoden 2023 aikana. Osakkeiden arvoon oli vuonna 2022 kirjattu arvonalentuminen vastaamaan odotettua tulevaa kassavirtaa.

Aineettomat hyödykkeet	2023	2022
Aineettomat oikeudet	447	209
Aineettomat hyödykkeet	447	209
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	7	10
Muut aineelliset hyödykkeet	37	44
Ennakkomaksut ja kesk.er. hankinnat	303	1 269
Aineelliset hyödykkeet	347	1 323
Sijoitukset		
Osuudet saman kons. yrityksissä	340 897	436 687
Osuudet osakkuusyhtiöissä	-	70
Muut osakkeet ja osuudet	499	322
Sijoitukset	341 396	437 080
Pysyvät vastaavat yhteensä	342 190	438 612

9. Pitkäaikaiset saamiset

	2023	2022
Pitkäaikaiset lainasaamiset	381	381
Pitkäaikaiset konsernilainasaamiset	235 735	280 464
Muut saamiset	23 300	-
Siirtosaamiset	1 025	191
Yhteensä	260 441	281 036
Laskennalliset verosaamiset	7 609	10 188

Pitkäaikaiset muut saamiset sisältää 23,3 miljoonaa euroa Baltian toimintojen myynnin kauppahintasaamista. Lisäksi lyhytaikaisissa siirtosaamisissa on 5 miljoonan euron lyhytaikainen osuus.

Vuoden 2023 lopussa yhtiöllä oli 14,0 (14,0) miljoonaa euroa tappioita, joista laskennallista verosaamista ei ole kirjattu. Tappiot verotuksessa vanhenevat seuraavasti: 4,7 miljoonaa euroa vuonna 2024, 5,5 miljoonaa euroa vuonna 2025, 17,8 miljoonaa euroa vuonna 2027, 9,9 miljoonaa euroa vuonna 2028, 10,0 miljoonaa euroa vuonna 2029 ja 1,6 miljoonaa vuonna 2031. Laskennallisen verosaamisen käyttö perustuu samoihin oletuksiin mitä on käytetty konsernin liitetiedossa numero 16.

10. Lyhytaikaiset saamiset

	2023	2022
Myyntisaamiset	73	1
Lyhytaikaiset muut saamiset (muilta)	1	3
Lyhytaikaiset siirtosaamiset (muilta)	8 174	2 732
Yhteensä	8 248	2 736
Saamiset samaan konserniin kuuluilta yrityksiltä		
Konsernimyyntisaamiset	829	1 327
Konsernilainasaamiset	7 044	7 583
Muut saamiset	187	63
Konserniavustussaamiset	15 226	-
Yhteensä	23 286	8 973
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	31 534	11 709
Siirtosaamisten olennaiset erät		
Jaksotetut rahoituserät	1 206	868
Jaksotut korkosaamiset	566	1 203
Jaksotetut henkilöstökulut	19	18
Muut siirtosaamiset	6 383	643
Yhteensä	8 174	2 732

11. Oma pääoma

Oma pääoma 2023	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Omat osakkeet	Käyvän arvon rahasto	SVOP	Muut rahastot	Voitto- varat	Yhteensä
Oma pääoma 1.1.	66 820	73 420	-4 083	0	216 034	4 931	52 760	409 882
Lisäys	-	-	-	-	193	-	-	193
Suorat kirjaukset voittovaroihin	-	-	252	-	-	-	-252	0
Tilikauden voitto/tappio	-	-	-	-	-	-	-69 942	-69 942
Oma pääoma 31.12.	66 820	73 420	-3 831	0	216 227	4 931	-17 434	340 133

Oma pääoma 2022	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Omat osakkeet	Käyvän arvon rahasto	SVOP	Muut rahastot	Voitto- varat	Yhteensä
Oma pääoma 1.1.	66 820	73 420	-4 762	0	215 387	4 931	71 192	426 988
Lisäys	-	-	-	-	647	-	-	647
Osingonjako	-	-	-	-	-	-	-3 893	-3 893
Suorat kirjaukset voittovaroihin	-	-	679	-	-	-	-679	0
Tilikauden voitto/tappio	-	-	-	-	-	-	-13 860	-13 860
Oma pääoma 31.12.	66 820	73 420	-4 083	0	216 034	4 931	52 760	409 882

Jakokelpoinen oma pääoma	2023	2022
Käyttörahasto	653	653
Omat osakkeet	-3 832	-4 083
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	216 227	216 034
Edellisten tilikausien voitto	52 507	66 619
Tilikauden voitto/tappio	-69 942	-13 860
Jakokelpoinen oma pääoma	195 613	265 363

12. Tilinpäätössiirtojen kertymä

	2023	2022
Poistoero	-	52
Tilinpäätössiirrot yhteensä	0	52

Poistoerosta kirjaamaton laskennallinen verovelka on 0 teur.

13. Pakolliset varaukset

	2023	2022
Eläkevaraukset	2 393	2 351
Pakolliset varaukset yhteensä	2 393	2 351

14. Pitkäaikainen vieras pääoma

	2023	2022
Laskennallinen verovelka	389	-
Hybridilaina	25 920	25 920
Joukkovelkakirjalaina	90 000	90 000
Lainat rahoituslaitoksilta	116 425	150 685
Muut velat	1 188	1 426
Yhteensä	233 922	268 031
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	233 922	268 031
Korollinen		
Velat muille	232 345	266 605
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	232 345	266 605
Koroton		
Velat muille	1 577	1 426
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	1 577	1 426
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	233 922	268 031

Yhtiö laski vuonna 2021 liikkeeseen 90,0 miljoonan euron joukkovelkakirjalainan, joka erääntyy maaliskuussa 2025 ja kuponkikorko on 5,0 prosenttia. Lisäksi yhtiö on laskenut liikkeelle 40 miljoonan euron hybridi joukkovelkakirjalainan vuonna 2018, jossa on 8 prosentin kuponkikorko. Kesäkuussa 2019 osakeannin yhteydessä toteutettujen konversioiden jälkeen hybridilainan koko on 25,9 miljoonaa euroa. Lainalla ei ole määrättyä eräpäivää, mutta konsernilla on oikeus lunastaa laina takaisin ensimmäistä kertaa viiden vuoden kuluttua hybridilainan liikkeeseenlaskupäivästä sekä tätä seuraavina vuotuisina koronmaksupäivinä. Uusi korko 17.9.2023 alkaen on 16 prosenttia. Koronmaksuvelvoite syntyy, jos yhtiökokous päättää jakaa osinkoa. Jos osinkoa ei jaeta, yhtiö päättää koron maksusta erikseen.

15. Lyhytaikainen vieras pääoma

	2023	2022
Lainat rahoituslaitoksilta	9 186	20 564
Ennakkomaksut	25 000	-
Ostovelat	4 124	312
Siirtovelat	7 080	8 435
Muut velat	1 894	2 297
Yhteensä	47 284	31 608
Velat samaan konserniin kuuluville yrityksille		
Ostovelat	21	16
Siirtovelat	29	107
Muut velat	42 000	41 933
Yhteensä	42 050	42 056
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	89 334	73 664
Korollinen		
Lyhytaikaiset velat saman konsernin yrityksille	42 000	41 933
Velat muille	9 186	20 564
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	51 186	62 497
Koroton		
Lyhytaikaiset velat saman konsernin yrityksille	50	123
Velat muille	38 098	11 044
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	38 148	11 167
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	89 334	73 664

Ruotsin toimintojen myyntiin liittyvälle saadulle ennakkomaksulle on otettu pankkitakaus.

	2023	2022
Siirtovelkojen olennaiset erät (pitkä- ja lyhytaikaiset)		
Jaksotetut henkilöstökulut	1 871	2 662
Jaksotetut korkokulut	3 515	3 328
Jaksotetut johdannaisten arvon muutokset	1 675	95
Muut siirtovelat	19	2 350
Yhteensä	7 080	8 435
Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua		
Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin 5 vuoden kuluttua	0	0

16. Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset

Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	2023	2022
Velat, joiden vakuudeksi on annettu kiinnityksiä ja osakkeita		
Rahalaitoslainat	36 000	39 500
Yhteensä	36 000	39 500
Vakuudeksi annetut pantit ja kiinteistökiinnitykset		
Vakuudeksi annetut pantit ja kiinteistökiinnitykset	61 265	61 500
Yhteensä	61 265	61 500
Tytär- ja muiden konserniyhtiöiden puolesta annetut vakuudet		
Takaukset	1 330	3 235
Yhteensä	1 330	3 235
Muiden puolesta annetut vakuudet		
Takaukset	1 319	1 022
Yhteensä	1 319	1 022
Leasing- ja vuokravastuut		
Alle yhden vuoden sisällä erääntyvät	1 735	1 722
1-5 vuoden sisällä erääntyvät	2 647	4 160
Yhteensä	4 382	5 882
Muut omat vastuut yhteensä	4 382	5 882

17. Johdannaissopimukset

	2023	2023	2023	2022	2023	2022
	Positiivinen käypä arvo	Negatiivinen käypä arvo	Käypä arvo netto	Käypä arvo netto	Nimellis-arvo	Nimellis-arvo
Korkojohdannaiset	187	0	187	293	20 000	33 487
erääntyi 2023	-	-	-	84	-	13 487
erääntyy 2024	119	-	119	96	10 000	10 000
erääntyy 2025	68	-	68	112	10 000	10 000
erääntyy 2026	-	-	-	-	-	-
erääntyy 2027	-	-	-	-	-	-
erääntyy >2027	-	-	-	-	-	-
josta rahavirran suojaus-instrumenteiksi määritetty	-	-	-	-	-	-
Valuuttajohdannaiset	193	-1 707	-1 514	657	89 842	83 013
josta nettosijoituksen suojaus-instrumenteiksi määritetty	-	-	-	-	-	-
Hyödykejohdannaiset	5 198	-5 198	-	-	-	-
erääntyi 2023	-	-	-	-	-	-
erääntyy 2024	3 882	-3 882	-	-	-	-
erääntyy 2025	1 316	-1 316	-	-	-	-
erääntyy 2026	-	-	-	-	-	-
erääntyy 2027	-	-	-	-	-	-
josta rahavirran suojaus-instrumenteiksi määritetty	-	-	-	-	-	-

Nimellisarvot niistä ulkoisista johdannaisista, jotka eliminoituvat sisäisistä johdannaisista johtuen, on netotettu nolnaan yllä olevassa taulukossa. Nimellisarvot ovat 8 556 (8 780) tuhatta euroa valuuttajohdannaisia, 3 358 (-1 716) tuhatta euroa hyödykejohdannaisia ja 0 (15 000) tuhatta euroa korkojohdannaisia.

Käyvän arvon hierarkia

	2023	Taso 1	Taso 2	Taso 3
Johdannaiset, positiivinen käypä arvo				
Koronvaihtosopimukset	187	-	187	-
Valuuttajohdannaiset	193	-	193	-
Hyödykejohdannaiset	5 198	-	5 198	-
Yhteensä	5 579	-	5 579	-
Johdannaiset, negatiivinen käypä arvo				
Koronvaihtosopimukset	-	-	-	-
Valuuttajohdannaiset	-1 707	-	-1 707	-
Hyödykejohdannaiset	-5 198	-	-5 198	-
Yhteensä	-6 905	-	-6 905	-

	2022	Taso 1	Taso 2	Taso 3
Johdannaiset, positiivinen käypä arvo				
Koronvaihtosopimukset	294	-	294	-
Valuuttajohdannaiset	803	-	803	-
Hyödykejohdannaiset	23 782	-	23 782	-
Yhteensä	24 879	-	24 879	-
Johdannaiset, negatiivinen käypä arvo				
Koronvaihtosopimukset	-1	-	-1	-
Valuuttajohdannaiset	-147	-	147	-
Hyödykejohdannaiset	-23 782	-	-23 782	-
Yhteensä	-23 930	-	-23 930	-

Tason 1 instrumenttien käyvät arvot perustuvat markkinoilla noteerattuihin hintoihin. Tason 2 instrumenttien käyvät arvot perustuvat merkittävilä osin muihin syöttötietoihin kuin tasoon 1 sisältyviin noteerattuihin hintoihin, mutta kuitenkin tietoihin, jotka kyseiselle omaisuuserälle tai velalle ovat todettavissa joko suoraan tai epäsuorasti (hinnoista johdettuina). Näiden instrumenttien käyvän arvon määrittämisessä konserni käyttää yleisesti hyväksytyjä arvostusmalleja, joiden syöttötiedot kuitenkin perustuvat merkittävilä osin todennettaviin markkinatietoihin. Tason 3 instrumenttien käyvät arvot perustuvat syöttötietoihin, jotka eivät perustu todennettavissa olevaan markkinatietoon, vaan merkittävilä osin johdon arvioihin ja niiden käyttöön yleisesti hyväksyttävissä arvostusmalleissa.

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitukset

Vantaalla, helmikuun 8. päivänä 2024

Reijo Kiskola
Hallituksen puheenjohtaja

Jari Mäkilä
Hallituksen varapuheenjohtaja

Harri Suutari
Hallituksen jäsen

Per Olof Nyman
Hallituksen jäsen

Terhi Tuomi
Hallituksen jäsen

Anne Koutonen
Hallituksen jäsen

Juha Ruohola
Toimitusjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.
Helsingissä, helmikuun 8. päivänä 2024

Ernst & Young Oy
Tilintarkastusyhteisö

Maria Onniselkä
KHT

Tilintarkastuskertomus

HKScan Oyj:n yhtiökokoukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet HKScan Oyj:n (y-tunnus 0111425-3) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.-31.12.2023. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot, mukaan lukien olennainen tilinpäätöksen laatimisperiaatteita koskeva informaatio, sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että

- konsernitiilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten IFRS-tilinpäätösstandardien mukaisesti,
- tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausuntonamme on ristiriidaton tarkastusvaliokunnalle annetun lisäraportin kanssa.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiimme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*.

Olemme riippumattomia emoyhtiöstä ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Emoyhtiölle ja konserniyrityksille suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut ovat parhaan tietomme ja käsityksemme mukaan olleet Suomessa noudatettavien, näitä palveluja koskevien säännösten mukaisia, emmekä ole suorittaneet EU-asetuksen 537/2014 5. artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja kiellettyjä palveluja. Suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut on esitetty konsernitiilinpäätöksen liitetiedossa 6.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonamme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat ovat seikkoja, jotka ammatillisen harkintamme mukaan ovat olleet merkittävimpiä tarkastuksen kohteena olevan tilikauden tilintarkastuksessa. Nämä seikat on otettu huomioon tilinpäätöksen kokonaisuutena kohdistuneessa tilintarkastuksessa sekä laatiessamme siitä annettavaa lausuntoa, emmekä anna näistä seikoista erillistä lausuntoa.

Olemme täyttäneet kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa* kuvatut velvollisuutemme tilinpäätöksen tilintarkastuksessa mukaan lukien näihin seikkoihin liittyvät velvoitteemme. Tämän mukaisesti suoritimme suunnittelemaamme tilintarkastustoimenpiteet, jotka kohdistuivat arviomme mukaisesti riskeihin, jotka voivat johtaa tilinpäätöksen olennaiseen virheellisyyteen. Suorittamamme tilintarkastustoimenpiteet, jotka kohdistuivat myös alla mainittuihin seikkoihin, ovat olleet perustana oheista tilinpäätöstä koskevalle lausunnonllemme.

Olemme ottaneet tilintarkastuksessa huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontrolleja. Tähän on sisällynyt arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyden riski.

Tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka

Myyntin tuloutus

Viittaamme konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteisiin ja liitetietoon 1.

HKScan myy elintarvikkeita, rehua ja eläimiä sekä vähäisessä määrin palveluita. HKScan esittää liikevaihtona tuotteiden ja palveluiden myynnistä saadut tuotot oikaistuna alennuksilla ja valuuttamääräisen myynnin kursserioilla. Konserni täyttää sopimuksiin perustuvat suoritevelvoitteensa ja kirjaa myynnin, kun tuotteisiin ja palveluihin liittyvä määräysvalta on siirtynyt ostajalle.

Myynnin ja alennusten kohdistumista oikealle kaudelle on käsitelty konsernitilinpäätöksen tilintarkastuksen kannalta keskeisenä seikkana.

Tämä seikka oli myös EU-asetuksen 537/2014 10. artiklan 2 c -kohdassa tarkoitettu merkittävä olennaisen virheellisuuden riski.

Liikearvon ja aineettomien sekä aineellisten hyödykkeiden arvostus (pois lukien myytävänä oleviksi luokitellut varat)

Viittaamme konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteisiin ja liitetietoihin 5, 10, 11, 12 ja 13.

Tilinpäätöspäivänä testatun liikearvon ja aineettomien sekä aineellisten hyödykkeiden yhteismäärä oli 329 M€, mikä on 39% taseen varoista ja 138% taseen omasta pääomasta.

Liikearvon ja aineettomien sekä aineellisten hyödykkeiden arvostus oli tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka, koska arvonalentumistestaukseen sisältyy ennusteita ja harkintaa. Konsernin johto tekee oletuksia määrittäessään diskonttokorkoa sekä tulevaisuuden markkinatilanteeseen ja taloudelliseen kehitykseen liittyviä tekijöitä kuten talouden yleistä kasvua, odotettavissa olevaa inflaatiota, odotettavissa olevaa markkinaosuutta ja myynnin ja kannattavuuden kehitystä.

Tämä seikka oli myös EU-asetuksen 537/2014 10. artiklan 2 c -kohdassa tarkoitettu merkittävä olennaisen virheellisuuden riski.

Miten seikkaa käsiteltiin tilintarkastuksessa

Tuottojen kirjaamiseen liittyvän olennaisen virheellisuuden riskin huomioon ottamiseksi suoritimme muun muassa seuraavat tilintarkastustoimenpiteet:

- Arvioimme konsernin käyttämiä liikevaihdon kirjaamisen laskentaperiaatteita sovellettaviin laskentastandardeihin nähden.
- Muodostimme käsityksen konsernin liikevaihdon kirjaamisen ajoitukseen sekä alennusten ja hyvitysten laskentaan liittyvistä prosesseista ja kontrolleista.
- Testasimme analyttisillä sekä transaktiotasoisilla toimenpiteillä alennusten ja hyvitysten laskelmia, näiden kirjausajankohdan oikeellisuutta sekä yhdenmukaisuutta sopimusehtojen kanssa.
- Testasimme myynnin jaksotusta analyttisillä toimenpiteillä ja testaamalla transaktiotason tapahtumia ennen ja jälkeen tilinpäätöspäivän sekä tilinpäätöspäivän jälkeen tehtyjä hyvityslaskuja.
- Arvioimme konsernin tuottoihin liittyvien liitetietojen asianmukaisuutta.

Liikearvon ja aineettomien sekä aineellisten hyödykkeiden arvostamiseen liittyvän olennaisen virheellisuuden riskin huomioon ottamiseksi suoritimme muun muassa seuraavat tilintarkastustoimenpiteet:

- Käytimme apuna arvonmäärittämisessä erityisasiantuntijoitamme arvioidessamme konsernin soveltamia oletuksia ja menetelmiä. Tarkastuksemme keskittyi muiden muassa ennustettuun kannattavuuteen, korvausinvestointien määrään sekä käytettyyn diskonttokorkoon.
- Keskityimme rahavirtaa tuottavien yksikköjen testauksessa käytettyjen kannattavuuslukujen arvioinnissa siihen, kuinka ne on johdettu toteutuneista historiallisista luvuista sekä johdon laatimasta budjetista.
- Arvioimme johdon laatimien aikaisempien ennusteiden tarkkuutta.
- Tarkastimme laskelmien matemaattisen oikeellisuuden.
- Arvioimme arvonalentumistestaukseen liittyvien konsernin liitetietojen asianmukaisuutta.

Tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka

Myytäväksi luokiteltujen varojen ja lopetettujen toimintojen kirjanpidollinen käsittely sekä esittämistapa

Viittaamme konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteisiin ja liitetietoon 20.

Joulukuussa 2023 yhtiö allekirjoitti sopimuksen HKScan Sweden AB:n osakkeiden myymisestä Lantmännen ek förille. Ruotsin liiketoiminnot on luokiteltu myytävänä oleviksi omaisuuseriksi ja esitetty lopetettuina toimintoina IFRS-standardien mukaisesti tilinpäätöksessä 31.12.2023. Johto on arvostanut myytäväksi luokitellut pitkäaikaiset omaisuuserät IFRS 5 mukaisesti käypään arvoon vähennettynä myynnistä aiheutuvilla menoilla. Käypään arvoon arvostamisen seurauksena liikearvoon on kohdennettu -17,3 M€ arvonalentuminen. Lopetettujen toimintojen vaikutus konsernin tuloslaskelmaan on -6,9 M€ mikä sisältää myös Baltian myytyjen liiketoimintojen tuloksen.

Myytäväksi luokiteltujen varojen ja lopetettujen toimintojen kirjanpidollinen käsittely ja esittämistapa oli tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka, koska kirjanpidon käsittelyllä ja esittämistavalla on merkittävä vaikutus konsernin taseeseen ja tuloslaskelmaan.

Laskennallisten verosaamisten arvostus

Viittaamme konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteisiin ja liitetietoihin 8 ja 16.

Laskennallinen verosaaminen verotuksessa vähennyskelpoisista tappioista, lykätystä veropoistoista sekä lykätystä korkovähennysrajoituksen alaisista korkokuluista voidaan kirjata, kun IAS 12 Tuloverot -standardin kirjausiedellytykset toteutuvat.

Laskennallisten verosaamisten arvostus oli tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka, koska arvioidessaan vahvistettujen tappioiden, lykättyjen veropoistojen sekä lykättyjen korkovähennysten hyödynnettävyyttä johto laati ennusteita, jotka sisältävät johdon harkintaa ja oletuksia.

Tämä seikka oli myös EU-asetuksen 537/2014 10. artiklan 2 c -kohdassa tarkoitettu merkittävä olennaisen virheellisuuden riski.

Miten seikkaa käsiteltiin tilintarkastuksessa

Suoritimme muun muassa seuraavat tilintarkastustoimenpiteet:

- Arvioimme täyttävätkö liiketoiminnot IFRS 5 -standardissa määritellyt luokittelukriteerit myytävänä oleviksi omaisuuseriksi sekä lopetetuiksi toiminnoiksi.
- Kävimme läpi sopimuksen ja arvioimme, että kirjanpidon käsittely on yhdenmukainen keskeisten sopimusehtojen kanssa.
- Arvioimme johdon käyttämiä arvioita käyvää arvosta vähennettynä myynnistä aiheutuvilla menoilla.
- Arvioimme myytäväksi luokiteltujen varojen ja lopetettujen toimintojen esittämistä ja liitetietojen asianmukaisuutta.

Laskennallisten verosaamisten arvostamiseen liittyvän olennaisen virheellisuuden riskin huomioon ottamiseksi suoritimme muun muassa seuraavat tilintarkastustoimenpiteet:

- Arvioimme konsernin laskennallisten verosaamisten kirjaamiseen liittyviä laskentaperiaatteita sovellettaviin laskentastandardeihin nähden.
- Arvioimme johdon laatimia ennusteita vahvistettujen tappioiden, lykättyjen poistojen sekä lykättyjen korkojen hyödynnettävyydestä.
- Arvioimme konsernin laskennallisiin verosaamisiin liittyvien liitetietojen asianmukaisuutta.

Tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka

Vaihto-omaisuuden arvostus

Viittaamme konsernitilinpäätöksen laadinta-periaatteisiin ja liitetietoon 17.

Tilinpäätöspäivänä vaihto-omaisuuden kokonaismäärä oli 75 M€. Vaihto-omaisuuden arvostus oli tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka, koska vaihto-omaisuuden määrä on olennainen tilinpäätöksen kannalta ja se sisältää johdon arvioita.

Miten seikkaa käsiteltiin tilintarkastuksessa

Suoritimme muun muassa seuraavat tilintarkastustoimenpiteet:

- Arvioimme konsernin vaihto-omaisuuden arvostamiseen liittyviä laskentaperiaatteita sovellettaviin laskentastandardeihin nähden.
- Arvioimme analyyttisesti sekä otannalla johdon laatimia analyysejä ja laskelmia, jotka liittyivät keskeneräisten ja valmiiden tuotteiden hankintamenon sekä nettorealisointiarvon määrittelyyn. Muodostimme käsityksen näihin liittyvistä kontrolleista ja prosesseista.
- Arvioimme konsernin vaihto-omaisuuden arvostusperiaatteista ja tasearvoista annettujen liitetietojen asianmukaisuutta.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten IFRS-tilinpäätösstandardien mukaisesti ja siten, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emoyhtiön ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emoyhtiö tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voitaisiin kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emoyhtiön tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- Arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.

- Teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä emoyhtiön tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emoyhtiö tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.
- Arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- Hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitalinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Lisäksi annamme hallintoelimille vahvistuksen siitä, että olemme noudattaneet riippumattomuutta koskevia relevantteja eettisiä vaatimuksia, ja kommunikoimme niiden kanssa kaikista suhteista ja muista seikoista, joiden voi kohtuudella ajatella vaikuttavan riippumattomuuteemme, ja soveltuvissa tapauksissa niihin liittyvistä varotoimista.

Päätämme, mitkä hallintoelinten kanssa kommunikoiduista seikoista olivat merkittävimpiä tarkasteltavana olevan tilikauden tilintarkastuksessa ja näin ollen ovat tilintarkastuksen kannalta keskeisiä. Kuvaamme kyseiset seikat tilintarkastuskertomuksessa, paitsi jos säädös tai määräys estää kyseisen seikan julkistamisen tai kun äärimmäisen harvinaisissa tapauksissa toteamme, ettei kyseisestä seikasta viestitä tilintarkastuskertomuksessa, koska siitä aiheutuvien epäedullisten vaikutusten voitaisiin kohtuudella odottaa olevan suuremmat kuin tällaisesta viestinnästä koituva yleinen etu.

Muut raportointivelvoitteet

Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot

Olemme toimineet yhtiökokouksen valitsemana tilintarkastajana 12.4.2018 alkaen yhtäjaksoisesti kuusi vuotta.

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen ja vuosikertomukseen sisältyvän informaation, mutta se ei sisällä tilinpäätöstä eikä sitä koskevaa tilintarkastuskertomustamme. Olemme saaneet toimintakertomuksen käyttööme ennen tämän tilintarkastuskertomuksen antamispäivää, ja odotamme saavamme vuosikertomuksen käyttööme kyseisen päivän jälkeen.

Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea edellä yksilöity muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suorittaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Toimintakertomuksen osalta velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme ennen tilintarkastuskertomuksen antamispäivää käyttöömme saamaamme muuhun informaatioon kohdistamamme työn perusteella johtopäätöksen, että kyseisessä muussa informaatioissa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Yhtiökokouksen toimeksiannon perusteella annettavat lausumat

Puollamme tilinpäätöksen vahvistamista. Hallituksen esitys emoyhtiön taseen osoittamien voitonjakokelpoisten varojen käyttämisestä on osakeyhtiölain mukainen. Puollamme vastuuvapauden myöntämistä emoyhtiön hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajille tarkastamaltamme tilikaudelta.

Helsingissä 8.2.2024

Ernst & Young Oy
tilintarkastusyhteisö

Maria Onniselkä
KHT

HKSCAN

www.hkscan.com